

Näringsutskottets betänkande 2021/22:NU16

En förenklingspolitik för stärkt konkurrenskraft, tillväxt och innovationsförmåga

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna, riktar ett tillkännagivande till regeringen om solnedgångsklausuler och avslår övriga motionsyrkanden.

I skrivelsen redovisar regeringen bl.a. sina nya mål för förenklingspolitiken. Utskottet understryker vikten av att regeringen följer upp de nya målen och utvärderar de åtgärder som vidtas för att nå målen samt återkommande lämnar en redogörelse till riksdagen med en bedömning av måluppfyllelsen och pågående regelförenklingsarbete. Skrivelsen innehåller även regeringens slutredovisning av riksdagens tillkännagivande om solnedgångsklausuler. Utskottet delar inte regeringens bedömning att tillkännagivandet är slutbehandlat och föreslår att riksdagen riktar ett förnyat tillkännagivande om solnedgångsklausuler till regeringen. Därmed tillstyrker utskottet även delvis en motion.

Övriga motionsyrkanden innehåller förslag om övergripande frågor om regelförenkling för företag, handläggningstider och tillståndsprocesser, företagens uppgiftslämnande, genomförande av EU-lagstiftning, regelbördan för företag samt Regelrådet och konsekvensutredningar.

Betänkandet innehåller 47 reservationer (S, M, SD, C, V, KD, L, MP). I en reservation förordas att riksdagen inte ska göra något tillkännagivande (S, V, MP).

Behandlade förslag

Skrivelse 2021/22:3 En förenklingspolitik för stärkt konkurrenskraft, tillväxt och innovationsförmåga.

Drygt 20 yrkanden i följdmotioner.

Cirka 110 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	10
Utskottets överväganden	11
Övergripande frågor om regelförenkling för företag	11
Skrivelsen.....	11
Motionerna.....	12
Bakgrund och pågående arbete	17
Tidigare riksdagsbehandling	25
Utskottets ställningstagande.....	25
Handläggningstider och tillståndprocesser.....	32
Skrivelsen.....	32
Motionerna.....	34
Bakgrund och pågående arbete	36
Tidigare riksdagsbehandling	38
Utskottets ställningstagande.....	39
Företagens uppgiftslämnande	43
Skrivelsen.....	43
Motionerna.....	45
Bakgrund och pågående arbete	46
Tidigare riksdagsbehandling	47
Utskottets ställningstagande.....	48
Genomförande av EU-lagstiftning.....	50
Skrivelsen.....	50
Motionerna.....	51
Bakgrund och pågående arbete	52
Tidigare riksdagsbehandling	54
Utskottets ställningstagande.....	55
Regelbördan för företag.....	58
Skrivelsen.....	58
Motionerna.....	60
Bakgrund och pågående arbete	61
Tidigare riksdagsbehandling	62
Utskottets ställningstagande.....	62
Regelrådet och konsekvensutredningar	64
Skrivelsen.....	64
Motionerna.....	65
Bakgrund och pågående arbete	67
Tidigare riksdagsbehandling	70
Utskottets ställningstagande.....	70
Reservationer	74
1. Jämförelse med andra länder, punkt 2 (M, C)	74
2. Myndigheternas arbete med regelförenkling, punkt 3 (M)	74
3. Myndigheternas arbete med regelförenkling, punkt 3 (C)	75
4. Myndigheternas arbete med regelförenkling, punkt 3 (L)	76
5. Utredningsförslag om förenklingar för mikroföretag m.m., punkt 4 (SD)	77
6. Utredningsförslag om förenklingar för mikroföretag m.m., punkt 4 (C)	78

7. Systematisk utvärdering, punkt 5 (M, C).....	78
8. En gemensam digital plattform för regelgivning, punkt 6 (M).....	79
9. En gemensam digital plattform för regelgivning, punkt 6 (KD).....	80
10. Övriga övergripande frågor om regelförenkling för företag, punkt 7 (M).....	80
11. Övriga övergripande frågor om regelförenkling för företag, punkt 7 (SD).....	83
12. Övriga övergripande frågor om regelförenkling för företag, punkt 7 (C).....	85
13. Övriga övergripande frågor om regelförenkling för företag, punkt 7 (KD).....	87
14. Mål och strategier, punkt 8 (M, SD).....	89
15. Servicegaranti, punkt 9 (M, KD).....	90
16. Vissa frågor om tillståndprocesser och tillsyn, punkt 10 (M).....	91
17. Vissa frågor om tillståndprocesser och tillsyn, punkt 10 (SD).....	92
18. Vissa frågor om tillståndprocesser och tillsyn, punkt 10 (C).....	93
19. Vissa frågor om tillståndprocesser och tillsyn, punkt 10 (KD).....	94
20. En dörr in, punkt 11 (M, L).....	95
21. En dörr in, punkt 11 (C).....	96
22. En dörr in, punkt 11 (KD).....	96
23. Övrigt om företagens uppgiftslämnande, punkt 12 (M).....	97
24. Implementeringsråd, punkt 13 (M).....	98
25. Implementeringsråd, punkt 13 (SD).....	99
26. Implementeringsråd, punkt 13 (C).....	100
27. Implementeringsråd, punkt 13 (KD).....	101
28. Genomförande på miniminivå, punkt 14 (SD).....	102
29. Genomförande på miniminivå, punkt 14 (C).....	103
30. Övrigt om genomförande av EU-lagstiftning, punkt 15 (SD).....	103
31. Övrigt om genomförande av EU-lagstiftning, punkt 15 (KD).....	104
32. Solnedgångsklausuler, punkt 16 (S, V, MP).....	105
33. Övrigt om företagens regelbörda, punkt 17 (M).....	106
34. Övrigt om företagens regelbörda, punkt 17 (C).....	107
35. Övrigt om företagens regelbörda, punkt 17 (KD).....	108
36. Övrigt om företagens regelbörda, punkt 17 (L).....	109
37. Regelrådets organisation, punkt 18 (M).....	110
38. Regelrådets organisation, punkt 18 (SD).....	110
39. Regelrådets organisation, punkt 18 (C).....	111
40. Regelrådets uppgifter, punkt 19 (M).....	112
41. Regelrådets uppgifter, punkt 19 (SD).....	113
42. Regelrådets uppgifter, punkt 19 (KD).....	114
43. Regelrådets uppgifter, punkt 19 (L).....	115
44. Översyn av konsekvensutredningsförordningen, punkt 20 (M, C).....	116
45. Konsekvensutredningarnas kvalitet, punkt 21 (C).....	117
46. Konsekvensutredningarnas kvalitet, punkt 21 (KD).....	118
47. Konsekvensutredningar och proportionalitetsprincipen, punkt 22 (SD).....	119
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	120
Skrivelsen.....	120
Följdmotionerna.....	120
Motioner från allmänna motionstiden 2021/22.....	122

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Övergripande om regelförenkling för företag

1. **Skrivelsen**

Riksdagen lägger skrivelse 2021/22:3 till handlingarna.

2. **Jämförelse med andra länder**

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 13 och

2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 4.

Reservation 1 (M, C)

3. **Myndigheternas arbete med regelförenkling**

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:1925 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,

2021/22:2024 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2,

2021/22:2701 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,

2021/22:3379 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 8,

2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 5,

2021/22:4225 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 6 och 7 samt

2021/22:4230 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 3.

Reservation 2 (M)

Reservation 3 (C)

Reservation 4 (L)

4. **Utredningsförslag om förenklingar för mikroföretag m.m.**

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 9,

2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 9 och

2021/22:4226 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2.

Reservation 5 (SD)

Reservation 6 (C)

5. **Systematisk utvärdering**

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 3 och

2021/22:4225 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 5.

Reservation 7 (M, C)

6. **En gemensam digital plattform för regelgivning**

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 11,

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 13 och

2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 5.

Reservation 8 (M)

Reservation 9 (KD)

7. Övriga övergripande frågor om regelförenkling för företag

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:163 av Edward Riedl (M) yrkande 1,

2021/22:172 av Magdalena Schröder (M),

2021/22:340 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 3,

2021/22:600 av Jan Ericson (M),

2021/22:701 av Martina Johansson (C) yrkande 2,

2021/22:1111 av Ann-Britt Åsebol (M),

2021/22:1125 av Magnus Stuart (M),

2021/22:1645 av Rickard Nordin (C),

2021/22:1745 av Carl-Oskar Bohlin (M),

2021/22:1925 av Sten Bergheden (M) yrkande 2,

2021/22:1998 av Sten Bergheden (M),

2021/22:2391 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 14,

2021/22:2427 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 4 och 8,

2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2,

2021/22:2707 av Sten Bergheden (M),

2021/22:2841 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–5,

2021/22:3227 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 29,

2021/22:3511 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 30,

2021/22:3540 av Lars Beckman (M),

2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 2,

2021/22:3689 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 4,

2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 1–3, 5 och 25,

2021/22:3753 av Maria Stockhaus m.fl. (M) yrkande 26,

2021/22:3791 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 9 och 10,

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 7,

2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 1 och 6,

2021/22:4225 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1 och

2021/22:4230 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 2.

Reservation 10 (M)

Reservation 11 (SD)

Reservation 12 (C)

Reservation 13 (KD)

Handläggningstider och tillståndprocesser

8. Mål och strategier

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 6 och

2021/22:3690 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 13.

Reservation 14 (M, SD)

9. Servicegaranti

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:213 av Mikael Larsson (C),

2021/22:3690 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 12,

2021/22:3880 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 12 och

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 14.

Reservation 15 (M, KD)

10. Vissa frågor om tillståndprocesser och tillsyn

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:701 av Martina Johansson (C) yrkandena 1, 3 och 4,

2021/22:2391 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 15,

2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 8,

2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 5 i denna del,

2021/22:3791 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 5, 7 och 8 samt

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 28.

Reservation 16 (M)

Reservation 17 (SD)

Reservation 18 (C)

Reservation 19 (KD)

Företagens uppgiftslämnande

11. En dörr in

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:115 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2021/22:1655 av Rickard Nordin (C) yrkande 2,

2021/22:3134 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 4,

2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 7,

2021/22:3690 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 14,

2021/22:3879 av Magnus Jacobsson m.fl. (KD) yrkande 41,

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 6 och

2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 2.

Reservation 20 (M, L)

Reservation 21 (C)

Reservation 22 (KD)

12. Övrigt om företagens uppgiftslämnande

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:1655 av Rickard Nordin (C) yrkande 3,

2021/22:2709 av Sten Bergheden (M) och

2021/22:3690 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 23.

*Reservation 23 (M)**Genomförande av EU-lagstiftning***13. Implementeringsråd**

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 7,

2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 8,

2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 6,

2021/22:3791 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 11,

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 12,

2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 9 och

2021/22:4225 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 8 och 9.

Reservation 24 (M)

Reservation 25 (SD)

Reservation 26 (C)

Reservation 27 (KD)

14. Genomförande på miniminivå

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2388 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 9 och

2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 11.

Reservation 28 (SD)

Reservation 29 (C)

15. Övrigt om genomförande av EU-lagstiftning

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2388 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 8,

2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4,

2021/22:3470 av Betty Malmberg (M) yrkande 2,

2021/22:3880 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 11,

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 11,

2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 8 och

2021/22:4226 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 3.

Reservation 30 (SD)

Reservation 31 (KD)

*Regelbördan för företag***16. Solnedgångsklausuler**

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om solnedgångsklausuler och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen delvis motion

2021/22:2107 av Lars Püss (M).

Reservation 32 (S, V, MP)

17. Övrigt om företagens regelbörd

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2445 av Ida Drougge (M),

2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 3,

2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 5 i denna del,

2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 12,

2021/22:3707 av Carl-Oskar Bohlin m.fl. (M) yrkande 7,

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 8,

2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 3 och

2021/22:4225 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 2.

Reservation 33 (M)

Reservation 34 (C)

Reservation 35 (KD)

Reservation 36 (L)

Regelrådet och konsekvensutredningar

18. Regelrådets organisation

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1,

2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 7,

2021/22:3791 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 3 och

2021/22:4230 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 1.

Reservation 37 (M)

Reservation 38 (SD)

Reservation 39 (C)

19. Regelrådets uppgifter

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:340 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2,

2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 3,

2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 7,

2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 8–10,

2021/22:3932 av Niels Paarup-Petersen och Martin Ådahl (båda C) yrkande 2,

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 9,

2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 4,

2021/22:4225 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 3 och 4 samt

2021/22:4226 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1.

Reservation 40 (M)

Reservation 41 (SD)

Reservation 42 (KD)

Reservation 43 (L)

20. Översyn av konsekvensutredningsförfordningen

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 4,

2021/22:3791 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 4 och

2021/22:4155 av Betty Malmberg (M) yrkande 2.

Reservation 44 (M, C)

21. Konsekvensutredningarnas kvalitet

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:3685 av Per Åsling m.fl. (C) yrkande 19,

2021/22:4155 av Betty Malmberg (M) yrkande 1,

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 10 och

2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 7.

Reservation 45 (C)

Reservation 46 (KD)

22. Konsekvensutredningar och proportionalitetsprincipen

Riksdagen avslår motion

2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 5.

Reservation 47 (SD)

Stockholm den 3 mars 2022

På näringsutskottets vägnar

Carl-Oskar Bohlin

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Carl-Oskar Bohlin (M), Jennie Nilsson (S), Mattias Jonsson (S), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Mattias Bäckström Johansson (SD), Helena Lindahl (C), Lotta Olsson (M), Alexander Christiansson (SD), Mathias Tegnér (S), Camilla Brodin (KD), Åsa Eriksson (S), Arman Teimouri (L), Amanda Palmstierna (MP), Anders Frimert (S), Josef Fransson (SD), Lorena Delgado Varas (V) och Rickard Nordin (C).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet regeringens skrivelse 2021/22:3 En förenklingpolitik för stärkt konkurrenskraft, tillväxt och innovationsförmåga och fyra följdmotioner med totalt 24 yrkanden. Därutöver behandlas 111 yrkanden i motioner om regelförenkling för företag från den allmänna motionstiden 2021/22. Motionsyrkandena finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Övergripande frågor om regelförenkling för företag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna och avslår motioner som rör jämförelse med andra länder, myndigheternas arbete med regelförenkling, utredningsförslag om förenklingar för mikroföretag m.m., systematisk utvärdering, en gemensam digital plattform för regelgivning och övriga övergripande frågor om regelförenkling för företag. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående och aviserade myndighetsuppdrag och utredningar.

Jämför reservation 1 (M, C), 2 (M), 3 (C), 4 (L), 5 (SD), 6 (C), 7 (M, C), 8 (M), 9 (KD), 10 (M), 11 (SD), 12 (C) och 13 (KD).

Skrivelsen

Regeringens nya mål för förenklingspolitiken

I skrivelsen redovisas regeringens nya mål för förenklingspolitiken. De nya målen är:

1. De samlade regelverken ska utgå från proportionalitet och vara utformade så att de bidrar till att främja svenska företags tillväxt, konkurrenskraft samt innovations- och omställningsförmåga.
2. De kostnader för svenska företag som följer av regler ska över tid minska som andel av BNP, och kostnadsutvecklingen ska vara lägre än i omvärlden.
3. Förvaltningsmyndigheters handläggningstider för ärenden som rör företag ska bli kortare och mer transparenta och den förväntade handläggningstiden ska synliggöras för den sökande i fler ärendekategorier.
4. Förvaltningsmyndigheters bemötande och service till företag ska vara företagsanpassat och väl fungerande.
5. Andelen tjänster för företagens kontakter med det offentliga som är digitala och andelen enskilda ärenden som kan hanteras digitalt ska öka i syfte att förenkla företagens uppgiftslämnande och övriga myndighetskontakter – det långsiktiga målet är att företagen ska lämna en uppgift en gång och till ett ställe.

Regeringen redogör även för hur den avser att arbeta med att följa upp och nå de nya målen för förenklingspolitiken, bl.a. vilka typer av nya uppdrag som behöver lämnas till olika myndigheter och hur konsekvensutredningarna behöver vidareutvecklas för att nå målen för förenklingspolitiken. Regeringen

anför att den årligen kommer att redogöra för arbetet med förenklingspolitiken, inklusive de fem målen, i budgetpropositionen. Skrivelsen innehåller även en översiktlig redovisning av övergripande och långsiktiga åtgärder och resultat i förhållande till målen för förenklingspolitiken 2016–2020.

I det följande redogörs närmare för det första målet. Övriga mål beskrivs utförligare i de övriga avsnitten.

Regler ska främja tillväxt, konkurrenskraft och innovation

Som redovisats ovan är det första målet för förenklingspolitiken att de samlade regelverken ska utgå från proportionalitet och vara utformade så att de bidrar till att främja svenska företags tillväxt, konkurrenskraft samt innovations- och omställningsförmåga. Målsättningen ska utöver lagstiftning och annan regelgivning även omfatta tillämpning, styrning och utvärdering.

Med proportionalitet avses att regeringens och myndigheternas regelgivning ska vara ändamålsenlig och att det ska vara tydligt att nyttan som skapas genom regler överstiger de kostnader och begränsningar som reglerna i fråga kan medföra samt att denna bedömning ska bygga på ett faktabaserat underlag. Vidare innebär proportionalitet att reglerna ska utformas så att de inte medför mer långtgående kostnader och begränsningar för företagen än vad som är nödvändigt för att uppnå syftet med reglerna i fråga. Regeringen anför att den kommer att utgå från proportionalitetsprincipen när den gör sina bedömningar av nya eller ändrade regler, vilket bl.a. innebär en strävan efter att minimera de kostnader och negativa konsekvenser som nya eller ändrade regler medför för företagen. Regeringen framhåller att proportionalitetsbedömningarna inte kan göras endast för enskilda regler betraktade som isolerade företeelser utan att de så långt det är möjligt behöver göras med beaktande av de konsekvenser som de samlade regelverken ger upphov till. Det innebär inte att en proportionalitetsanalys kan göras av hela den samlade regelgivningen vid varje beslut om en ny regel, men det innebär att när en proportionalitetsbedömning görs för en tillkommande regel ska den göras med hänsyn till de regelverk som existerar sedan tidigare.

Innovations- och omställningsförmåga innebär att regelverken inte ska släpa efter eller bli hämmande för samhällsutvecklingen och att regelverken ska vara öppna för och medge framtida utveckling och förändring, inklusive ge utrymme för företag att välja och utveckla verksamhetsformer och produkter under dessa förutsättningar.

Motionerna

Jämförelse med andra länder

I kommittémotion 2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 4 anför att regeringen bör ta lärdom av hur andra länder arbetar med regelförenklingar.

Genom att jämföra Sverige med andra länder bör utvecklingsområden identifieras när det gäller både regler som företag anser särskilt problematiska och det övergripande regelförbättringsarbetet.

I kommittémotion 2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 13 förordas ett tillkännagivande om att regeringen bör jämföra Sverige med andra länder i fråga om regelförenklingsarbetet i syfte att identifiera utvecklingsområden.

Myndigheternas arbete med regelförenkling

I kommittémotion 2021/22:4225 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 6 och 7 förordar motionärerna tillkännagivanden om att regeringen ska införa krav i regleringsbrev till myndigheter på att redovisa dels hur man uppfyller de regelförbättringspolitiska målen, dels hur tillämpningen av aktuella regelverk följs.

I kommittémotion 2021/22:4230 förordar Per Schöldberg m.fl. (C) i yrkande 3 att det ska införas en förstärkt rådgivning och uppföljning kring myndigheternas regelförenkling. Regeringen bör ge en lämplig aktör i uppdrag att sammanställa de senaste 10–15 årens regelförändringsarbete för att analysera och utvärdera detta.

I kommittémotion 2021/22:3379 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 8 förordas att regeringen ska ge statliga myndigheter ett främjandeuppdrag för att tydliggöra det ansvar dessa har för att värna näringsklimatet i Sverige. Ett liknande förslag finns även i kommittémotion 2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) där motionärerna i yrkande 5 föreslår ett tillkännagivande om att regeringen ska göra en översyn av regleringsbrev för förvaltningsmyndigheterna för att tydliggöra deras ansvar för att värna näringsklimatet i Sverige.

Sten Bergheden (M) lyfter olika förslag om myndigheternas arbete med regelförenklingar. I motion 2021/22:1925 (M) yrkande 1 förordar motionären att myndigheter och deras kontrollanter ska ha ett tydligt uppdrag att hjälpa företag med goda förslag och råd. I motion 2021/22:2024 (M) yrkande 1 begär motionären att regeringen ska se över uppdragen i regleringsbrev till myndigheter och verk så att de också har ett tydligt uppdrag att hjälpa företagen att göra rätt. Enligt yrkande 2 bör myndigheter och verk också ha ett tydligt uppdrag att redovisa hur de har arbetat för att ge råd och hjälpa företagen för att underlätta för dem att göra rätt. Därutöver föreslår motionären i motion 2021/22:2701 (M) yrkande 1 att regeringen ska ta fram en tydlig strategi för hur myndigheter och statliga verk kan bli mer företagsvänliga.

Utredningsförslag om förenklingar för mikroföretag m.m.

I kommittémotion 2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 9 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt ska återkomma till riksdagen med förslag till en förbättrad regelprocess och enklare regelverk i enlighet med det som presenteras i SOU 2021:60.

I kommittémotion 2021/22:4226 yrkande 2 förordar Tobias Andersson m.fl. (SD) att regeringen skyndsamt tar fram förslag på regellättnader för företag i linje med det som Utredningen om enklare regelverk för mikro företagande och en modernare bokföringslag föreslår i sitt betänkande (SOU 2021:60) och återkommer till riksdagen med dessa förslag.

I kommittémotion 2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) anförs i yrkande 9 vikten av att kraftigt minska regelbördan för småföretag och mikro företag. Motionärerna konstaterar att Utredningen om enklare regelverk för mikro företagande och en modernare bokföringslag lämnat sitt betänkande och betonar betydelsen av att regeringen och riksdagen i samverkan med myndigheter tar till sig utredningens förslag i syfte att minska regelbördan för dessa företag.

Systematisk utvärdering

I kommittémotion 2021/22:4225 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 5 förordar motionärerna ett tillkännagivande om en mer systematisk utvärdering av införda regler.

I kommittémotion 2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 3 föreslår motionärerna att regeringen ska säkerställa att det finns kontrollstationer i statsapparaten eller liknande så att det genomförs systematiska utvärderingar och uppföljningar av regelförenklingar.

En gemensam digital plattform

I kommittémotion 2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 11 förordas ett tillkännagivande om att förslag till nya regler, konsekvensutredningar, utvärderingar och expertyttranden bör publiceras på en gemensam webbplats.

I kommittémotionerna 2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 13 och 2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 5 förordas ett tillkännagivande om att regeringen ska införa en central plattform för regelgivning i enlighet med den rekommendation som Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) gav Sverige 2018.

Övriga övergripande frågor om regelförenklingar för företag

I partimotion 2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 30 förordas ett tillkännagivande om att regeringen ska införa ett regelråd för det offentliga med syftet att minska den offentliga byråkratin.

I kommittémotionerna 2021/22:3689 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 4 och 2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1 förordas ett tillkännagivande med innebörden att regeringen ska genomföra genomgripande regelförenklingar med målet att göra det enklare att driva företag.

I kommittémotion 2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 2 föreslås även att riksdagen ska uppmana regeringen att ta fram nya mål för regelförenklingar som därefter skyndsamt kan beslutas av riksdagen. Målen

ska vara mätbara och innebära ett minskat krångel och minskade kostnader för företagen och bör utformas i samverkan med relevanta aktörer från olika delar av samhället. I yrkande 3 förordas vidare att ägarskapet för regelförbättringsarbetet ska stärkas genom att regeringen inför en central samordningsfunktion inom Regeringskansliet. Motionärerna anser därutöver att regeringen ska genomföra de kvarvarande rekommendationer som OECD lämnade i samband med en utvärdering av Sveriges regelarbete 2010 och därtill bör regeringen ge OECD i uppdrag att genomföra en ny utvärdering. I yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande med den inriktningen. Vidare förordar motionärerna i yrkande 25 att regeringen ska arbeta för att det ska bli möjligt att införa s.k. regulatoriska växthus med försöksverksamhet för regler och reglering för att underlätta innovationsutveckling inom näringsliv och offentlig sektor. Ett liknande förslag finns även i kommittémotion 2021/22:3753 av Maria Stockhaus m.fl. (M) yrkande 26 enligt vilket regeringen bör verka för att utöka möjligheterna till testverksamheter genom s.k. regulatoriska sandlådor inom artificiell intelligens (AI).

I kommittémotion 2021/22:3791 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 9 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska skapa en mer sammanhållen process när det gäller regelförenklningar i syfte att hålla ihop och driva arbetet på området både inom regeringen och på myndigheterna. Motionärerna anser också i yrkande 10 att regeringen årligen genom en särskild skrivelse bör återrapportera till riksdagen hur arbetet med regelförenklningar fortskrider.

I kommittémotion 2021/22:4225 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 1 föreslås i likhet med i motion 2021/22:3690 (M) yrkande 3 att ägarskapet för regelförbättringsarbetet ska stärkas genom att regeringen inför en central samordningsfunktion inom Regeringskansliet.

I kommittémotion 2021/22:2391 av Tobias Andersson m.fl. (SD) anförts att regelbördan för företagen behöver genomlysas i syfte att minska regelkrånglet där det är möjligt. Motionärerna menar att en pragmatisk hållning måste gälla för regler i form av lagar, förordningar och föreskrifter. Företag ska kunna förhålla sig till och rapportera till så få myndigheter som möjligt och en modell för systemiserat regelförenklingsarbete behöver enligt motionärerna initieras för att nå ett bättre företagsklimat. I yrkande 14 förordas ett tillkännagivande med i huvudsak en sådan inriktning.

Även i kommittémotionerna 2021/22:2427 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4 och 2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2 framhålls vikten av ett systemiserat regelförenklingsarbete genom en återkommande process som utgår från näringslivsorganisationernas önskemål och inkluderar relevanta departement och myndigheter samt en årlig skrivelse till riksdagen där regeringen sammanställer, tar ställning till och svarar på berörda myndigheters yttranden över de regelförenklingsförslag som har inkommit från näringslivsorganisationerna. I den förstnämnda motionen efterfrågas vidare i yrkande 8 en bred översyn av regelverk och regel tillämpning som hämmar små företag.

I kommittémotion 2021/22:3227 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 29 förordas ett tillkännagivande om att regeringen ska verka för regelverk som främjar innovation och utveckling. Motionärerna framhåller bl.a. att existerande regler kontinuerligt bör anpassas till den nya digitala verkligheten och att ny lagstiftning behöver vara digitaliseringsredo och därmed enkel och tydlig.

I kommittémotion 2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 2 förordas ett tillkännagivande om att fungerande regellättnader som införts under coronapandemin bör permanentas.

I kommittémotion 2021/22:4230 förordar Per Schöldberg m.fl. (C) i yrkande 2 att regeringen ska införa en implementeringsfunktion på Regeringskansliet.

I kommittémotionerna 2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 7 och 2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 6 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska ta fram en sammanhållen handlingsplan med tydligt mätbara mål om hur regelbelastningen för företag ska minska. Planen ska enligt motionärerna även innehålla delmål och beskriva insatser som ska göras för att nå dessa. För att säkerställa att planen följs ska regeringen återkommande redovisa för riksdagen hur arbetet med planen fortlöper. I den sistnämnda motionen förordas även i yrkande 1 att regeringen ska återkomma med konkreta förslag på hur de övergripande målen för förenklingspolitiken ska uppnås.

Edward Riedl (M) anför i motion 2021/22:163 yrkande 1 att regeringen bör se över möjligheterna att förbättra regelverken för småföretag.

Magdalena Schröder (M) framhåller behovet av ett minskat regelkrångel i motion 2021/22:172. Motionären anser att regeringen måste arbeta aktivt för att minska regelkrånglet för Sveriges företagare och årligen i en skrivelse rapportera till riksdagen hur arbetet med att minska regelkrånglet fortskrider.

Jan Ericson (M) föreslår i motion 2021/22:600 att regeringen ska se över möjligheten att permanenta de regelförenklingar för företagen som införts under pandemin.

Ann-Britt Åsebol (M) begär i motion 2021/22:1111 en översyn för att åstadkomma regelförenklingar i syfte att skapa ett bättre företagsklimat i Västerbotten.

Magnus Stuart (M) förordar i motion 2021/22:1125 ett tillkännagivande om att regeringen ska verka för att minska byråkrati och krångel för företagen.

Carl-Oskar Bohlin (M) föreslår i motion 2021/22:1745 att det ska införas en ny ordning vid utfärdande av myndighetsföreskrifter som innebär ökade kostnader för att driva näringsverksamhet. Enligt förslaget ska det ställas krav på varje myndighet som utfärdar föreskrifter och regler som riktar sig till företag att redogöra för de kostnadsökningar som en föreskriven regel eller föreskrift väntas föra med sig i ökad administration eller faktiska avgifter för de berörda företagen. I de fall de föreslagna ändringarna medför en inte ringa kostnadsökning för att bedriva näringsverksamhet ska utfärdandet prövas politiskt.

Sten Bergheden (M) lyfter olika förslag om regelförenklingar i flera motioner. I motion 2021/22:1925 (M) yrkande 2 förordar motionären att myndigheter ska ha ett tydligt uppdrag att samordna sina kontroller av företagen och deras verksamhet. Vidare föreslår motionären i motion 2021/22:1998 (M) att regeringen ska ta fram en tydlig plan och strategi för minskat regelkrångel och byråkrati för företagen och ta fram mätbara mål på hur regelbelastningen ska minska. Slutligen föreslår motionären i motion 2021/22:2707 (M) att regeringen ska se över möjligheten att ge fler dispenser vid uppstarten av företag.

Betty Malmberg (M) betonar i motion 2021/22:2841 yrkande 1 vikten av att företagens regelkrångel minskar. I motionen framhålls vidare att regelförenklaringsarbetet ska bli mer systematiskt och i yrkande 2 förordas ett tillkännagivande med den innebörden. Vidare förordar motionären i yrkande 3 att Tillväxtverket även fortsättningsvis ska ges i uppdrag att mäta företagens regelkostnader. I yrkande 4 föreslås vidare ett tillkännagivande om att företagens regelkostnader ska minska. Slutligen förordas i yrkande 5 att regeringen årligen ska återrapportera till riksdagen om hur arbetet med regelförenklingar fortskrider.

Lars Beckman (M) förordar i motion 2021/22:3540 ett tillkännagivande om att regeringen snarast ska sätta upp konkreta mål för att regelkrånglet ska minska betydligt varje år.

Markus Wiechel m.fl. (SD) förordar i motion 2021/22:340 yrkande 3 ett tillkännagivande om processen i samband med att nya regler som påverkar småföretag antas. Enligt motionärerna bör det i samband med att nya regler tillkommer bl.a. göras beräkningar på företagens totala regelkostnader. Nya regler ska också följas upp ett par år efter att de har införts.

Martina Johansson (C) begär i motion 2021/22:701 yrkande 2 att regeringen ska utreda möjligheten att utse en samordnare som tillsammans med företag granskar lagstiftningens krav med syftet att förenkla.

Rickard Nordin (C) föreslår i motion 2021/22:1645 att regeringen ska inrätta en förenklingskommission.

Bakgrund och pågående arbete

Utredningen om enklare regelverk för mikroföretagande och en modernare bokföringslag

Inledning

Regeringen tillsatte den 12 maj 2020 en utredning med uppdrag att föreslå förenklingar av regelverken för mikroföretag och en modernisering av bokföringslagen (dir. 2020:48). Utredaren skulle brett analysera och identifiera vilka regelverk som är mest betungande för mikroföretag och föreslå förenklingar av sådana regelverk. Utredaren skulle också se över bokföringslagen (1999:1078) för att åstadkomma ett modernt, teknikneutralt och enkelt regel-

verk som är anpassat till dagens förhållanden. Utredningen om enklare regelverk för mikroföretagande och en modernare bokföringslag (fortsättningsvis benämnd utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m.) överlämnade sitt betänkande SOU 2021:60 till regeringen i juni 2021.

Betänkandet innehåller förslag till förenklingar av regelverk för mikroföretagande genom avskaffande av hotelltillståndet, avgränsade förenklingar av möjligheterna att ersätta eller ändra befintliga små byggnader i strandskyddade områden och förenklingar i reglerna om kör- och vilotider. Utredningen föreslår också att flera andra identifierade regelförenklingar bereds eller utreds vidare. Utredningen har varit på remiss. Remisstiden gick ut den 24 januari 2022. Enligt uppgifter på regeringens webbplats har drygt 90 remissvar inkommit. Utredningen och remissvaren är under beredning inom Regeringskansliet. I det följande redogörs lite närmare för några av utredningens förslag med utgångspunkt i de motionsförslag som behandlas i betänkandet.

Förslag på förenklingar av myndigheters tillämpning av regler

Utredningen föreslår att myndigheter ska ha en plan för hur de ska arbeta med regelförenkling och regeltillämpning. Utredningens bedömning är att regeringen utöver vad som framgår av t.ex. förvaltningslagen behöver besluta om tillkommande åtgärder för att styra förvaltningsmyndigheterna så att de lever upp till relevanta principer om god handläggning av ärenden och också arbetar systematiskt mot regeringens mål för förenklingspolitiken. Utredningen föreslår därför att regeringen i utvalda myndigheters regleringsbrev och instruktioner ska skriva in att de varje år ska presentera en plan för hur de ska arbeta med regelförenkling och regeltillämpning. I myndigheternas instruktioner bör en beskrivning av regeringens mål för förenklingspolitiken tas med för att arbetet ska bära över tid. Arbetet ska bedrivas utifrån de företagsgrupper och branscher som har störst behov. Myndigheterna ska varje år, i årsredovisningen, redovisa utfallet av regelförbättringsarbetet och effekten hos enskilda som myndigheten arbetar med. Sammantaget föreslår utredningen följande:

- De utpekade myndigheterna ska ha en plan för hur de ska arbeta strukturerat och behovsdrivet för att förenkla regelverken för mikroföretagen samt för hur de ska uppnå en mer likartad regeltillämpning och åiterrapportera det till regeringen.
- Myndigheterna ska löpande identifiera regelverk inom sina verksamhetsområden som behöver förenklas, med utgångspunkt i målen för förenklingspolitiken, och utifrån detta årligen åiterrapportera förenklingsförslag till regeringen.
- De utpekade myndigheterna ska med utgångspunkt i dialog med berörda företag, företagsgrupper, branschorganisationer och andra intressenter bedöma vilka förbättringsinsatser som är mest prioriterade och motiverade i varje enskilt fall.
- De utpekade myndigheterna ska se över och modernisera de regelverk som utgör hinder för att ny teknik ska kunna användas.

En sammanhållen process

Enligt utredningens bedömning bör det inrättas en tydlig och sammanhållen process för att omhänderta förenklingsbehov för företag och säkra att regelgivningen utgår från proportionalitetsprincipen samt för att säkra företagens tillväxt, konkurrenskraft och innovationsförmåga. Den sammanhållna processen bör bl.a. innefatta

- ex-ante-utvärderingar i samband med det ursprungliga beslutet om att inrätta en regel
- påkallade löpande analyser när en existerande regel inte upplevs fylla sitt syfte eller motsvara proportionalitetsprincipen
- systematiska planerade och genomförda ex-post-utvärderingar när en regel använts en period.

Ett kansli för förenklingspolitik

Utredningen föreslår att regeringen inrättar ett kansli för förenklingspolitikens genomförande inom Regeringskansliet bl.a. för att säkra en sammanhållen process för att regelgivningen ska baseras på proportionalitet, samhälls-ekonomisk effektivitet och målen för förenklingspolitiken. Kansliet bör bl.a. ha i uppgift att

- samordna och ansvara för genomförandet och uppföljningen av de förenklingspolitiska mål som beslutas av regeringen och riksdagen
- ansvara för uppföljningen av arbetet med konsekvensutredningar i de delar som Regelrådet inte redan gör det
- ansvara för att en årlig plan för en systematisk utvärdering av befintliga regelverk upprättas och följs.

Nätverks- och samordningsfunktioner

Utredningen föreslår att följande samordningsfunktioner inrättas:

- en statsråds- eller statssekreterargrupp för förenklingsarbete som samlar de statsråd eller statssekreterare vars departement är mest avgörande för genomförandet av förenklingspolitiken
- en interdepartemental arbetsgrupp för förenklingspolitiken inom Regeringskansliet som har utsedda representanter för samtliga departement som arbetar med regelgivning

Det kansli för förenklingspolitiken som inrättas bör fungera som samordnande och föredragande kanslifunktion för dessa båda grupperingar.

Bland regeringens förvaltningsmyndigheter skapas vidare ett samordningsforum för förenklingspolitikens genomförande. Det bör omfatta de myndigheter som dels har uppdrag inom förenklingsområdet, dels hanterar regelgivning som anses särskilt betungande. Dess arbete samordnas av Tillväxtverket.

En anmälningsfunktion

Utredningen föreslår att det föreslagna kansliet för förenklingspolitiken också får i uppgift att

- ta emot anmälningar av regler som upplevs som problematiska utifrån beaktande av proportionalitet, samhällsekonomisk effektivitet och målen för förenklingspolitiken
- i samverkan med lämpliga myndigheter upprätta en process för att identifiera vilka sådana anmälda regler som behöver genomgå en fullständig utvärdering
- säkra att en fullständig ex post facto-utvärdering görs av de regler som anmälts och som identifierats för vidare utvärdering genom den ovan nämnda processen.

Systematisk och löpande utvärdering av befintliga regelverk

Utredningen föreslår att regeringen beslutar om en årlig plan för en löpande utvärdering av befintliga regelverk baserat på förslag från det föreslagna kansliet för förenklingspolitiken. Reglerna i fråga bör utvärderas med utgångspunkt i kriterierna proportionalitet, samhällsekonomisk effektivitet och överensstämmelse med målen för förenklingspolitiken. Utvärderingarna inom ramen för planen bör genomföras av oberoende organisationer eller myndigheter med stor trovärdighet. Utvärderingarna i fråga bör resultera i ett förslag till regeringen om vilka regler som kan förenklas och på vilket sätt. Det föreslagna kansliet för förenklingspolitiken bör få ansvar för att leda utvärderingsprocessen och årligen sammanställa en rapport över vilka regelverk som utvärderats och vilka förenklingar det lett till. De regler som ska omfattas av den årliga planen för systematisk utvärdering ska vara regler som identifierats inom Regeringskansliet, av det föreslagna kansliet för förenklingspolitiken och relevanta myndigheter samt som inkommit genom anmälningar från berörda aktörer. Kansliet för förenklingspolitikens genomförande ska årligen upprätta en sammanställning av de regler som förvaltningsmyndigheterna under året har utvärderat. De systematiska utvärderingarna av regler bör, om det är möjligt, genomföras i form av genomgångar och utvärderingar av mer omfattande områden. Utgångspunkten bör vara att de områden som uppfattas som mest tyngda av regleringar bör prioriteras för utvärdering.

Utredningen om förenklade skatteregler för att underlätta och främja egenföretagande

Regeringen tillsatte den 20 december 2019 en utredning för att se över beskattningen av enskilda näringsidkare (dir. 2019:102). Syftet med utredningen är att göra det mindre komplicerat att starta och driva enskild näringsverksamhet och samtidigt underlätta för den skattskyldige att göra rätt och undvika oavsiktliga fel. Utredningen överlämnade sitt slutbetänkande till regeringen den 1 juli 2021 (SOU 2021:55). Remisstiden gick ut den 1 november 2021.

Åtgärder inom ramen för livsmedelsstrategin

Den 19 december 2020 gav regeringen Tillväxtverket i uppdrag att genomföra åtgärder under 2020–2025 inom ramen för Livsmedelsstrategin (N2019/03240/JL). Tillväxtverket ska bl.a. löpande analysera den samlade regelgivningen inom livsmedelskedjan för att identifiera regler som försämrar konkurrenskraften, tillväxtpöjligheterna eller innovationsförmågan för företagen i livsmedelskedjan samt identifiera eventuella brister i transparens och tillämpning av regelverken. Myndigheten ska utifrån dessa analyser lämna förslag på förenklingar. Tillväxtverket ska också genomföra regelförenkling med fokus på hela livsmedelskedjan genom utveckling av Verksam.se, inklusive Serverat, i linje med den s.k. värde modellen, dvs. ett gemensamt system för enkla digitala myndighetskontakter som har föreslagits av Tillväxtverket, Bolagsverket och Skatteverket. Tillväxtverket ska vidta nödvändiga åtgärder för att realisera värde modellen för några centrala grenar inom livsmedelskedjan, bl.a. genom att skapa tjänster för sammanhållna guidade processer och för samlad information till uppgiftslämnare om hur ärendet fortskrider. Uppdraget ska genomföras i nära samarbete med Myndigheten för digital förvaltning.

En modern och effektiv miljöprövning

Regeringen beslutade den 20 augusti 2020 att tillsätta en utredning om modern och effektiv miljöprövning (dir. 2020:86). Den särskilda utredaren (chefs-rådman Peter Ardö) ska se över det nuvarande systemet för miljöprövning och lämna förslag på de ändringar och åtgärder som krävs för att uppnå en modernare och mer effektiv miljöprövning. Syftet är att genom horisontella förändringar i miljöprövningen underlätta miljö- och klimatförbättrande investeringar och åstadkomma snabbare och enklare prövningsprocesser samtidigt som ett bibehållt miljöskydd säkerställs. Av kommittédirektivet framgår att utredaren även får föreslå andra förändringar i nuvarande miljöprövningssystem som bidrar till en grön omställning genom mer förutsebara och effektivare prövningsprocesser och som förkortar den samlade prövningstiden och minskar administrationen samtidigt som nuvarande miljöskyddsnivå bibehålls. Sådana förslag ska dock inte avse mark- och miljödomstolarnas organisation eller handläggning av mål eller ärenden i dessa domstolar. Den 22 juli 2021 beslutade regeringen om ett tilläggsdirektiv till utredningen (dir. 2021:57) med flera punkter som bl.a. omfattar domstolarnas handläggning och frågan om det bör införas ett begränsat förtursförfarande för mål och ärenden om tillstånd som innebär en omställning för miljöfarlig verksamhet som på ett väsentligt sätt bidrar till att nå målen i det klimatpolitiska ramverket för minskade utsläpp av växthusgaser. Utredningen ska även titta på hur tidsbegränsning av tillstånd och omprövning av tillstånd och villkor skulle kunna bli effektiva och verkningfulla medel för att säkerställa att verksamheter och åtgärder bedrivs med moderna miljövillkor i syfte att nå miljö- och klimatmålen. Förslagen ska vara förenliga med ambitionen om en snabb, enkel och

förutsägbar prövningsprocess. Utredningstiden har förlängts och uppdraget ska redovisas senast den 31 maj 2022.

Företagares trygghetssystem

Regeringen beslutade den 25 juni 2020 att tillsätta en utredning om företagares trygghetssystem (dir. 2020:71). Den särskilda utredaren (riksdagsledamoten Mathias Tegnér) fick i uppdrag att lämna förslag på hur företagares trygghetssystem kan bli tydligare, enklare och mer förutsebart. Utskottet har i ett tidigare betänkande beskrivit uppdraget närmare (bet. 2020/21:NU17). Uppdraget slutredovisades den 14 december 2021 (SOU 2021:98). I betänkandet görs ett antal bedömningar när det gäller enklare regler och processer i företagets trygghetssystem. Bland annat görs bedömningen utifrån vikten av tydlig och lättillgänglig information för att öka förutsägbarheten och tryggheten för företagare att Försäkringskassan, Tillväxtverket och Skatteverket bör få i uppdrag att ta fram anpassade informationsinsatser som kan ge stöd och vägledning när det gäller regler och allmänna villkor i socialförsäkringssystemet som rör företagare.

Meddelande om bättre lagstiftning

Europeiska kommissionen (i det följande kommissionen) antog den 29 april 2021 ett meddelande om bättre lagstiftning där det förs fram flera förslag för att anpassa EU:s lagstiftningsprocess för framtiden (COM(2021) 219). Kommissionen föreslår bl.a. följande åtgärder:

- Eliminera hinder och onödig byråkrati som fördröjer investeringar och uppbyggnaden av 2000-talets infrastruktur, i samarbete med medlemsländerna, regioner och viktiga aktörer.
- Förenkla offentliga samråd genom att införa en enda uppmaning att inkomma med synpunkter på den förbättrade portalen Kom med synpunkter.
- Införa principen ”En in, en ut” som ska minska bördorna för invånarna och företagen genom att man särskilt uppmärksammar konsekvenserna av och kostnaderna för att tillämpa lagstiftningen, särskilt för små och medelstora företag. Med den här principen kan man säkerställa att nya bördor som införs kompenseras genom att likvärdiga bördor på samma politikområde tas bort.
- Förbättra det sätt på vilket lagstiftning behandlar och stöder hållbarhet och den digitala omställningen.
- Integrera strategisk framsyn i politiken för att anpassa den efter framtida behov, exempelvis genom att ta hänsyn till nya stora trender på olika områden som miljö, digitalisering, geopolitik och samhällsekonomi.

Rapport från OECD

I oktober 2021 publicerade OECD rapporten OECD Regulatory Policy Outlook 2021. I rapporten, som är den tredje i serien, följer organisationen

bl.a. upp sina tidigare rekommendationer. OECD konstaterar att Sverige på ett mer systematiskt sätt än tidigare använder regeringens webbplats för att publicera samråd och tillhörande dokumentation för att få synpunkter från myndigheter, organisationer, kommuner, berörda intressenter och allmänheten. Intressenter kan lämna sina synpunkter per e-post som därefter offentliggörs på samma webbplats. OECD menar att Sverige skulle gynnas av att ha en mer interaktiv webbplats där allmänheten skulle kunna lämna synpunkter och reagera på förslag från andra intressenter.

Vidare konstaterar OECD att förenklingar fortfarande är en central del av regelpolitiken. När det gäller utvärderingar anser organisationen att Sverige skulle kunna överväga att utöka ex-post-utvärderingarna genom att genomföra omfattande och grundliga granskningar inom särskilda sektorer eller politikområden.

Tillväxtverkets förslag om en central webbplattform

I slutrapporten Förenklingsresan – sammanställda, analyserade och konkretiserade förenklingsförslag, som publicerades våren 2020, föreslår Tillväxtverket bl.a. att regeringen ska upprätta en central webbplattform (informationsnod) där regelgivare kan informera företag och branschorganisationer om kommande och pågående arbeten inom förenkling. Plattformen ska enligt förslaget innehålla följande:

- information när regelgivningsarbeten planeras och påbörjas
- information om kommande konsultationer samt när, var och hur intressenter kan lämna inspel
- publicering av inkomna synpunkter från intressenter, t.ex. remissvar
- information om nya tolkningar eller vägledningar som t.ex. myndigheter gör.

Tillväxtverket anför att webbplatsen skulle kunna utvecklas inom ramen för Verksamt.se alternativt en fristående webb inom Tillväxtverket som samlar frågor som rör förenkling för företag. Myndigheten uppger vidare att förslaget nyttor är svåra att bedöma eftersom de i stor utsträckning beror på hur mycket plattformen används av regelgivarna, företagen och andra intressenter. Om plattformen får genomslag och börjar användas brett bedöms den kunna medföra minskade sök- och informationskostnader. Bedömningen är också att plattformen kan komma att bidra till en förbättrad samrådsprocess mellan regelgivare och företag, men även regelgivare emellan. Enligt Tillväxtverket kan regelgivare fatta bättre beslut när de har en ökad förståelse för företagens behov, något de kan få genom att involvera företag tidigt i processen. Företagen kan i sin tur fatta bättre beslut och anpassa sina verksamheter med en bättre framförhållning. De samhällsekonomiska effekterna bör i alla händelser enligt myndigheten bli begränsade.

EU:s förordning om en gemensam digital ingång

Förordning (EU) 2018/1724 om inrättande av en gemensam digital ingång utgör en del av EU:s strategi för den inre marknaden och den fria rörligheten för människor, varor, tjänster och kapital. Genom förordningen ska en gemensam digital ingång inrättas i syfte att minska den administrativa bördan för privatpersoner och företag när de utövar sin rätt till fri rörlighet och utför ärenden eller bedriver sin verksamhet över gränserna. Den digitala ingången ska integreras i kommissionens befintliga portal Ditt Europa och fungera som en central kontaktpunkt där länkar bl.a. ger tillgång till information om rättigheter, skyldigheter och regler och tillgängliga onlineförfaranden.

Ansvar för att uppfylla de skyldigheter som framgår av förordningen vilar på flera aktörer, såsom medlemsstaterna, nationella samordnare och behöriga myndigheter. Förordningen ska börja tillämpas stegvis. Den digitala ingången inrättades den 12 december 2020 och sedan ska samtliga behöriga myndigheter, undantaget kommunala myndigheter, tillhandahålla information om dels rättigheter, skyldigheter och regler, dels förfaranden, dels hjälp- och problemlösningstjänster, som anges i förordningen. Till de sistnämnda ska det även finnas länkar. För kommunala myndigheter inträder skyldigheter som omfattar dem den 12 december 2022. Från och med den 12 december 2023 ska alla de förfaranden som omfattas av förordningen finnas tillgängliga via ingången. Riksdagen har fattat beslut om en ny lag med kompletterande regler för att anpassa svensk lag efter förordningen (prop. 2021/22:66, bet. 2021/22:TU3, rskr. 2021/22:151). Lagen ska i huvudsak börja gälla den 1 april 2022.

Översyner och uppföljningar av näringslivsåtgärder som införts mot bakgrund av pandemin

Regeringen beslutade i juni 2020 (dir. 2020:74) att tillsätta en kommitté i form av en kommission med uppdrag att utvärdera regeringens, berörda förvaltningsmyndigheters, regionernas och kommunernas åtgärder för att begränsa spridningen av det virus som orsakar sjukdomen covid-19, den s.k. Corona-kommissionen. Kommissionen ska även titta på åtgärdernas effekter ur flera olika aspekter. Till de åtgärder som vidtagits för att lindra de samhällsekonomiska konsekvenser som omnämns i direktivet hör bl.a. det statliga stödet vid korttidsarbete, den tillfälliga hyresrabatten för utpekade utsatta branscher och möjligheten till anstånd med skatteinbetalningar. Kommissionen ska när det gäller de åtgärder som vidtagits för att lindra de samhällsekonomiska konsekvenserna bl.a. belysa åtgärdernas effekter för olika typer av företag och för anställda med olika anställningsformer och lämna förslag på åtgärder som kommissionens iakttagelser ger anledning till. Uppdraget slutredovisades den 25 februari 2022 (SOU 2022:10).

Hösten 2020 gav regeringen Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys) i uppdrag att påbörja en strukturerad uppföljning och utvärdering av de sammanlagda effekterna på företagen av stöden

till näringslivet med anledning av den pågående pandemin (N2020/03083). Delredovisningar av uppdraget lämnades till regeringen i juni 2021 och i januari 2022. Ytterligare en delredovisning ska lämnas i juni 2022. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 december 2022.

Den 23 september 2021 beslutade regeringen att tillsätta en kommitté som ska se över stödet vid korttidsarbete (dir. 2021:79). Kommittén ska enligt direktivet bl.a. utvärdera stödets betydelse för att lindra effekterna av pandemin för näringsliv, sysselsättning och samhällsekonomi och analysera om regelverket kan förenklas och göras mer flexibelt. Kommittén ska samråda med Coronakommissionen och Tillväxtanalys. Den del av uppdraget som handlar om att utvärdera stödets betydelse för att lindra effekterna av pandemin ska redovisas i ett delbetänkande senast den 31 maj 2022. Uppdraget i övrigt ska redovisas senast den 30 november 2022.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat liknande förslag som flera av de här aktuella om regelförenkling för företag, bl.a. när det gäller utvärdering av regelförenklingsarbetet, en sammanhållen process, en årlig skrivelse, myndighetsuppdrag och jämförelser med andra länder (bet. 2020/21:NU17). Utskottet avstyrkte motionsyrkandena främst med hänvisning till pågående utredningar och den kommande skrivelsen från regeringen om förenklingspolitiken.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- Skrivelsen
- Jämförelse med andra länder
- Myndigheternas arbete med regelförenkling
- Utredningsförslag om förenklingar för mikroföretag m.m.
- Systematisk utvärdering
- En gemensam digital plattform för regelgivning
- Övriga övergripande frågor om regelförenkling för företag.

Skrivelsen

Utskottet vill inledningsvis framhålla att regelförenkling för företag är en viktig del av näringspolitiken. Regler som är ändamålsenligt utformade och enkla för företagen att följa bidrar till att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag. I detta är utskottet enigt.

Utskottet konstaterar att regeringen beslutat om fem nya mål för förenklingspolitiken. Som framgår av betänkandet finns det olika uppfattningar bland utskottets ledamöter om vilka övergripande strategier som bör vara styrande

för förenklingsarbetet och vilka åtgärder som bör vidtas inom ramen för detta arbete. Utskottet vill dock i detta sammanhang understryka vikten av att regeringen följer upp de nya målen och utvärderar de åtgärder som vidtas för att nå målen samt återkommande lämnar en redogörelse till riksdagen med en bedömning av måluppfyllelsen och pågående regelförenklingsarbete. Även i detta är utskottet enigt. Utskottet ser därför positivt på att regeringen i skrivelsen framhåller vikten av en tydlig uppföljning av måluppfyllelsen för att avgöra i vilken utsträckning förenklingspolitiken når upp till sina mål och kunna redogöra detta för riksdagen. Utskottet noterar också att regeringen anför att den årligen kommer att redogöra för arbetet med förenklingspolitiken, inklusive de fem målen, i budgetpropositionen.

Därmed föreslår utskottet att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Jämförelse med andra länder

I ett par motioner förordas tillkännagivanden om att regeringen bör ta lärdom av hur andra länder arbetar med regelförenklningar och kontinuerligt jämföra Sverige med andra länder i syfte att identifiera utvecklingsområden och arbeta för att Sverige rankas högre av t.ex. OECD. Utskottet avstyrkte ett likalydande förslag våren 2021 (bet. 2020/21:NU17). Vid det tillfället framhöll utskottet vikten av regelförenklingsarbetet för svenska företag och svensk konkurrenskraft. Utskottet instämde även med motionärerna i att en bra måttstock på hur arbetet fortskrider många gånger kan vara att jämföra Sverige med andra länder och ta del av de förslag och rekommendationer som lämnas av t.ex. OECD. Precis som då utgår utskottet från att regeringen delar denna uppfattning och i sitt regelförenklingsarbete beaktar de rekommendationer som OECD framfört i sin rapport Regulatory Policy Outlook. Utskottet noterar också att regeringen i skrivelsen anför att det är önskvärt att förenklingspolitikens resultat ska kunna jämföras över tid och internationellt, bl.a. för att kunna bedöma hur Sveriges konkurrenskraft påverkas av förenklingspolitiken. I sammanhanget kan även noteras att utredningen om förenklningar för mikroföretag m.m. i sitt slutbetänkande bl.a. lyfter upp länderjämförelser som en metod i regelförenklingsarbetet. Betänkandet har nyligen varit ute på remiss och bereds vidare inom Regeringskansliet.

Därmed avstyrks motionsyrkandena.

Myndigheternas arbete med regelförenklning

Utskottet kan konstatera att statliga myndigheter sedan flera år tillbaka arbetar för att förenkla för företagare med hjälp av digitalisering samt att 19 myndigheter har särskilda uppdrag att förenkla för de företag som de har kontakter med. Uppdraget omfattar handläggningstider, hur nöjda företagen är med sina kontakter med myndigheterna och myndigheternas samråd med företagen. Tillväxtverket har också i uppdrag att följa upp dessa myndigheters arbete. Utskottet kan vidare konstatera att riksdagen våren 2020 riktade ett tillkännagivande till regeringen om att fler myndigheter bör få förenklingsuppdrag.

Utskottet noterar att regeringen i skrivelsen anför att den i linje med riksdagens tillkännagivande avser att ge ett förnyat förenklingsuppdrag till ett strategiskt urval av myndigheter för att bl.a. följa upp och vidta åtgärder för att nå regeringens nya mål om handläggningstider. Ärendet är fortfarande under beredning. Utskottet utgår i fråga om att regeringen hanterat riksdagens tillkännagivanden utan onödig tidsåtgång och konstaterar att regeringen avser att överlämna en skrivelse till riksdagen den 15 mars 2022 som bl.a. kommer att innehålla en redogörelse över vidtagna åtgärder mot bakgrund av det aktuella tillkännagivandet.

Vidare kan utskottet konstatera att utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. har flera förslag på förenklingar av myndigheters tillämpning av regler som också refererats i det föregående. Med anledning av vad som anförs i motionerna noterar utskottet särskilt att utredningens bedömning är att regeringen behöver besluta om tillkommande åtgärder för att styra förvaltningsmyndigheterna så att de lever upp till relevanta principer om god handläggning av ärenden och också arbetar systematiskt mot regeringens mål för förenklingspolitiken. Utredningen föreslår därför att regeringen i utvalda myndigheters regleringsbrev och instruktioner ska skriva in att de varje år ska presentera en plan för hur de ska arbeta med regelförenkling och regel-tillämpning. Utredningen har nyligen remissbehandlats.

Utskottet ser sammantaget därmed inte något behov av att rikta ännu ett tillkännagivande till regeringen i linje med det som förordas i motionerna 2020/21:1925 (M) yrkande 1, 2021/22:2024 (M) yrkande 1, 2021/22:3379 (L) yrkande 8 och 2021/22:3380 (L) yrkande 5. Därmed anser utskottet inte heller att riksdagen bör uppmana regeringen att ta fram en strategi i enlighet med det som framförs i motion 2021/22:2701 (M) yrkande 1.

Inte heller när det gäller de förslag om redovisningskrav eller uppföljning av myndigheternas arbete med regelförenkling som finns i motionerna 2021/22:1925 (M) yrkande 2, 2021/22:4225 (M) yrkandena 6 och 7 och 2021/22:4230 yrkande 3 anser utskottet att riksdagen bör agera. Utskottet noterar att regeringen i skrivelsen anför att målet om förvaltningsmyndigheternas bemötande kommer att följas upp med uppdrag till ett antal myndigheter som är relevanta för förenklingspolitiken eller genom andra lämpliga styrningsåtgärder. Utskottet noterar vidare att regeringen i skrivelsen anför att den vid behov kommer att ge Tillväxtverket och andra relevanta myndigheter i uppdrag att vidareutveckla de uppföljningsmetoder som behövs för att tillfredsställande följa upp i vilken utsträckning de förenklingspolitiska målen nås inom alla typer av företag och branscher och vilka åtgärder som behöver vidtas.

Därmed avstyrks samtliga motionsyrkanden.

Utredningsförslag om förenklingar för mikroföretag m.m.

I tre motioner framförs förslag mot bakgrund av att utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. överlämnat sitt betänkande till regeringen (SOU

2021:60). I motionerna 2021/22:2429 (SD) yrkande 9 och 2021/22:4226 (SD) yrkande 2 förordas tillkännagivanden om att regeringen skyndsamt ska återkomma till riksdagen med förslag på regellättnader som är i linje med utredningens förslag. I motion 2021/22:3580 (C) yrkande 9 framhålls vikten av att utredningens förslag omsätts i handling, och motionärerna betonar betydelsen av att regeringen och riksdagen i samverkan med myndigheterna tar till sig utredningens förslag.

Utskottet konstaterar att utredningens förslag nyligen har varit ute på remiss och att ett nittiotal remissvar inkommit till regeringen. Utskottet anser inte att riksdagen bör föregripa den ordinarie beredningsprocessen genom att i detta läge förorda några tillkännagivanden. Utskottet förutsätter att regeringen beaktar såväl utredningens förslag som remissinstansernas synpunkter och kommer att följa den fortsatta beredningsprocessen med stort intresse.

Därmed avstyrks motionsyrkandena.

Systematisk utvärdering

I ett par motioner framhålls vikten av en mer systematisk utvärdering av regler och uppföljning av regelförenklningar. Utskottet har ingen annan uppfattning än motionärerna när det gäller betydelsen av utvärdering och uppföljning för att t.ex. säkerställa att regler är ändamålsenligt utformade. Utskottet noterar att regeringen i skrivelsen talar om såväl en mer systematisk ex-post-utvärdering av relevanta regler som en ex-ante-utvärdering genom en vidareutveckling av konsekvensutredningarna, och att regeringen överväger vilka ytterligare åtgärder som bör vidtas. Utskottet konstaterar att utredningen om förenklningar för mikroföretag m.m. i sitt slutbetänkande har lämnat flera förslag om en mer systematisk och löpande utvärdering av befintliga regelverk och att det ska göras en fullständig ex-post-facto-utvärdering av regler som anmälts enligt en föreslagen ny funktion med ett anmälningsförfarande som beskrivits i det föregående. Utredningen föreslår vidare att det införs ett krav i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning (fortsättningsvis även benämnd konsekvensutredningsförordningen) på att dessa utredningar ska innehålla en redogörelse för hur och när den regel som föreslås ska utvärderas.

Utskottet menar att det kan behövas åtgärder inom detta område men anser inte att riksdagen i nuläget behöver rikta ett tillkännagivande till regeringen eftersom förslagen anses ligga i linje med det som utredningen föreslår.

Därmed avstyrks motionsyrkandena.

En gemensam digital plattform för regelgivning

I motion 2021/22:3690 (M) yrkande 11 förordas att förslag till nya regler, konsekvensutredningar och expertyttranden ska samlas och publiceras på en gemensam webbplats. Ett liknande förslag finns i motionerna 2021/22:4217 (KD) yrkande 13 och 2021/22:4223 (KD) yrkande 5 där motionärerna i enlighet med en rekommendation från OECD efterlyser en central plattform för

regelgivning som innehåller samlad information om bl.a. vilka regler som finns och vilka regelförändringar som pågår och planeras framöver.

Utskottet har en förståelse för att företagare upplever att det kan vara svårt att navigera rätt för att inte bara hitta information om gällande regler utan även pågående regelarbete. När det gäller befintliga regler vill utskottet påminna om den gemensamma myndighetsportalen Verksam.se där det finns samlad information och e-tjänster som riktar sig till företagare i olika skeden av arbetet med att starta eller driva ett företag. Denna plattform kan därmed enligt utskottet delvis sägas motsvara det som efterfrågas i motionerna. Utskottet noterar också att det pågår ett utveckling av plattformen.

I sammanhanget kan även arbetet med att upprätta en gemensam digital ingång inom EU för tillhandahållande av information, förfaranden samt hjälp- och problemlösningstjänster nämnas. Det övergripande syftet med den digitala ingången är att minska den administrativa bördan för privatpersoner och företag när de utövar sin rätt till fri rörlighet och utför ärenden eller bedriver verksamhet över gränserna inom den inre marknaden. Ingången ska integreras i kommissionens befintliga portal Ditt Europa och fungera som en central kontaktpunkt där länkar ger tillgång till information om bl.a. regler. Förordningen ska börja tillämpas stegvis och fr.o.m. 12 december 2023 ska de förfaranden som omfattas av EU-förordningen finnas tillgängliga via ingången.

När det gäller pågående regelarbete noterar utskottet att OECD i en rapport från 2021 konstaterar att regeringens webbplats används mer systematiskt än tidigare för att publicera samråd och tillhörande dokumentation. OECD konstaterar att intressenter kan lämna synpunkter via e-post och att dessa därefter publiceras på samma webbplats. Organisationen menar samtidigt att Sverige skulle kunna gynnas av en mer interaktiv webbplats där den bredare allmänheten offentligt kan lämna sina synpunkter och reagera på förslag från andra intressenter.

Utskottet konstaterar att Tillväxtverket i sin slutrapport sprungen ur Förenklingsresan föreslår att det ska upprättas en central plattform (informationsnod) där regelgivare kan informera företag och branschorganisationer om kommande och pågående arbeten inom förenkling. Plattformens föreslagna innehåll motsvarar enligt utskottets bedömning i stort det som efterfrågas av motionärerna. Utskottet noterar att Tillväxtverket anför att förslaget nyttor är svåra att bedöma eftersom det i stor utsträckning beror på hur mycket plattformen används av regelgivarna, företagen och andra intressenter.

Utskottet konstaterar vidare att utredningen om förenklingar för mikro-företag m.m. innehåller flera förslag som syftar till att tillvarata företagens intressen vid regelgivning. Utredningen föreslår bl.a. att det införs ett krav på att konsekvensutredningen ska innehålla en redogörelse för samrådsförfaranden. Förslaget lämnas mot bakgrund av OECD:s rekommendation om en öppen och tydlig konsultations- eller samrådsprocess med allmänhet, företag och berörda intressenter. Enligt utredningens bedömning är remissförfarandet otillräckligt och riskerar att leda till snedvridningseffekter i informationen vilket inte skulle främja en adekvat proportionalitetsbedömning. Utredningen

har vidare flera förslag som rör myndigheternas arbete med regelförenkling och regeltillämpning, bl.a. när det gäller översynen av befintliga regler där myndigheterna med utgångspunkt i dialog med berörda företag, företagsgrupper, branschorganisationer och andra intressenter ska bedöma vilka förbättringsinsatser som är mest prioriterade och motiverade i varje enskilt fall.

Sammantaget noterar utskottet att det pågår ett arbete i den riktning som efterfrågas i motionerna och att det också lagts fram förslag till regeringen på området.

Därmed avstyrks motionsyrkandena.

Övriga övergripande frågor om regelförenkling för företag

Enklare regler, kortare handläggningstider och minskade administrativa kostnader för företag är något som utskottet vill framhålla som mycket betydelsefullt för att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag. Förenklingspolitiken är således en mycket viktig del av näringspolitiken, och det är av stor vikt att regelverken är ändamålsenligt utformade och att de tillämpas på ett så enkelt sätt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts.

När det gäller övriga övergripande frågor om regelförenkling för företag finns en rad motionsyrkanden där det förordas olika åtgärder som utskottet här ska ta ställning till. Det handlar t.ex. om hur ett systematiskt regelförenklingsarbete bör utformas, vilka mål som bör vara vägledande för ett sådant arbete, vilka övergripande insatser som bör ingå samt önskemål om olika översyner. Utskottet kan inledningsvis konstatera att regeringen beslutat om nya mål för förenklingspolitiken och utskottet har tidigare i betänkandet behandlat den skrivelse som regeringen överlämnat till riksdagen där regeringen redogör för hur den avser att arbeta med att följa upp och nå de nya målen. Utskottet konstaterade i sitt ställningstagande till skrivelsen att det finns olika uppfattningar bland utskottets ledamöter om vilka övergripande strategier som bör vara styrande för förenklingsarbetet och vilka åtgärder som bör vidtas inom ramen för detta arbete. Utskottets ledamöter har också delvis olika syn på de här aktuella förslagen men anser inte att riksdagen bör rikta några tillkännagivanden till regeringen i enlighet med vad motionärerna förordar. Utskottet kan konstatera att det finns en enighet i utskottet om att det behövs fler insatser för att genom regelförenklingar bidra till näringspolitikens mål om att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag.

Utskottet konstaterar att det pågår flera utredningar och myndighetsuppdrag som har bäring på de frågor som motionärerna lyfter och noterar vidare att regeringen på flera områden anför att den avser att återkomma med fler initiativ. När det gäller förslagen om en sammanhållen process, en central samordningsfunktion inom Regeringskansliet och införandet av s.k. regulatoriska växthus konstaterar utskottet att utredningen om förenklingar för mikroföretag

m.m. presenterar förslag i linje med det som efterfrågas i motionerna. Utredningens förslag har beskrivits närmare i det föregående. Utredningen kommer nu att beredas tillsammans med ett nittiotal remissvar som nyligen inkommit till Regeringskansliet. Utskottet kommer med intresse att följa den fortsatta beredningen.

När det gäller förslaget om att regeringen ska lämna en årlig skrivelse till riksdagen om regelförenklingsarbetet till riksdagen vill utskottet i likhet med föregående år påminna om att riksdagen redan 1999 riktade ett sådant tillkännagivande till regeringen. Utskottet konstaterar att regeringen även i budgetpropositionen för 2022 lämnade en redogörelse för sitt regelförenklingsarbete med hänvisning till riksdagens tillkännagivande från 1999. Utskottet noterar därtill att regeringen i skrivelsen anför att den årligen kommer att redogöra för arbetet med förenklingspolitiken, inklusive de fem målen, i budgetpropositionen.

Avslutningsvis konstaterar utskottet att många företag har ett par utmanande år bakom sig som en konsekvens av pandemin. Hävda restriktioner talar för att konjunkturläget kan växa sig starkare samtidigt som det för många företag kommer att ta tid att ta sig tillbaka till nivåerna före pandemin. Utskottet menar att det är viktigt att ta lärdom av den tid som varit och konstaterar att det genomförts och pågår flera översyner och uppföljningar när det gäller näringslivsåtgärder som införts under pandemin, som redovisats i det föregående. Utskottet anser att riksdagen bör avvakta resultatet av dessa uppföljningar och anser inte att riksdagen i nuläget ska rikta ett tillkännagivande till regeringen om att se över möjligheten att permanenta regellättnader som införts under pandemin i enlighet med det som förordas i ett par motioner. Utskottet ser samtidigt inga hinder för kommuner och myndigheter att utvärdera de nya rutiner och samverkansformer som uppstått med näringsidkare under den här perioden för att se om det är möjligt att bibehålla sådant som har fungerat bra. Utskottet kan i sammanhanget också påminna om att utredningen om förenklningar för mikroföretag m.m. föreslagit att regeringen låter utreda ett system med efterhandsdebitering av tillsyns- och tillståndsavgifter som närmare redovisas i avsnittet Handläggningstider och tillståndsprocesser.

Därmed avstyrks motionsyrkandena.

Handläggningstider och tillståndprocesser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om mål och strategier, servicegaranti och vissa frågor om tillståndprocesser och tillsyn. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående och aviserade myndighetsuppdrag och utredningar.

Jämför reservation 14 (M, SD), 15 (M, KD), 16 (M), 17 (SD), 18 (C) och 19 (KD).

Skrivelsen

Handläggningstider

Som redogjorts för tidigare är förenklingspolitikens tredje nya mål att förvaltningsmyndigheters handläggningstider för ärenden som rör företag ska bli kortare och mer transparenta. Den förväntade handläggningstiden ska synliggöras för den sökande i fler ärendekategorier.

Regeringen har även tidigare haft som mål för förenklingspolitiken 2014–2020 att handläggningstiderna ska förkortas. I skrivelsen redogör regeringen för att Tillväxtverket bedömer att det skett en viss positiv utveckling mot kortare handläggningstider under den tidsperioden. Handläggningstiderna har minskat för ca 41 procent av de handläggningsprocesser som har följts upp. Samtidigt har det skett en ökning av handläggningstiderna för ca 32 procent av handläggningsprocesserna.

Regeringen konstaterar att riksdagen upprepade gånger lyft fram vikten av korta handläggningstider och att många myndigheter har fått särskilda uppdrag och även resurser för att förkorta handläggningstiderna. Regeringen anser att handläggningstiderna inte ska hämma företagets tillväxt, konkurrenskraft och omställningsförmåga. Vidare framhåller regeringen vikten av att inte enbart fokusera på handläggningstiden i sig utan också på de delar av processen som föregår inlämningen av en ansökan, t.ex. den tid som det kan ta för en presumtiv företagare att hitta rätt information och också i förekommande fall tidsåtgång för kompletteringar som ofta inte ingår i den tid som mäts som handläggningstid. Regeringen betonar att det är angeläget att handläggningstiderna förkortas för de ärendekategorier där handläggningstiderna bedöms särskilt långa eller där handläggningstiderna är särskilt viktiga för företag, samtidigt som kvaliteten och rättssäkerheten bibehålls. Regeringen nämner flera sätt att förkorta handläggningstiderna, t.ex. genom så korta liggstider som möjligt, tydlig information om vad som krävs i en ansökan, parallellt inhämtande av synpunkter om flera myndigheter är berörda samt automatisk inhämtning och delning av data. Regeringen framhåller att det nya målet innebär en breddning jämfört med det tidigare målet om kortare handläggningstider genom tillägget om att förväntad handläggningstid ska synliggöras i fler ärendekategorier.

Detta är ett önskemål som har framkommit från företag och olika näringslivsorganisationer eftersom det underlättar företagens planering.

Av skrivelsen framgår att länsstyrelserna och Domstolsverket har fått särskilda uppdrag att redovisa handläggningstiderna för ett antal specificerade ärendegrupper kopplade till miljöprövningen, med en första redovisning under 2021. Även Naturvårdsverket har fått ett uppdrag att förbereda så att myndigheten fr.o.m. 2021 kan ansvara för en samlad statistik för miljötillståndsprövningen. Regeringen anser att denna statistik kommer att göra det lättare att följa utvecklingen av handläggningstider och identifiera lämpliga effektiviseringsåtgärder. Regeringen har därtill gett 19 myndigheter i uppdrag att förenkla för de företag som de har kontakter med. Uppdraget omfattar handläggningstider, hur nöjda företagen är med sina kontakter med myndigheterna och myndigheternas samråd med företagen. Tillväxtverket har haft en samordnande roll inom uppdraget. Regeringen konstaterar att riksdagen har tillkännaggett för regeringen att den bör överväga att ge fler statliga myndigheter s.k. förenklingsuppdrag för att på så sätt underlätta företagandet i Sverige (bet. 2019/20:NU16). Regeringen uppger att den i linje med tillkännagivandet avser att ge ett förnyat förenklingsuppdrag till ett strategiskt urval av myndigheter för att bl.a. följa upp och vidta åtgärder för att nå det nya målet om handläggningstider.

Bemötande och service

Det fjärde nya målet för förenklingspolitiken är att förvaltningsmyndigheternas bemötande och service till företagen ska vara företagsanpassade och väl fungerande. Regeringen konstaterar att myndigheternas bemötande av och service till företag återkommande har tagits upp av näringslivsorganisationer och företag som ett angeläget område där det framförts att det finns skillnader mellan olika myndigheter och utvecklingspotential för många myndigheter. Tillväxtverket har lämnat förslag till regeringen om nya mål för förenklingspolitiken och då framfört att det ska vara enkelt och tryggt att följa regler och att de som ska följa reglerna inte ska behöva känna någon oro för att ha missat något. Myndigheternas förhållningssätt till regelverk ska därför vara att genom råd och stöd till de som ska följa reglerna göra det lätt att göra rätt. Ett och samma regelverk ska tolkas på samma sätt inom och mellan olika myndigheter. Vidare ska myndigheternas service vara företagsanpassad, vilket innebär att den även ska anpassas till de förutsättningar som gäller för idéburna aktörer som bedriver näringsverksamhet. Regeringen konstaterar att en myndighet enligt 6 § förvaltningslagen ska se till att kontakterna med enskilda blir smidiga och enkla. Myndigheten ska lämna den enskilde sådan hjälp att han eller hon kan ta till vara sina intressen. Hjälpen ska ges i den utsträckning som är lämplig med hänsyn till frågans art, den enskildes behov av hjälp och myndighetens verksamhet. Den ska ges utan onödigt dröjsmål. Regeringen bedömer att bra bemötande och service bör uppmärksammas som ett mål för förenklingspolitiken. I de fall då olika myndigheters ärendehantering bygger

på samma regelverk är det angeläget att bedömningar så långt som möjligt blir förutsägbara och att likhet inför lagen säkerställs även om det alltid förekommer olika specifika omständigheter i det enskilda fallet. Enligt regeringen ska detta inkluderas i arbetet med bra service och bemötande. Regeringen anför att det målet för bemötande och service delvis är nytt i förhållande till de fyra mål som fanns för perioden 2016–2020 men att det i sig inte är något nytt att mäta myndigheters bemötande av företag. Regeringen har även i tidigare sammanhang lyft fram vikten av myndigheters service, bemötande och korta handläggningstider för ett konkurrenskraftigt företagsklimat (prop. 2015/16:1 utg.omr. 24) och regeringen påminner om att det förvaltningspolitiska målet som beslutades 2016 formulerades som att servicen ska bli bättre och handläggningstiderna kortare. Efter de synpunkter som inkommit från näringslivsorganisationer och företag anser regeringen att den förtydligar vikten av bra bemötande och service genom att specificera det i ett separat mål. Regeringen anför att det i arbetet med att företagsanpassa myndigheternas bemötande av företag när det bedöms lämpligt kan bli aktuellt att se över möjligheterna att i ökad grad samordna myndigheters tillsyn och kontroll av samma företag för att minska den tid det tar från det aktuella företagets verksamhet.

Regeringen menar att målet kan ses som en fortsättning på det mål som sedan 2014 funnits med i ett uppdrag till 19 centrala myndigheter att följa upp företagares nöjdhet med sina myndighetskontakter. Uppföljningen av målet ska fånga hur företagen upplever sina kontakter med myndigheterna i syfte att ge ett underlag för att se vilka eventuella åtgärder som bör vidtas för att åstadkomma förbättringar. Som tidigare redovisats anför regeringen att den i linje med tillkännagivandet från riksdagen om förenklingsuppdrag avser att ge ett förnyat uppdrag till ett strategiskt urval av myndigheter för att bl.a. följa upp och vidta åtgärder för att nå målet om bemötande eller vidta andra lämpliga styråtgärder.

Motionerna

Mål och strategier

I kommittémotion 2021/22:3690 föreslår Lars Hjalmered m.fl. (M) i yrkande 13 att regeringen ska ge myndigheter i uppdrag att identifiera kostsamma och långa handläggningstider. Uppdraget ska vidare omfatta att sätta upp mål och strategier för att förkorta handläggningstiderna.

I kommittémotion 2021/22:2429 yrkande 6 förordar Tobias Andersson m.fl. (SD) ett liknande tillkännagivande om att regeringen ska ge statens myndigheter i uppdrag att identifiera samt upprätta mål och strategier för de mest kostsamma handläggningstiderna för företag i syfte att skapa rimliga handläggningstider.

Servicegaranti

I kommittémotion 2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 12 förordas ett tillkännagivande om att regeringen ska införa en servicegaranti för företagen i syfte att bidra till snabbare, mer kvalitativ och mer förutsägbar myndighetsservice.

I kommittémotion 2021/22:3880 förordar Magnus Oscarsson m.fl. (KD) i yrkande 12 att regeringen ska införa servicegarantier för företagen i syfte att bidra till snabbare, mer kvalitativ och mer förutsägbar myndighetsservice. Ett liknande förslag finns i kommittémotion 2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 14 där motionärerna förordar ett tillkännagivande om att regeringen ska utreda servicegarantier med maxtider för myndighets-handläggning. Servicegarantin ska tydligt definiera vilken service företagen ska kunna förvänta sig och vara tidssatt. Det bör också regleras hur företagen ska kompenseras om myndigheten inte lever upp till garantin och maxtiden för handläggningen.

Mikael Larsson (C) förordar i motion 2021/22:213 ett tillkännagivande om att småföretagare som ansöker om något hos en offentlig myndighet ska få ett beslut inom sex månader eller i annat fall få särskild ekonomisk ersättning.

Vissa frågor om tillståndprocesser och tillsyn

I partimotion 2021/22:3511 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 5 i denna del förordas ett tillkännagivande om att regeringen ska se över möjligheten att påskynda hanteringen av tillstånd.

I kommittémotion 2021/22:3791 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om att självkostnadsprincipen bör få ett ökat genomslag i statliga och kommunala avgifter så att dessa i större utsträckning beräknas på individnivå eller ärendenivå så att den enskilde betalar för den tillsyn han eller hon får snarare än ett snittpris. Motionärerna anser vidare att statliga tillsynsmyndigheter i större utsträckning än i dag bör samordna sin tillsyn med andra tillsynsmyndigheter i syfte att både höja kvaliteten på tillsynen och underlätta för de företag och verksamheter som tillsynen utövas på. I yrkande 7 förordas ett tillkännagivande med den innebörden. Därtill föreslås i yrkande 8 att regeringen ska se över hur såväl statlig som kommunal och regional tillsyn kan samordnas i större utsträckning än vad som är fallet i dag.

I kommittémotion 2021/22:2391 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 15 förordas ett tillkännagivande om att det ska införas en bortre tidsgräns för tillståndsansökningar.

I kommittémotion 2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 8 förordas ett tillkännagivande om att regeringen ska se över hur tillståndsprövningen kan göras mer effektiv. I motionen framhålls bl.a. avvägningar när det gäller miljökrav, en påskyndad process för tillstånd vid utökad verksamhet och färre myndighetskontakter.

I kommittémotion 2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 28 förordas ett tillkännagivande om att förkorta tillståndprocesserna för industrin för att inte hämma dess möjlighet till innovation och utveckling.

Martina Johansson (C) begär i motion 2021/22:701 yrkande 1 ett tillkännagivande om att myndigheter ska ges i uppdrag att gå igenom samtliga tillstånd som krävs för företag. Vidare föreslår motionären i yrkande 3 att regeringen utreder om det går att ha olika krav på tillstånd för företagen beroende på storlek och hur länge de bedrivit verksamhet. Slutligen bör det enligt vad som anförs i yrkande 4 införas krav på myndigheter att de ska bistå företagen med råd och stöd i samband med tillståndsansökningar.

Bakgrund och pågående arbete

Förvaltningslagen och åtgärder om handläggningen försenas

Förvaltningslagen (2017:900), förkortad FL, gäller för handläggning av ärenden hos förvaltningsmyndigheterna, om inte annat är reglerat i lag eller förordning (1 och 4 §§ FL). Av 9 § FL framgår att ett ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts. År 2017 infördes en skyldighet i FL för myndigheter att underrätta parten i ett ärende om myndigheten bedömer att avgörandet i ett ärende som har inletts av en enskild part kommer att bli väsentligt försenat. I en sådan underrättelse ska myndigheten redovisa anledningen till förseningen (11 §). Samma år infördes även en bestämmelse om en dröjsmålstalan. I 12 § FL anges att om ett ärende som har inletts av en enskild part inte har avgjorts i första instans inom sex månader, får parten skriftligen begära att myndigheten ska avgöra ärendet. Myndigheten ska inom fyra veckor från den dag då en sådan begäran kom in antingen avgöra ärendet eller i ett särskilt beslut avslå begäran. Ett sådant beslut att avslå en begäran om att ärendet ska avgöras får överklagas till den domstol eller förvaltningsmyndighet som är behörig att pröva ett överklagande av avgörandet i ärendet. Myndighetens prövning är begränsad på så sätt att den får begäras av parten vid ett tillfälle under ärendets handläggning.

Uppdrag till länsstyrelserna

Regeringen gav i september 2021 länsstyrelserna i uppdrag att utvärdera nuvarande samrådsförfarande och utveckla metoder och samverkansformer som främjar en effektiv samrådsprocess enligt miljöbalken med avsikt att påskynda projekt som syftar till minskad miljö- och klimatpåverkan. Detta bör enligt regeringen leda till att det hållbara företagandet stärks och att näringslivets klimatomställning påskyndas. Verket för innovationssystem (Vinnova) har fått i uppdrag att stödja länsstyrelserna i uppdragets genomförande för att bidra med kompetens och processledning i myndigheternas arbete med regel-

och policyutveckling. Särskilt fokus ska vara samrådsprocesserna med anledning av industriutvecklingen i Norrbottens, Västerbottens och Västra Götalands län. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 december 2023.

Naturvårdsverket

Naturvårdsverket ska enligt regleringsbrevet för 2022 redovisa sitt arbete för att tillståndsprövning och tillsynsvägledning enligt miljöbalken ska bli effektivare och bidra till den gröna omställningen. Redovisningen ska innehålla vilka resultat arbetet har lett till mot bakgrund av att myndighetens förvaltningsanslag har tillförts ytterligare medel för detta ändamål.

Naturvårdsverket har vidare fått i uppdrag att ta fram en utvecklad vägledning för miljöprövning och miljöbedömning. Enligt uppdraget ska myndigheten genomföra en förstudie som syftar till att se över förutsättningarna för att utveckla en myndighetsgemensam vägledning för miljötillståndsprövningen och miljöbedömningsprocessen i syfte att möjliggöra en mer enhetlig prövningsprocess nationellt, öka effektiviteten i prövningen samt öka kunskapen om och förutsägbarheten i processens olika steg. Uppdraget ska genomföras i samråd med Domstolsverket och länsstyrelserna och efter samverkan med övriga berörda myndigheter. Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2022.

Utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m.

Som utskottet tidigare beskrivit i avsnittet Övergripande frågor om regel-förenkling för företag har utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. överlämnat sitt slutbetänkande till regeringen (SOU 2021:60). Slutbetänkandet har remissbehandlats och bereds tillsammans med remissvaren inom Regeringskansliet. I det följande redogörs för utredningens förslag med bäring på motionsförslagen om handläggningstider och tillståndprocesser.

Myndigheter ska ha en handläggnings- och kvalitetsgaranti för sin verksamhet

Utredningen föreslår att regeringen ska skriva in i myndigheters regleringsbrev att de ett givet datum ska ha en handläggnings- och kvalitetsgaranti för sin verksamhet. Myndigheterna ska varje år, i årsredovisningen, rapportera utfallet för de uppsatta garantierna samt vid avvikelser rapportera orsakerna till avvikelserna och en förbättrings- och åtgärdsplan. Förvaltningsmyndigheter på statlig, regional och kommunal nivå ska på sina webbplatser informera om förväntad handläggningstid för sina olika ärendetyper som riktar sig mot företag. Där samverkan mellan myndigheter sker för vissa ärendetyper ska det tas i beaktande. Dessa angivna förväntade handläggningstider ska inte vara nämnvärt längre än de faktiska genomsnittliga handläggningstider som finns inom myndigheten för motsvarande ärendetyper.

Utredning om hur kommunallagen kan uppdateras

Utredningen föreslår att regeringen ska tillsätta en utredning om hur kommunallagen (2017:725) kan uppdateras och moderniseras så att det förtydligas hur kommunerna ska arbeta med genomförandet av målen för förenklingspolitiken samt med tillämpningen av service- och rådgivningsskyldigheterna enligt 5–11 §§ FL. Utredningen anser vidare att regeringen bör låta utreda hur ett system med efterhandsdebitering av tillsynsavgifter för serveringstillstånd och för detaljhandel med tobaksvaror skulle kunna utformas närmare. Detsamma gäller för tillståndsavgifter. Utredningen noterar att Tillväxtverket iakttagit att skillnaderna är stora mellan hur kommunerna tar betalt för tillsynen och hur mycket de tar betalt. Utredningen anser därför att det behövs en översyn. Utgångspunkten för översynen bör vara att företagen, och individerna som får betala avgifterna, inte ska behöva betala mer än vad som är direkt nödvändigt. Avgifterna ska inte användas som en metod att generera överskott och därigenom finansiera annan offentlig verksamhet än den specifika motprestation som avgiften avser. Kostnaderna för företagen bör minimeras. Eftersom utredningen inte kunnat utreda tillräckligt vilka konsekvenser det skulle få för det kommunala självstyret anser sig utredningen inte kunna lämna mer konkreta förslag till förenklingar. Utredningen konstaterar också att Tillväxtverket noterat att ett sådant förslag eventuellt skulle kunna leda till ökade kostnader för företagen. Utredningen har inte heller kunnat utreda och bedöma om detta är fallet. Utredningen menar att dessa två utestående frågor är så pass omfattande att de bör utredas vidare ur ett brett perspektiv som också kan omfatta andra frågor om t.ex. statens avgiftshantering i samband med regelgivning. Utgångspunkterna för en sådan utredning bör vara att företagen, och individerna som får betala avgifterna, inte ska behöva betala mer än vad som är direkt nödvändigt samt principerna om kostnadstäckning, tydlig och specifik motprestation och likhet inför lagen. Utredningen bör även titta på om det kan inrättas ett system där ett företag som beviljas serveringstillstånd i en kommun även kan använda serveringstillståndet i andra kommuner.

Tidigare riksdagsbehandling

Tillkännagivanden om myndigheternas handläggningstider

Utskottet har i ett tidigare betänkande (bet. 2020/21:NU17) redogjort för tillkännagivanden som riksdagen riktade till regeringen dels våren 2017 om att alla myndigheter som företag kommer i kontakt med ska sätta tydliga tidsgränser för sina handläggningstider (bet. 2016/17:NU12, rskr. 2016/17:192), dels våren 2018 om att den bör bedriva ett fortsatt arbete för att förkorta handläggningstiderna på myndigheter där tydliga handläggningstider utgör en central del samt vidta ytterligare åtgärder för att öka takten i arbetet (bet. 2017/18:NU12, rskr. 2017/18:238). Regeringen redovisade båda tillkännagivandena som slutbehandlade i budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1 utg.omr. 24) och angav bl.a. att den avsåg att fortsätta följa upp

aktuella myndigheters arbete med att förkorta handläggningstider och inte uteslöt ytterligare åtgärder. En majoritet i utskottet hade ingen annan uppfattning än regeringen, men företrädarna för Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna var av en annan uppfattning (yttr. 2019/20:NU7y).

Våren 2021 riktade riksdagen ett nytt tillkännagivande till regeringen om kortare handläggningstider (bet. 2020/21:NU30). I detta fall handlar det dock specifikt om handläggningstiderna för stöd vid korttidsarbete som utskottet ansåg behövde förkortas ytterligare. Ett enhälligt utskott anförde bl.a. att regeringen bör överväga både resursförstärkningar och lagändringar, inklusive en tidsgaranti. Utskottet efterfrågade en löpande återkoppling från regeringen till riksdagen om vilka åtgärder regeringen vidtagit för att förkorta handläggningstiderna samt hur handläggningstiderna förkortats över tid.

Tilkännagivande om förenklingsuppdrag till fler myndigheter

Våren 2020 tillkännagav riksdagen på förslag av utskottet att regeringen bör överväga att ge fler statliga myndigheter s.k. förenklingsuppdrag för att på så sätt underlätta företagandet i Sverige (bet. 2019/20:NU16, rskr. 2019/20:287). Utskottet konstaterade att regeringen har gett 19 myndigheter i uppdrag att förenkla för de företag som de har kontakter med, och att Tillväxtverket har i uppdrag att följa upp dessa myndigheters arbete. Uppdraget omfattar handläggningstider, hur nöjda företagen är med sina kontakter med myndigheterna och myndigheternas samråd med företagen. Utskottet menade att regeringen bör överväga att ge fler statliga myndigheter ett s.k. förenklingsuppdrag för att på så sätt underlätta företagandet i Sverige. Företrädare för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet reserverade sig mot beslutet om ett tillkännagivande. I regeringens skrivelse Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 (skr. 2020/21:75) anför regeringen med anledning av tillkännagivandet att en skrivelse med nya mål för förenklingspolitiken som främjar svensk konkurrenskraft samt omställnings- och innovationsförmåga bereds inom Regeringskansliet. Regeringen anser att tillkännagivandet inte är slutbehandlat. Som framgår av redovisningen av skrivelsen anför regeringen att den i linje med tillkännagivandet avser att ge ett förnyat uppdrag till ett strategiskt urval av myndigheter.

Motionsberedning

Förslag liknande de nu aktuella om handläggningstider och tillståndsprousser har tidigare avstyrkts av utskottet (bet. 2020/21:NU17). Utskottet hänvisade till tidigare riksdagsbeslut och pågående arbete. Som redogjorts för ovan har riksdagen fattat beslut om flera tillkännagivanden i liknande frågor.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- Mål och strategier
- Servicegaranti
- Vissa frågor om tillståndprocesser och tillsyn.

Mål och strategier

I ett par motioner förordas att myndigheterna ska få i uppdrag att identifiera kostsamma och långsamma handläggningstider och därefter ta fram mål och strategier för att förkorta dessa. Utskottet vill inledningsvis framhålla att korta handläggningstider är av stor vikt för ett konkurrenskraftigt företagsklimat. Utskottet delar regeringens bedömning att långa handläggningstider kan medföra att investeringar försenas eller inte alls blir av, att nya företag inte startar eller att de väljer en annan etableringsort och att nya arbetstillfällen därmed uteblir. Utskottet konstaterar att regeringens tredje mål för förenklingspolitiken är att myndigheternas handläggningstider ska bli kortare och mer transparenta. Korta handläggningstider har även tidigare varit ett mål för förenklingspolitiken och utskottet noterar att utvecklingen är tudelad: handläggningstiderna för vissa handlägningsprocesser har minskat medan de i andra fall har ökat. Utskottet noterar att det nya målet har ett tillägg i förhållande till regeringens tidigare mål som innebär att förväntad handläggningstid ska synliggöras i fler ärendekategorier, något som efterfrågats av företag och olika näringslivsorganisationer eftersom det underlättar företagens planering. Utskottet ser positivt på tillägget även om den främsta prioriteringen även fortsättningsvis behöver vara att förkorta handläggningstiderna.

Som framgår av det föregående, och som regeringen också konstaterar, har riksdagen upprepade gånger genom tillkännagivanden lyft fram vikten av korta handläggningstider. Utskottet vill än en gång understryka vikten av att ärenden handläggs så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts, i enlighet med förvaltningslagens bestämmelser.

Som tidigare nämnts kan även i detta sammanhang påminnas om att 19 myndigheter haft ett förenklingsuppdrag som bl.a. handlat om myndigheternas handläggning. Här har regeringen aviserat att den i linje med riksdagens tillkännagivande avser att ge ett förnyat förenklingsuppdrag till ett strategiskt urval av myndigheter för att bl.a. följa upp och vidta åtgärder för att nå målet om handläggningstider. Utskottet kan vidare konstatera att det pågår flera utredningar som har i uppdrag att se över myndigheternas handläggningstider och prövningsprocesser. Som framgår av det föregående har utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. lämnat förslag om att myndigheter bl.a. ska ha en handlägningsgaranti för sin verksamhet. Utskottet har tidigare redogjort för att utredningen nyligen har remissbehandlats. Utskottet följer frågan med intresse och utgår från att regeringen beaktar utredarnas förslag samt behandlar riksdagens tillkännagivanden utan onödigt dröjsmål. Utskottet anser mot bakgrund av detta att det inte finns skäl för ett tillkännagivande till regeringen om mål och strategier på området i enlighet med det som förordas i motionerna.

Därmed avstyrks motionsyrkandena.

Servicegaranti

I flera motioner förordas tillkännagivanden om att regeringen ska införa en servicegaranti för företagen. Syftet ska bl.a. vara att bidra till snabbare, mer kvalitativ och mer förutsägbar myndighetsservice. Utskottet har ingen annan uppfattning än motionärerna när det gäller betydelsen av myndigheternas service till företagen och delar också motionärernas bedömning att förutsägbarhet är en viktig faktor för företagen i deras kontakter med myndigheter. Utskottet har i det föregående konstaterat att regeringen beslutat om ett nytt förenklingspolitiskt mål om handläggningstider och noterar i sammanhanget att målet i jämförelse med tidigare år har fått ett tillägg om att handläggningstiderna inte bara ska förkortas utan att de även ska bli mer transparenta så att den förväntade handläggningstiden ska synliggöras i fler ärendekategorier. Regeringens fjärde förenklingspolitiska mål handlar vidare om bemötande och service till företagen och att dessa ska vara företagsanpassade och väl fungerande.

Som framgår av det föregående omfattar förvaltningslagen bestämmelser om att myndigheten ska se till att kontakterna med enskilda blir smidiga och enkla. Ärenden ska vidare handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts. Utskottet vill också påminna om att lagen sedan 2017 innehåller en bestämmelse om dröjsmålstan.

Utskottet noterar att regeringen i linje med ett tillkännagivande från riksdagen om förenklingsuppdrag för fler myndigheter avser att ge ett förnyat uppdrag till ett strategiskt urval av myndigheter för att bl.a. följa upp och vidta åtgärder för att nå målet om bemötande eller vidta andra lämpliga styråtgärder.

Avslutningsvis konstaterar utskottet att utredningen om förenklings- och kvalitetsgaranti för sin verksamhet ska ha en handläggnings- och kvalitetsgaranti för sin verksamhet. Som utskottet konstaterat flera gånger tidigare i betänkandet har utredningen nyligen remissbehandlats. Utskottet ser sammantaget inte några skäl för riksdagen att förorda ett tillkännagivande om en servicegaranti i enlighet med det som föreslås i motionerna.

Därmed avstyrks samtliga motionsyrkanden.

Vissa frågor om tillståndprocesser och tillsyn

Moderna och effektiva tillståndprocesser är enligt utskottets uppfattning en viktig fråga för att bibehålla och stärka Sveriges och svenska företags konkurrenskraft. I flera av motionerna efterfrågas tillkännagivanden om myndigheternas tillståndprocesser. Bland annat efterfrågas insatser för att effektivisera och påskynda hanteringen av tillstånd och underlätta företagets kontakter med myndigheterna.

Utskottet kan inledningsvis konstatera att riksdagen vid flera tillfällen under de senaste riksmötena har riktat tillkännagivanden till regeringen om myndigheternas handläggningstider och tillståndprocesser. Fler av dessa är

ännu inte slutbehandlade. Utskottet noterar även att ett flertal utredningar pågår som har i uppdrag att bl.a. se över myndigheternas handläggningstider för tillståndprocesser på olika områden. Det gäller t.ex. utredningen om modern och effektiv miljöprövning som ska redovisa sitt uppdrag senare i vår. Utskottet förutsätter att regeringen noga följer denna viktiga fråga och tar till sig de slutsatser som utredarna kommer fram till. Utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m., vars slutbetänkande har remissbehandlats, innehåller även flera förslag som har bäring på tillståndprocesser, bl.a. förslaget om att myndigheter ska ha en handläggnings- och kvalitetsgaranti för sin verksamhet som tidigare nämnts.

Som framgår av det föregående har också flera myndigheter fått uppdrag inom området, däribland Naturvårdsverket som ska ta fram en utvecklad vägledning för miljöprövningar och miljöbedömningar. Uppdraget syftar till att möjliggöra en mer enhetlig prövningsprocess nationellt, öka effektiviteten i prövningen samt öka kunskapen om och förutsägbarheten i processens olika steg. Utskottet vill i sammanhanget även påminna om Serverat. Utskottet konstaterar att arbetet inom ramen för Serverat över tid har utökats till att omfatta fler branscher och noterar att regeringen i skrivelsen anger att den överväger vilka åtgärder som kan vidtas för att underlätta kommunernas möjligheter att ansluta till Serverat.

Med anledning av det som framförs i motion 2021/22:3791 (M) yrkandena 5, 7 och 8 om tillsyn noterar utskottet att utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. föreslår att regeringen ska tillsätta en utredning om hur kommunallagen kan uppdateras och moderniseras så att det förtydligas hur kommunerna ska arbeta med genomförandet av målen för förenklingspolitiken samt med tillämpning av service- och rådgivningsskyldigheterna som följer av förvaltningslagens bestämmelser. Utredningen menar att det kan behövas en översyn av statliga och kommunala myndigheters hantering av avgifter och att utgångspunkten bör vara att företagen, och individerna som får betala avgifterna, inte ska behöva betala mer än vad som är direkt nödvändigt. Utredningen bör även ha i uppdrag att utöver avgiftsfrågorna se över om det skulle kunna inrättas ett system som innebär att ett företag som beviljas serveringstillstånd i en kommun även kan använda det tillståndet i flera kommuner.

Sammantaget anser utskottet att riksdagen inte bör vidta några åtgärder med anledning av de aktuella förslagen.

Därmed avstyrks motionsyrkandena.

Företagens uppgiftslämnande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om ”En dörr in” och övrigt om uppgiftslämnande. Utskottet hänvisar främst till pågående och aviserat arbete såväl nationellt som på EU-nivå.

Jämför reservation 20 (M, L), 21 (C), 22 (KD) och 23 (M).

Skrivelsen

Regeringens femte mål för förenklingspolitiken är som tidigare redovisats att andelen tjänster för företagens kontakter med det offentliga som är digitala och andelen enskilda ärenden som kan hanteras digitalt ska öka i syfte att förenkla företagens uppgiftslämnande och övriga myndighetskontakter. Det långsiktiga målet är att företagen ska lämna en uppgift en gång och till ett ställe.

Regeringen hade under perioden 2016–2020 som mål att det ska bli enklare för företag att lämna uppgifter till myndigheterna. Regeringen anför att den har vidtagit flera mer övergripande åtgärder för att uppnå målet, som t.ex. att inrätta Myndigheten för digital förvaltning och ge den ansvar för att samordna frågor som underlättar den offentliga förvaltningens elektroniska informationsutbyte och beslutat om förordningen (2018:1264) om digitalt inhämtande av uppgifter från företag, som omfattar 67 myndigheter. Vidare har Bolagsverket utvecklat dels en sammansatt bastjänst med grundläggande uppgifter om företag som företagare bl.a. kan återanvända i anslutna kommuners e-tjänst, dels en tjänst för digital inlämning av årsredovisningar. Tillväxtverket har inom uppdraget Digitalt först stöttat statliga och kommunala myndigheter i arbetet med att tillgängliggöra information och tillämpa målsättningen om digitalt först i företagens myndighetskontakter, främst inom ramen för Serverat och Verksam.se. Regeringen konstaterar att antalet användare av Verksam.se har ökat över tid och 2020 hade webbplatsen 3,8 miljoner användare. Antalet kommuner som anslutit till Serverat har också ökat över tid och i maj 2021 var 71 kommuner anslutna. Enligt en utvärdering som Tillväxtverket har låtit göra beräknas den samhällsekonomiska nyttan för kommuner och företag av Serverat vid utgången av 2020 till ca 112 miljoner kronor årligen, varav 90 miljoner kronor utgörs av kostnadssänkningar för företagen. Regeringen framhåller även att det genomförts förenklingar inom ramen för livsmedelsstrategin. Regeringen anför vidare att det efter en granskning av Riksdagen (RiR 2019:14) pågår ett arbete med att byta ut den tidigare plattformen för Verksam.se. Regeringens långsiktiga ambition för Verksam.se är att företagare enkelt och med hjälp av en hög grad av automation ska kunna få personligt anpassad information och vägledning digitalt.

När det gäller det nya målet konstaterar regeringen att det krävs ett stort antal myndighetskontakter för att starta och driva företag, varför åtgärder som underlättar sådana kontakter innebär en förenkling för företagen. Regeringen

framhåller att digitaliseringen bidrar dels till att göra det enklare för företag att lämna uppgifter till myndigheter, dels underlättar såväl övriga kontakter som det offentliga informationsspridning till företag. Digitaliseringen ökar dessutom möjligheten att anpassa informationen till det aktuella företaget.

Regeringen framhåller att det nya målet innebär att av alla ärendetyper som hanteras av myndigheter ska andelen för vilka en digital tjänst tillhandahålls öka. Antalet företag som har behov av och därmed möjlighet att använda en specifik digital tjänst varierar dock beroende på hur relevant ärendetypen är för olika företag och målet omfattar därför också att andelen enskilda ärenden som kan hanteras digitalt ska öka. Regeringen anser att digitaliseringen av fler ärenden och fler ärendetyper bidrar till att göra det enklare för företag att lämna uppgifter till myndigheter och kan underlätta t.ex. ansökningsprocedurer genom förifylld information samt förenkla informationsspridning till företag. Målet ska särskilt fokusera på att förenkla de handlägningsprocesser som upplevs som mest betungande. Det långsiktiga målet ska vidare vara att företag bara ska behöva lämna en uppgift en gång. Regeringen betonar att det i arbetet är viktigt att överväga såväl integritets- som säkerhetsaspekter. Det kan även finnas ett behov av att i den utsträckning det är möjligt ensa och standardisera kraven på vilka uppgifter som ska lämnas och hur de ska redovisas. En sådan standardisering kan bidra både till att företagens uppgiftslämnarbörda minskas och till att likartade ärenden behandlas på ett likartat sätt. Digitaliseringen kan även bidra till en ökad transparens genom att göra det enklare för företag att följa sina ärenden hos olika myndigheter. Såväl vidareutvecklingen av Verksam.se som utvecklingen mot ett nytt system för enkla samordnade myndighetskontakter för företag, ett digitalt ekosystem, skulle enligt regeringen kunna öka tillgängligheten till och utbudet av digitala tjänster och bör bygga på det samarbete som redan finns mellan myndigheter. Regeringen anser att digitala tjänster ska vara förstahandsval i den offentliga sektorns kontakter med företag, när det är möjligt och relevant. Regeringen ser det också som angeläget att andelen enskilda ärenden som företag kan hantera digitalt ökar. Kombinationen av en ökad andel digitala tjänster och att företagen kan hantera en ökad andel ärenden digitalt kommer enligt regeringen att bidra till att förenkla företagens uppgiftslämnande och övriga myndighetskontakter. Sammantaget anser regeringen att digitaliseringen kan göra företagens myndighetskontakter enklare, rättssäkrare och effektivare. Regeringen konstaterar vidare att det pågår ett arbete med att genomföra EU-förordningar bl.a. om inrättandet av en gemensam digital ingång för tillhandahållande av information, förfaranden samt hjälp- och problemlösningstjänster. Den gemensamma ingången syftar bl.a. till att minska den administrativa bördan för privatpersoner och företag och ska göra det enklare för dessa att såväl få information som utföra ärenden digitalt över gränserna inom Europa. Förordningen omfattar bl.a. att starta, driva och avveckla företag samt engångsprincipen, dvs. att vissa uppgifter enbart ska behöva lämnas vid ett tillfälle.

Regeringen konstaterar att riksdagen har tillkännagett för regeringen att den dels bör vidta ytterligare åtgärder för att förenkla företagandet och öka den

digitala samverkan mellan myndigheter, dels bör verka för att fler tjänster ansluts till programmet Serverat i syfte att öka anslutningsgraden hos kommunerna (bet. 2019/20:NU16, rskr. 2019/20:287). Regeringen konstaterar att Ekonomistyrningsverket har haft i uppdrag att lämna förslag till en kostnadseffektiv och hållbar utveckling av förvaltningsgemensam digital infrastruktur och framhåller att en myndighetsgemensam digital infrastruktur är en viktig del av det fortsatta arbetet med förenklat uppgiftslämnande och myndighetsgemensamma tjänster. Myndigheten för digital förvaltning leder arbetet i uppdraget att etablera en förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte. Verksam.se är också ett uttryck för hur berörda myndigheter samarbetar för att förenkla för företagen, bl.a. inom ramen för myndighetssamarbetet Starta och driva företag. Bland de myndigheter vars information finns på plattformen återfinns myndigheter som omfattas av förordningen (2018:1264) om digitalt inhämtande av uppgifter från företag. Regeringen anför att den avser att ge Statskontoret i uppdrag att i samråd med andra relevanta myndigheter följa upp hur långt berörda myndigheter har kommit i tillämpningen av förordningen om digitalt uppgiftslämnande, bl.a. i vilken utsträckning företag behöver lämna uppgifter endast en gång och till ett ställe. Syftet med uppdraget bör enligt regeringen vara att undersöka om det behövs ytterligare åtgärder för att öka takten i genomförandet och stärka myndigheternas förutsättningar för samordning samt identifiera vilka åtgärder som i så fall behövs. Regeringen anför att den därefter vid behov avser att ge berörda myndigheter i uppdrag att vidta relevanta åtgärder för att uppnå de förenklingsvinster som eftersträvas. När det gäller Serverat bedömer regeringen att ytterligare utvidgningar av arbetet vad gäller såväl branscher som olika typer av tillstånd kan bidra till att öka kommunernas intresse för att ansluta sig. I förlängningen ökar nyttan även för företagen genom att fler tjänster och ärendetyper görs tillgängliga för fler företag i fler kommuner. Regeringen anför att den även överväger vilka åtgärder som kan vidtas för att underlätta kommunernas möjligheter att ansluta till Serverat.

Motionerna

En dörr in

I kommittémotion 2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 14 förordas ett tillkännagivande om att underlätta företagens kontakter med myndigheter genom att utveckla konceptet ”En dörr in”. Enligt motionärerna bör konceptet utvidgas bl.a. genom att det ska gälla för fler myndighetskontakter.

I kommittémotion 2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 7 framhålls vikten av att förenkla och minimera företagens uppgiftslämnande. Motionärerna anser att företag inte ska behöva lämna samma uppgifter till myndigheter flera gånger och till olika ställen.

I kommittémotion 2021/22:3879 av Magnus Jacobsson m.fl. (KD) yrkande 41 förordas ett tillkännagivande om ”En dörr in” för företagen. Enligt förslaget ska regeringen införa en garanti för att företag bara behöver lämna en och

samma uppgift en gång till myndigheterna och att dessa därefter ansvarar för att uppgifterna slussas vidare till aktuell myndighet.

I kommittémotionerna 2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 6 och 2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 2 förordas likalydande tillkännagivanden om att regeringen ska införa en garanti som innebär att företag bara behöver lämna en uppgift en gång till myndigheterna.

Ett liknande förslag finns i kommittémotion 2021/22:3380 där Arman Teimouri m.fl. (L) i yrkande 4 förordar ett tillkännagivande om principen om att samma information endast behöver lämnas en gång till myndigheterna.

Ann-Sofie Lifvenhage (M) föreslår i motion 2021/22:115 ett tillkännagivande om att regeringen ska se över hur de uppgifter företag lämnar till staten kan användas gemensamt för att företag ska slippa dubbelarbete med uppgiftslämnande till flera myndigheter. Ann-Sofie Lifvenhage (M) har även ett liknande förslag i motion 2021/22:3134 enligt vilket regeringen ska införa ett gemensamt system för olika myndigheters inhämtande av uppgifter från företag i syfte att förenkla så att företag bara behöver lämna en och samma uppgift en gång.

Rickard Nordin (C) förordar i motion 2021/22:1655 yrkande 2 ett tillkännagivande om att regeringen ska införa en regel om att myndigheter inte får begära in uppgifter från företag om samma uppgifter redan finns hos en annan myndighet.

Övrigt om företagens uppgiftslämnande

I kommittémotion 2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 23 föreslås ett tillkännagivande om att det ska införas fler digitala verktyg för företagare för att på så sätt minska regelkrånglet och få till en billigare och mer effektiv administration.

Sten Bergheden (M) efterfrågar i motion 2021/22:2709 en översyn av vilka uppgifter ett företag ska behöva lämna in i syfte att minska arbetsbördan och byråkratien för företagen.

Rickard Nordin (C) förordar i motion 2021/22:1655 yrkande 3 ett tillkännagivande om att myndigheter inte bör få begära in uppgifter under sommarsemestrarna om det inte finns tydliga skäl för det.

Bakgrund och pågående arbete

Förenkling genom digitalisering

Förordningen (2018:1264) om digitalt inhämtande av uppgifter från företag trädde i kraft den 1 oktober 2018 och syftar till att förenkla för företag att starta, driva och avveckla sin verksamhet genom att underlätta deras kontakter med och uppgiftslämnande till myndigheter. De 67 myndigheter som omfattas av förordningen ska så långt det är möjligt använda sådana uppgifter om företag som finns tillgängliga inom statsförvaltningen så att företag inte behöver lämna samma uppgifter flera gånger. Vidare ska myndigheterna när det är

lämpligt samordna sitt inhämtande av uppgifter från företag med andra myndigheter så att företagens uppgiftslämnande begränsas.

Uppdrag till Statskontoret om metodutveckling

Regeringen gav i oktober 2021 Statskontoret i uppdrag att utveckla en metod för uppföljning av det förenklingspolitiska målet om digitalisering av företagets kontakter med det offentliga. I uppdraget ingår bl.a. att utveckla förslag på indikatorer och föreslå vilka tjänster och ärenden som är mest relevanta att följa upp. Indikatorerna ska säkerställa att regeringen har det underlag som krävs för att följa upp det förenklingspolitiska målet om digitalisering och redovisa för riksdagen hur målet har utvecklats. Uppdraget ska redovisas senast den 31 maj 2022.

Tidigare riksdagsbehandling

Tillkännagivande om programmet Serverat

Våren 2020 beslutade riksdagen på förslag av utskottet om ett tillkännagivande till regeringen om att den bör verka för att fler tjänster ansluts till programmet Serverat för att öka anslutningsgraden hos kommunerna (bet. 2019/20:NU16, rskr. 2019/20:287). Företrädare för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet reserverade sig mot beslutet om ett tillkännagivande. I regeringens skrivelse Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 (skr. 2020/21:75) anför regeringen med anledning av tillkännagivandet att en skrivelse med nya mål för förenklingspolitiken som främjar svensk konkurrenskraft samt omställnings- och innovationsförmåga bereds inom Regeringskansliet. Tillkännagivandet är inte slutredovisat.

Tillkännagivande om ökad digital samverkan mellan myndigheter

Våren 2020 beslutade riksdagen på förslag av utskottet om ett tillkännagivande till regeringen om att den bör vidta ytterligare åtgärder för att förenkla företagandet och öka den digitala samverkan mellan myndigheter (bet. 2019/20:NU16, rskr. 2019/20:287). Företrädare för Vänsterpartiet reserverade sig mot beslutet om ett tillkännagivande. I regeringens skrivelse Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 (skr. 2020/21:75) anför regeringen med anledning av tillkännagivandet att en skrivelse med nya mål för förenklingspolitiken som främjar svensk konkurrenskraft samt omställnings- och innovationsförmåga bereds inom Regeringskansliet. Tillkännagivandet är inte slutredovisat.

Tidigare motionsberedning

Utskottet har nyligen avstyrkt liknande förslag som de nu aktuella om företagets uppgiftslämnande bl.a. när det gäller konceptet ”En dörr in” (bet. 2020/21:NU17). Utskottet motiverade sitt beslut utifrån pågående arbete.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- En dörr in
- Övrigt om företagens uppgiftslämnande.

En dörr in

I flera motioner förordas att regeringen ska förenkla företagens uppgiftslämnande till myndigheter, bl.a. genom att införa konceptet ”En dörr in”, dvs. att företag bara ska behöva lämna en uppgift en gång till ett ställe. Utskottet har tidigare (bet. 2020/21:NU17) avstyrkt likalydande förslag genom att konstatera att regeringen i juni 2018 beslutade om förordningen (2018:1264) om digitalt inhämtande av uppgifter från företag. Förordningen omfattar 67 myndigheter och syftar till att underlätta företagets kontakter med och uppgiftslämnande till myndigheter. Av förordningen framgår att myndigheter ska eftersträva att utveckla system för digitalt uppgiftslämnande och att en myndighet så långt det är möjligt ska använda sådana uppgifter om företag som finns tillgängliga inom statsförvaltningen så att företag inte behöver lämna samma uppgifter flera gånger. Utskottet framhöll vidare vid det tillfället att det utgår från att regeringen noga följer utvecklingen med anledning av förordningen för att se om den får avsedd effekt.

Av skrivelsen framgår att regeringens långsiktiga mål när det gäller att förenkla företagens uppgiftslämnande är att företagen ska lämna en uppgift en gång och till ett ställe. Utskottet noterar att regeringen avser att ge Statskontoret i uppdrag att följa upp hur långt berörda myndigheter har kommit i tillämpningen av förordningen om digitalt uppgiftslämnande. Uppföljningen ska bl.a. fokusera på i vilken utsträckning företag behöver lämna uppgifter endast en gång och till ett ställe. Av skrivelsen framgår vidare att det pågår ett arbete med att genomföra en EU-förordning om inrättandet av en gemensam digital ingång som bl.a. omfattar engångsprincipen – att vissa uppgifter bara ska behöva lämnas vid ett tillfälle. Som utskottet tidigare redovisat under rubriken Övergripande om regelförenkling för företag har riksdagen nyligen fattat beslut om kompletterande nationell lagstiftning mot bakgrund av förordningen. Utskottet noterar vidare att regeringen nyligen beslutat om ett uppdrag till länsstyrelserna att bl.a. redovisa resultat av åtgärder för ett minskat och förenklat uppgiftslämnande i enlighet med förordningen om digitalt inhämtande av uppgifter från företag som ska redovisas senast den 25 februari 2023. Utskottet vill i sammanhanget även påminna om riksdagens tillkännagivande om ökad digital samverkan mellan myndigheter som redogjorts för i det föregående.

Utskottet ser sammantaget inte något skäl för riksdagen att förekomma resultatet av pågående och aviserat arbete genom att rikta ett tillkännagivande till regeringen i enlighet med det som förordas i motionerna.

Därmed avstyrks motionsyrkandena.

Övrigt om företagens uppgiftslämnande

I motion 2021/22:3690 (M) yrkande 23 begärs att regeringen ska införa fler digitala verktyg för företagare för att på så sätt minska regelkrånglet och få till en billigare och mer effektiv administration. Utskottet har ingen annan uppfattning än motionärerna, dvs. det är önskvärt med fler digitala verktyg för att förenkla för företagen. Utskottet konstaterar att regeringens femte mål för förenklingspolitiken är att andelen tjänster för företagets kontakter med det offentliga som är digitala och andelen enskilda ärenden som kan hanteras digitalt ska öka i syfte att förenkla företagets uppgiftslämnande och övriga myndighetskontakter. Enligt regeringen skulle sådana tjänster t.ex. kunna tillgängliggöras genom ett vidareutvecklat Verksam.se.

Utskottet vill i sammanhanget påminna om riksdagens tillkännagivanden om dels digital samverkan mellan myndigheter, dels Serverat (bet. 2019/20:NU16, rskr. 2019/20:287). Som redovisats i det föregående anser regeringen att en myndighetsgemensam digital infrastruktur är en viktig del av det fortsatta arbetet med förenklat uppgiftslämnande och myndighetsgemensamma tjänster.

Utskottet vill även påminna om förordningen om digitalt inhämtande av uppgifter från företag som trädde i kraft våren 2018. Syftet med förordningen är att underlätta företagets kontakter med och uppgiftslämnande till myndigheter, och som framgår av det föregående omfattar förordningen 67 myndigheter. Utskottet noterar att regeringen avser att ge Statskontoret i uppdrag att följa upp hur långt berörda myndigheter har kommit i tillämpningen av förordningen om digitalt uppgiftslämnande.

Utskottet ser inte något behov av ytterligare tillkännagivanden enligt det som förordas i den nämnda motionen. Utskottet anser att riksdagen även kan avslå övriga motionsyrkanden som utskottet ska ta ställning till i detta avsnitt med hänvisning till det som utskottet anfört ovan.

Därmed avstyrks samtliga motionsyrkanden.

Genomförande av EU-lagstiftning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om implementeringsråd, genomförande på miniminivå och övrigt om genomförande av EU-lagstiftning. Utskottet hänvisar främst till regeringens pågående beredning av såväl utredningsförslag som ett tidigare tillkännagivande.

Jämför reservation 24 (M), 25 (SD), 26 (C), 27 (KD), 28 (SD), 29 (C), 30 (SD) och 31 (KD).

Skrivelsen

Regeringen påminner om att regeringen har ett antal mål för Sveriges påverkan på förenklingspolitiken på EU-nivå som under ett antal år har redovisats i budgetpropositionen. Dessa är att

- regelgivning ska utformas med de små företagens förutsättningar i åtanke (tänk småskaligt först)
- bättre och mer heltäckande konsekvensutredningar ska användas i regelgivningsarbetet inom och mellan EU-institutionerna
- målsättningarna bör fastställas avseende minskad regelbörda för företagen på EU-nivå.

Regeringen framhåller att den stöder åtgärder och mekanismer som bidrar till att uppnå dessa tre målsättningar på EU-nivå och även stöder åtgärder och mekanismer på EU-nivå som motsvarar eller understöder de nationella förenklingsmålen inom Sverige. Vidare konstaterar regeringen att principerna om subsidiaritet och proportionalitet ska styra utövandet av unionens befogenheter samt att riksdagen har tillkännagett för regeringen att den bör verka för att EU-direktiv genomförs i nationell rätt på ett sätt som inte missgynnar svenska företags konkurrenskraft. Utgångspunkten bör vara att EU-lagstiftningen ska införas på miniminivå i nationell rätt, och när det finns skäl att överskrida denna miniminivå ska effekterna för företag tydligt redovisas (bet. 2018/19:NU7 punkt 7, rskr. 2018/19:166). Regeringen anför att den överväger vilka ytterligare åtgärder som bör vidtas för att EU-rätt ska genomföras i nationell rätt på ett sätt som skyddar företagens konkurrenskraft.

I skrivelsen konstaterar regeringen att en betydande andel av de kostnader och begränsningar som uppstår för svenska företag härrör från regleringar som det fattas beslut om på EU-nivå. Regeringen framhåller att det därför är viktigt att påverka förenklingspolitiken på EU-nivå i en positiv riktning. Regeringen uppger att Sverige stöder och vill förstärka kommissionens och rådets arbete med bättre lagstiftning och regelförenkling. Regeringen lyfter fram kommissionens meddelande om bättre lagstiftning (COM(2021) 219) och konstaterar att kommissionen har aviserat att den från 2021 ska tillämpa en princip om ”En in, en ut”. Grundinnebörden är att om och när kommissionen lämnar ett

förslag på regelgivning som medför ökade kostnader för företag avser kommissionen i samband med detta också att lämna förslag på andra omregleringar som innebär en motsvarande kostnadsreduktion.

Motionerna

Implementeringsråd

I kommittémotion 2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 6 förordas att regeringen ska inrätta ett implementeringsråd. Rådet ska enligt förslaget ha i uppgift att granska och bedöma konsekvenserna av genomförandet av EU-lagstiftning. Likalydande förslag finns även i kommittémotionerna 2021/22:3791 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 11 och 2021/22:4225 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 8. I den sistnämnda motionen förordas vidare i yrkande 9 att rådet eller motsvarande funktion ska ha i särskilt uppdrag att säkerställa att genomförandet av EU-regler innebär minimala kostnader för företagen.

I kommittémotion 2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 7 begärs ett tillkännagivande om att inrättandet av ett implementeringsråd eller motsvarande ska utredas.

I kommittémotion 2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) anförs att det finns skäl för Sverige att inspireras av den danska modellen med ett implementeringsråd genom att t.ex. utveckla Regelrådet. I yrkande 8 föreslås därmed ett tillkännagivande om att Regelrådet bör förstärkas och ges ökade befogenheter i syfte att minska den offentliga byråkratin.

I kommittémotion 2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 12 förordas att regeringen ska inrätta ett förenklingsforum. Motionärerna menar att regeringen bör dra lärdom av det liknande arbete som finns i Danmark och det som framkommit i en rapport från Tillväxtverket. Förenklingsforumet ska ha en centralt placerad roll i regelprocessen. Förslag om att inrätta ett förenklingsforum finns även i kommittémotion 2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 9.

Genomförande på miniminivå

I kommittémotion 2021/22:2388 yrkande 9 förordar Eric Palmqvist m.fl. (SD) ett tillkännagivande om att regeringen ska utnyttja relevanta undantag och inte överimplementera EU-regelverk som verkar hämmande för Sveriges industriella utveckling.

I kommittémotion 2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 11 anförs att Sverige bör övergå till direktimplementering av EU-direktiv med EU:s miniminivå som standard.

Övrigt om genomförande av EU-lagstiftning

I kommittémotion 2021/22:2388 yrkande 8 förordar Eric Palmqvist m.fl. (SD) ett tillkännagivande om att förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska reformeras. Motionärerna anser att förordningen kan stärkas, inte minst kopplat till s.k. gold-plating.

Även i kommittémotion 2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4 förordas ett tillkännagivande om att förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning ska reformeras. Enligt förslaget bör förordningen inskräpas så att det ställs krav på att regelgivaren ska beskriva effekterna av när svenska regler föreslås gå utöver vad som krävs av EU:s lagstiftning.

I kommittémotion 2021/22:4226 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 3 anförs att regeringen bör överväga att införa för svenska företag konkurrens-gynnande genomförande av EU-regler som ett eget mål för förenklingspolitiken.

I kommittémotion 2021/22:3880 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 11 efterfrågas en utredning av hur Sverige kan arbeta med s.k. strukturerade grannkontroller. Ett sådant system finns i Danmark och innebär att genomförandet av en EU-lag jämförs med hur grannländer eller andra relevanta länder genomfört lagen. På så sätt kan man enligt motionärerna se om svenska företag missgynnas och i sådana fall föreslå förändringar.

I kommittémotion 2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 11 förordas ett tillkännagivande om att regeringen ska ge relevanta myndigheter i uppdrag att kartlägga och synliggöra överimplementering av EU-regler inom deras områden. Ett likalydande tillkännagivande förordas även i kommittémotion 2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 8.

Betty Malmberg (M) föreslår i motion 2021/22:3470 yrkande 2 ett tillkännagivande om att regeringen bör ge berörda myndigheter i uppdrag att utvärdera om Tillväxtverkets utbildning om s.k. gold-plating har haft effekt på verksamheten.

Bakgrund och pågående arbete

Förenklingsarbetet på EU-nivå

I budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 utg.omr. 24) konstaterar regeringen att kommissionen under 2021 arbetade vidare med den s.k. agendan för bättre lagstiftning. Kommissionen har lanserat ett nytt initiativ om att den avser att tillämpa principen ”En in, en ut” för regelgivning på EU-nivå. I meddelandet Bättre lagstiftning – Samarbete för att skapa bättre lagar anger kommissionen att den ska försöka kompensera bördorna som läggs på medborgare och företag i ett lagstiftningsärende med lättnader i andra lagstiftningsförslag inom samma politikområden. Principen ska genomföras i kommissionens arbetsprogram för 2022 och utfallet rapporteras i den årliga undersökningen av regelbördan.

Regeringskansliets riktlinjer för genomförande av unionsrättsakter

Av Regeringskansliets riktlinjer för genomförande av unionsrättsakter framgår bl.a. att det är av största vikt att en analys av eventuella åtgärder som går utöver direktivets krav – överimplementering – görs ur såväl ett förenklingsperspektiv som en EU-rättslig synvinkel.

Utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m.

Den flera gånger tidigare nämnda utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. föreslår i sitt slutbetänkande (SOU 2021:60) att regeringen fattar de beslut som behövs för att helt tillmötesgå riksdagens tillkännagivande om att verka för att EU-direktiv genomförs i nationell rätt på ett sätt som inte missgynnar svenska företags konkurrenskraft. Utgångspunkten bör vara att EU-rätt ska genomföras på den miniminivå som framgår av EU-rätten. Enligt utredningen är ett första helt nödvändigt steg för att undvika överimplementering och omotiverade regelbördor att det tydligt behöver analyseras och anges vad Sverige faktiskt är tvunget att göra i fråga om EU-lagstiftning och vad som skulle utgöra överimplementering som går utöver kraven. Utredningen noterar att det av 6 § förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning framgår att regelgivaren ska genomföra en bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU. Liknande ambitioner uttrycks också i vissa riktlinjer för Regeringskansliets arbete. Utredningens bedömning är emellertid att det är mycket oklart hur ofta en sådan analys faktiskt genomförs eller redovisas i samband med att regeringen eller myndigheterna fattar beslut, eller lämnar förslag till beslut, om inkorporering av EU-rätt i nationell rätt. Utredningens bedömning är att det sannolikt är sällan och att regeringen därför behöver fatta de beslut som behövs för att styra verksamheten så att det krav som framgår av förordningen faktiskt följs. Andra steg som utredningen bedömer som nödvändiga för att genomföra intentionerna i riksdagens tillkännagivande är att

1. ha som utgångspunkt att EU-direktiv ska genomföras på miniminivå och att de ska genomföras med mer långtgående krav endast i undantagsfall
2. i de undantagsfall där ett mer långtgående genomförande beslutas måste det tydligt motiveras varför detta skulle vara motiverat och om det kan vara motiverat att göra en annan proportionalitetsbedömning än vad som skett på EU-nivå
3. det i sådana fall alltid bör analyseras vilka konsekvenserna blir för de svenska företag som förväntas följa regeln, vad gäller deras tillväxt, konkurrenskraft och innovationsförmåga.

Om dessa tre rekvisit inte uppfylls i beslutsunderlaget bör beslut som innebär överimplementering inte kunna fattas.

Utredningen noterar att det finns flera konkreta steg som kan tas för att motsvara denna process, bl.a. hämtade från exempel från Danmark. Exempelvis kan jämförelser göras med grannländer för att avgöra om det går att åstadkomma ett mindre långtgående genomförande av en given regel. Utredningen föreslår också att det ska upprättas ett konsultationsforum där beslutsfattarna i fråga ska samråda med företrädare för de företag som förväntas följa reglerna för att få del av information om hur reglerna skulle påverka deras verksamhet. Denna information kan t.ex. bestå i jämförelser med andra länder. Vid utformandet av reglerna kan också olika kriterier tillämpas, såsom att utgångspunkten tydligt bör vara att den nationella regeln ska utformas så att den inte utgör någon konkurrensnackdel, möjligheter till undantag i regeln systematiskt bör identifieras och utnyttjas, regeln bör genomföras på annat sätt än genom offentligt beslutade lagar, förordningar och föreskrifter där så är möjligt och reglernas ikraftträdande kan läggas vid senare tidpunkter, utefter vad som är möjligt utifrån EU-rätten. Utredningen ser positivt på alla dessa förslag och föreslår att regeringen använder dem som utgångspunkt i det fortsatta arbetet med riksdagens tillkännagivande.

Utredningen framhåller också vikten av att Sveriges regering tydligt vägleds av och för fram förenklingsperspektivet i förhandlingarna. För att säkra bra utfall behöver normalt de beslut som fattas grundas på bra konsekvensutredningar. För att förstärka förenklingsarbetet i dessa aspekter föreslår utredningen att Regeringskansliet närmare utarbetar de författningsändringar som är nödvändiga för att ge Regelrådet i uppgift att löpande granska konsekvensutredningar från EU utan särskild begäran. Regelrådet bör vidare ges i uppgift att organisera ett konsultationsforum där rådet kan inhämta information från berörda aktörer, framför allt företag och näringsliv, om vilka regler som behöver utvärderas och bästa sättet att inte överimplementera EU-rätt.

Tidigare riksdagsbehandling

Tilkännagivande om genomförande av EU-lagstiftning

Våren 2019 tillkännagav riksdagen för regeringen att den bör verka för att EU-direktiv genomförs i nationell rätt på ett sätt som inte missgynnar företagets konkurrenskraft (bet. 2018/19:NU7, rskr. 2018/19:166). Utskottet anförde att utgångspunkten bör vara att EU-direktiv ska införas på miniminivå i nationell lagstiftning och att effekterna för företag ska redovisas tydligt när det finns skäl att överskrida denna miniminivå. Företrädare för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet reserverade sig mot beslutet om ett tillkännagivande. I regeringens skrivelse Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 (skr. 2020/21:75) anför regeringen bl.a. att det framgår av budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1 utg.omr. 24) att regeringen kommer att arbeta vidare med frågor som rör genomförandet av EU-rätt i nationell rätt på ett sätt som skyddar svenska företags konkurrenskraft. Regeringen uppger vidare att kommissionens ordförande har gjort uttalanden som påverkar arbetet med EU-direktiv, bl.a. om att kommissionen ska arbeta med

medlemsstaterna för att minska nationell överimplementering av EU-direktiv. Hur detta initiativ kommer att påverka det nationella genomförandearbetet behöver enligt regeringen först analyseras innan eventuellt behov av ytterligare åtgärder kan identifieras. Kommissionens arbete med frågan har försenats på grund av pandemin, vilket har påverkat regeringens hantering av frågan. Regeringen konstaterar att ärendet också har bäring på förenklingspolitiken och att tillkännagivandet bedöms kunna behandlas först när de nya målen för förenklingspolitiken har fastställts och att inga nya åtgärder därför vidtogs under 2020. Tillkännagivandet är inte slutbehandlat. Enligt uppgift från Regeringskansliet är frågan under beredning.

Motionsberedning

Utskottet har nyligen behandlat förslag liknande de här aktuella om genomförandet av EU-lagstiftning bl.a. när det gäller inrättandet av ett implementeringsråd, s.k. grannkontroller, överimplementering, myndighetskartläggningar och att förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning bör stärkas (bet. 2020/21:NU17). Utskottet avstyrkte motionsyrkandena med hänvisning till tidigare riksdagsbeslut och pågående arbete.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottet redovisar sitt ställningstagande under följande rubriker:

- Implementeringsråd
- Genomförande på miniminivå
- Övrigt om genomförande av EU-lagstiftning.

Implementeringsråd

I flera motioner förordas att regeringen ska utreda inrättandet av ett s.k. implementeringsråd som fyller ett liknande syfte som dess danska motsvarighet. Utskottet noterar att rådet bl.a. har till uppgift att bidra i arbetet mot överimplementering av EU-direktiv i dansk lagstiftning. Som redovisats i det föregående föreslår utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. bl.a. att regeringen ska vidta åtgärder för att EU-direktiv genomförs i nationell rätt på ett sätt som inte missgynnar svenska företags konkurrenskraft, i enlighet med riksdagens tillkännagivande från våren 2019 om att verka för att EU-direktiv genomförs i nationell rätt på ett sätt som inte missgynnar svenska företags konkurrenskraft. Utskottet noterar att utredningen framhåller det danska exemplet. I detta sammanhang kan även nämnas att utredningen föreslår att Regelrådet ges i uppgift att organisera ett konsultationsforum där det kan inhämta information från berörda aktörer, framför allt företag och näringsliv,

om vilka regler som behöver utvärderas och bästa sätt sättet att inte överimplementera EU-rätt. Utskottet ser ingen anledning för riksdagen att förekomma den fortsatta beredningen av utredningen och remissvaren.

Därmed avstyrks motionsyrkandena.

Genomförande på miniminivå

I ett par motioner förordas tillkännagivanden om att regeringen bör vidta åtgärder för att se till att inriktningen ska vara att EU-direktiv i Sverige genomförs på miniminivå. Hur de direktiv som antagits på EU-nivå genomförs nationellt påverkar Sverige och de svenska företagen. Utskottet delar motionärernas uppfattning att nya bestämmelser inte ska införas i svensk rätt om det inte finns skäl för det. Regler ska vara ändamålsenliga och medföra så begränsad administration som möjligt för att svenska företags konkurrensvillkor inte ska avvika från de som gäller för övriga företag i EU.

Utskottet kan konstatera att riksdagen våren 2019 tillkännagav för regeringen att den bör verka för att EU-direktiv genomförs i nationell rätt på ett sätt som inte missgynnar företagets konkurrenskraft. Utgångspunkten bör enligt tillkännagivandet vara att EU-direktiv införs på miniminivå i nationell lagstiftning. Vidare noterar utskottet att regeringen överväger vilka ytterligare åtgärder som bör vidtas mot bakgrund av tillkännagivandet. Regeringen avser att överlämna den årliga skrivelsen till riksdagen med en redovisning av vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av riksdagens skrivelser den 15 mars 2022. I denna skrivelse ingår även en redovisning av det aktuella tillkännagivandet och riksdagen kommer då att få anledning att återkomma till frågan. Utskottet konstaterar härutöver att utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. föreslår att regeringen ska fatta de beslut som behövs för att helt tillmötesgå riksdagens tillkännagivande och att utgångspunkten bör vara att EU-rätt ska genomföras på den mininivå som framgår av EU-rätten. Utredningens förslag har redovisats mer utförligt i det föregående.

Utskottet anser mot bakgrund av det anförda att riksdagen i nuläget inte bör besluta om ytterligare tillkännagivanden på området.

Därmed avstyrks motionsyrkandena.

Övrigt om genomförande av EU-lagstiftning

I motionerna 2021/22:2388 (SD) yrkande 8 och 2021/22:2429 (SD) yrkande 4 förordas att förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning ändras så att det tydligt ställs krav på att regelgivaren när det föreslås regler som går utöver vad som krävs av EU-lagstiftning ska beskriva effekterna av de svenska reglerna. Enligt den nuvarande lydelsen ska regelgivaren bedöma av om regeringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU. Utskottet konstaterar att utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. bedömer att det är oklart hur ofta den här typen av analys faktiskt genomförs men menar att det sannolikt är sällan.

Utskottet noterar att utredningens bedömning ligger i linje med det som motionärerna efterfrågar, nämligen att regeringen behöver fatta de beslut som behövs för att styra verksamheten så att det krav som framgår av förordningen faktiskt följs. Utredningen berör även s.k. strukturerade grannkontroller för att jämföra svenskt genomförande av EU-lag med genomförandet av motsvarande lagstiftning i grannländer, vilket är något som efterfrågas i motion 2021/22:3880 (KD) yrkande 11. Som utskottet tidigare konstaterat har utredningen nyligen varit på remiss och bereds inom Regeringskansliet.

I motionerna 2021/22:4217 (KD) yrkande 11 och 2021/22:4223 (KD) yrkande 8 anförs att relevanta myndigheter bör få i uppdrag att göra en kartläggning av den överimplementering som sker inom myndigheternas områden. Utskottet vill återigen påminna om att riksdagen våren 2019 tillkännagav för regeringen att den bör verka för att EU-direktiv genomförs i nationell rätt på ett sätt som inte missgynnar företagets konkurrenskraft, med utgångspunkten att EU-direktiv införs på miniminivå i nationell lagstiftning. Utskottet avstyrkte ett likalydande motionsförslag våren 2021 (bet. 2020/21:NU17) och avsluter fortfarande inte att det kan behövas åtgärder inom detta område för att skydda och stärka de svenska företagens konkurrenskraft men står fast vid sin bedömning att det inte ser behov av att rikta ännu ett tillkännagivande till regeringen på området. Därtill kan tilläggas att utredningen om regelförenkling för mikroföretag m.m. har framhållit vikten av att regeringen vidtar åtgärder för att helt tillmötesgå riksdagens tillkännagivande. Detta har redovisats i det föregående. Utskottet anser även att riksdagen bör avslå motion 2021/22:3470 (M) yrkande 2 om en effektutvärdering av Tillväxtverkets utbildning om s.k. gold-plating (överimplementering) med samma motivering.

Därmed avstyrks motionsyrkandena.

Regelbördan för företag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen tillkännager för regeringen att den bör pröva att använda solnedgångsklausuler när nya regelverk införs enligt ett tillkännagivande som riksdagen gjorde 2020. Utskottet delar inte regeringens bedömning att tillkännagivandet är slutbehandlat och anför bl.a. att ett teoretiskt resonemang inte kan anses motsvara den prövning som riksdagen har efterfrågat. Riksdagen avslår övriga motionsyrkanden om företagens regelbörda. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående arbete.

Jämför reservation 32 (S, V, MP), 33 (M), 34 (C), 35 (KD) och 36 (L).

Skrivelsen

Kostnader som följer av regler ska minska

Ett mål för förenklingspolitiken har varit att kostnaderna som härrör från regler 2020 bör vara lägre än de var 2012. Regeringen noterar dock att kostnaderna i nuläget överstiger 2012 års nivå. Näringslivets Regelnämnd NNR, Svenskt Näringsliv och Företagarna har gemensamt lämnat in synpunkterna att kostnaderna till följd av nya eller förändrade regler inte ska öka den sammanlagda regelbördan och att kostnaderna till följd av befintliga regelverk bör sänkas. Regeringen framhåller att de kostnader som följer av regelverk direkt påverkar svenska företags förutsättningar att växa och vara konkurrenskraftiga och attrahera internationella investeringar. Regeringen har sedan 2006 haft som mål att följa och reducera de kostnader som följer av regler och bedömer att det även fortsättningsvis är en viktig målsättning för förenklingspolitiken. Regeringens andra mål för förenklingspolitiken är därmed att kostnader för svenska företag som följer av regler över tid ska minska som andel av BNP, och kostnadsutvecklingen ska vara lägre än i omvärlden. Målet gäller för den samlade regelgivningen. Enligt regeringen kan det finnas områden där det finns skäl att skärpa enstaka regler för att t.ex. motverka brott. I sådana fall ska utgångspunkten vara att den kostnad och de begränsningar som tillkommer genom den skärpta regeln ska minimeras. Regeringen bedömer vidare att regelgivningens utveckling behöver stå i relation till ekonomins utveckling, tillväxt och omställning samt till utvecklingen i omvärlden. Genom att följa upp och ställa de kostnader som regelverk ger upphov till i relation till BNP:s utveckling är det möjligt att följa hur regelgivningen i Sverige förhåller sig till andra länder och den svenska ekonomins utveckling. Som en indikation på att regelverken främjar en stärkt konkurrenskraft och att målet möts bör utvecklingen för de kostnader som följer av regler i Sverige vara lägre än motsvarande kostnadsutveckling i de för Sverige viktigaste konkurrentländerna i om-

världen. Regeringen konstaterar att såväl Riksrevisionen som branschorganisationerna anser att det är för snävt att endast fokusera på företagens administrativa kostnader till följd av regler. Regeringen anför att den instämmer i bedömningen att även andra kostnadskategorier påverkar företagets förmåga till tillväxt och konkurrenskraft och att målet även bör omfatta sådana andra fullgörandekostnader som följer av regler. Förenklingspolitiken omfattar dock inte frågor om exempelvis nivåer på skattesatser eller skattekvoten, och målet omfattar inte kostnader för företagen i form av direkta skattebetalningar.

Redovisning av tillkännagivande om solnedgångsklausuler

Regeringen konstaterar att riksdagen har tillkännagett för regeringen att den bör pröva att använda solnedgångsklausuler när nya regelverk införs (bet. 2019/20:NU16, rskr. 2019/20:287). En solnedgångsklausul innebär att en regel har tidsbegränsad giltighet och automatiskt upphör att gälla eller vara föremål för en obligatorisk utvärdering och omprövas när giltighetstiden passerats. Riksdagens utgångspunkt är att lagar och regler bör behållas endast när det går att motivera utifrån att de fortfarande fyller en funktion. Med anledning av detta anser riksdagen att regler bör ha en giltighetstid om fem år; därefter bör det finnas en kontrollstation när de utvärderas. Om det inte vid den tidpunkten går att motivera att reglerna i fråga fortfarande fyller en funktion ska reglerna upphöra automatiskt.

Regeringen anför att den delvis delar riksdagens bedömning att regler kan behöva utvärderas systematiskt. Riksdagens utskott, regeringen och myndigheterna har ett visst ansvar enligt lagar och förordningar att löpande följa upp sin verksamhet och sina beslut inklusive beslut om regelgivning. I de fall utvärderingar genomförs görs det dock i dag inte med den systematik och automatik som skulle vara fallet med automatiska utvärderingar, utan snarare när myndigheterna av andra anledningar redan identifierat omprövningar de skulle vilja göra. Regeringen anför att Analys- och utvärderingsutredningen konstaterar att det i dag inte finns en tydlig princip eller ett ställningstagande att utgå ifrån när t.ex. regeringen ska bedöma om en verksamhet eller reform behöver utvärderas. Enligt regeringen gör de tillkortakommanden som regeringen noterar förekommer i konsekvensutredningarnas beräkningar av de kostnader som följer av regelgivning problemet än allvarligare. Regeringen bedömer därför att det i många fall kan vara ändamålsenligt att utvärdera regler efter exempelvis fem år och att vissa regler bör kunna upphöra att gälla utan ytterligare beslut, om inte initiativ till förlängning av regeln tas på grundval av utvärderingar. Regeringen anser att detta utvärderingsbehov helt bör anges när regeln beslutas och att bedömningen av om regelgivningen ska utvärderas efter fem år eller inte bör göras utifrån fördefinierade kriterier och omfatta en proportionalitetsbedömning.

Samtidigt bedömer regeringen att det finns fall när det inte är lämpligt att en regel ska utvärderas eller automatiskt upphöra efter en viss tidsperiod. Vissa regler införs t.ex. i syfte att etablera mycket långsiktiga spelregler. I vissa fall

kan det eventuellt finnas tillräcklig information redan när reglerna beslutas som gör det möjligt att mer trovärdigt bedöma de långsiktiga konsekvenserna av reglerna i fråga. I sådana fall förefaller det inte lika motiverat att en regel ska vara obligatorisk att utvärdera för att den ska ha fortsatt giltighet efter fem år. En obligatorisk utvärdering av alla regler vart femte år medför också en betydande administration och kostnader för staten, vilket behöver vägas mot behovet av en sådan utvärdering i det enskilda fallet. Eftersom vissa regler kan behöva utvärderas efter fem år medan andra kan behöva fortleva längre bedömer regeringen att det inte är lämpligt att all lagstiftning eller regelgivning ska vara föremål för en obligatorisk utvärdering eller automatiskt förlora sin giltighet efter fem år. Regeringen bedömer att det är lämpligare att hantera frågan om utvärdering av regler på annat sätt än genom generella och automatiska solnedgångsklausuler, men på ett sätt som möter de grundläggande behoven av mer systematiska ex-post-utvärderingar av relevanta regler. Regeringen överväger vilka ytterligare åtgärder som bör vidtas t.ex. genom att vidareutveckla konsekvensutredningarna. Regeringen bedömer att riksdagens tillkännagivande om solnedgångsklausuler därmed är slutbehandlat.

Motionerna

Solnedgångsklausuler

Lars Püss (M) anför i motion 2021/22:2107 att regeringen bör överväga införandet av solnedgångsparagrafer.

Övrigt om företagens regelbörda

I partimotion 2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) förordas i yrkande 5 i denna del att regeringen ska se över möjligheten att avskaffa fler regler för företagare.

I kommittémotion 2021/22:4225 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 2 föreslås att det ska införas ett konkret mål om att minska regelbördan med innebörden att företagens kostnader netto för administration ska minska med minst 30 procent i förhållande till i dag.

I kommittémotion 2021/22:3707 av Carl-Oskar Bohlin m.fl. (M) anföras att en viktig del av regelbördan är kopplad till företagens associationsform, och regeringen bör därför enligt yrkande 7 genomföra ett genomgripande arbete för att minska regelbördan för företag.

I kommittémotion 2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) föreslås i yrkande 12 att det ska införas en solnedgångsklausul som syftar till att fasa ut regler om de inte har använts under en viss tidsperiod. Motionärerna betonar att sådana klausuler kan ha ett brett tillämpningsområde.

I kommittémotion 2021/22:4217 yrkande 8 föreslår Camilla Brodin m.fl. (KD) ett tillkännagivande om att regeringen ska införa principen ”En regel in, två regler ut” för att minska regelbördan för företagen. Ett likalydande förslag

framförs i kommittémotion 2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 3.

I kommittémotion 2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 3 förordas att riksdagen ska uppmana regeringen att pröva principen ”En regel in, en regel ut” när det gäller lagstiftning som påverkar företagande.

Ida Drougge (M) förordar i motion 2021/22:2445 att regeringen ska överväga att införa en regleringsgiljotinprocess som utförs av ett oberoende råd eller en kommitté i syfte att minska regelbördan och risken för skadliga regleringar.

Bakgrund och pågående arbete

Svar på skriftlig fråga om företagens regelbörda

I december 2021 besvarade statsrådet Karl-Petter Thorwaldsson en skriftlig fråga (fr. 2021/22:529) av Alexander Christiansson (SD) om betungande regelverk för småföretagen och mer specifikt vilka åtgärder ministern avser att vidta för att förenkla byråkratin och regelverken för Sveriges företagare.

I sitt svar framhöll statsrådet att förenklingspolitiken utgör en viktig del av näringspolitiken och bidrar till att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för nya jobb i fler och växande företag. Effektiviserade och förenklade regelverk kan också understödja näringslivets återhämtning efter covid-19-pandemin. Statsrådet anförde vidare att regeringen löpande överväger hur regelverk och administrativa förfaranden kan uppdateras och förenklas. Regeringens nya mål för förenklingspolitiken har enligt statsrådet skapat förutsättningar för ett konkret förenklingsarbete framöver. Statsrådet konstaterade att regeringen i skrivelsen över förenklingspolitiken aviserat ett antal uppdrag som den överväger att lämna till lämpliga myndigheter för att skapa konkreta förenklingar, t.ex. kortare handläggningstider. Statsrådet uppgav att uppdragen bereddes inom Regeringskansliet. Vidare konstaterade statsrådet att utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. överlämnat sitt slutbetänkande till regeringen och att utredningen lämnar ett antal förslag till konkreta förenklingar och moderniseringar av regelverk för mikroföretagande. Utredningen konstaterade vidare att det behövs tillkommande styrningsåtgärder för att säkra att myndigheterna följer de krav som framgår av t.ex. förvaltningslagen (2017:900) om att det ska vara snabbt, enkelt och smidigt för medborgare och företagare att ha kontakt med myndigheter. I betänkandet föreslås också en systematisk process för att utforma och följa upp regelgivning. Statsrådet anför att regeringen ännu inte tagit ställning till utredningens förslag men att betänkandet kommer att beredas vidare inom Regeringskansliet efter att remisstiden löpt ut den 24 januari 2022. Statsrådet ville inte föregripa remissinstansernas synpunkter och processen genom att redan i svaret uttala sig om konkreta förslag.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat förslag liknande de nu aktuella om regelbördan för företag om att införa s.k. solnedgångsklausuler eller arbeta efter principen ”En regel in, en regel ut” (bet. 2020/21:NU17). Utskottet avstyrkte förslagen med hänvisning till tidigare tillkännagivanden och pågående arbete på såväl nationell nivå som EU-nivå.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- Solnedgångsklausuler
- Övrigt om företagens regelbörda.

Solnedgångsklausuler

Våren 2019 tillkännagav riksdagen för regeringen att den bör pröva att använda solnedgångsklausuler när nya regelverk införs (bet. 2019/20:NU16, rskr. 2019/20:287). Som framgår av det föregående bedömer regeringen att riksdagens tillkännagivande i och med redovisningen i skrivelsen är slutbehandlat. Utskottet delar inte denna bedömning.

I skrivelsen för regeringen ett teoretiskt resonemang i termer av ”å ena sidan och å andra sidan” och landar i att det inte är lämpligt att all lagstiftning eller regelgivning blir föremål för en obligatorisk utvärdering eller automatiskt förlorar sin giltighet efter fem år. Även om regeringens resonemang i flera delar är legitimt anser utskottet att ett teoretiskt resonemang inte kan anses motsvara den prövning av solnedgångsklausuler som riksdagen har efterfrågat. Utskottet vidhåller sin uppfattning att det mot bakgrund av det redan existerande regelkrångel som många företagare upplever är viktigt att lagar och regler som inte uppfyller sitt syfte upphör att gälla. Utskottet konstaterar också att regeringen bedömer att det i många fall kan vara ändamålsenligt att utvärdera regler efter t.ex. fem år och att vissa regler bör kunna upphöra att gälla utan ytterligare beslut, om inte initiativ till förlängning av regeln tas på grundval av utvärderingen. Utskottet har ingen annan uppfattning än regeringen i fråga om att det inte vore lämpligt att all lagstiftning eller regelgivning blir föremål för en obligatorisk utvärdering eller automatiskt förlorar sin giltighet efter fem år. Vidare delar utskottet bedömningen att det skulle medföra en betydande administration och kostnader för staten som inte skulle stå i proportion till den förväntade nyttan. Utskottet vill samtidigt betona att en obligatorisk utvärdering av all lagstiftning inte heller är något som efterfrågas i riksdagens tillkännagivande från våren 2019.

Utskottet anser därför att riksdagen ska rikta ett nytt tillkännagivande till regeringen om att regeringen bör pröva att använda solnedgångsklausuler när nya lagar och regler införs. Detta ska tolkas som att regeringen vid de tillfällen

det lämpar sig prövar att använda solnedgångsklausuler. Nya lagar och regler, som på förhand bedömts lämpliga för en sådan prövning, skulle då utvärderas efter en viss tid för att se om de uppfyller sitt syfte. Om det då visar sig att de inte behövs skulle dessa lagar och regler upphöra att gälla.

Utskottet noterar i sammanhanget att utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. föreslår att det i förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning införs ett krav om att konsekvensutredningen ska innehålla en redogörelse för hur och när den regel som föreslås ska utvärderas. På samma sätt menar utskottet att det skulle vara möjligt att på förhand föreslå om det i det aktuella fallet är lämpligt att tillämpa en solnedgångsklausul som innebär att det ska krävas en ny konsekvensanalys och ett nytt beslut om tillämpning efter att utvärderingen är genomförd.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen. Därmed tillstyrks delvis motion 2021/22:2107 (M).

Övrigt om företagens regelbörda

I motionerna föreslås att regeringen ska vidta olika åtgärder för att minska företagens regelbörda. Förslagen handlar bl.a. om konkreta målsättningar när det gäller att minska företagens kostnader för administration och principerna ”En regel in, en regel ut” samt ”En regel in, två regler ut”. Utskottet vill med anledning av förslagen anföra följande.

Utskottet delar motionärernas målbild att den totala regelbördan för företagen behöver minska. De kostnader som följer av regelverk påverkar direkt svenska företags förutsättningar att växa och vara konkurrenskraftiga men också möjligheten att attrahera internationella investeringar. Dessvärre har regeringens tidigare målsättning på området inte nåtts och utskottet delar därför bedömningen att det även fortsättningsvis behöver vara en viktig målsättning att minska kostnader som följer av regler. Utskottet konstaterar att regeringens andra mål för förenklingspolitiken är att kostnaderna för svenska företag som följer av regler över tid ska minska som andel av BNP, och kostnadsutvecklingen ska vara lägre än i omvärlden. Målet gäller för den samlade regelgivningen. När det gäller åtgärder för att minska företagens regelbörda konstaterar utskottet vidare att utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. innehåller flera förslag om hur förenklingsarbetet kan göras mer systematiskt såväl när det gäller ny regelgivning som vid utvärdering av redan befintliga regler. Utskottet har närmare redovisat dessa förslag i det föregående. Som utskottet tidigare konstaterat har utredningen nyligen varit ute på remiss. Utskottet förutsätter att regeringen överväger såväl utredningens förslag som synpunkterna från de dryga 90 remissvaren och ser med intresse fram emot resultatet av beredningen. När det gäller förslaget om ”En regel in, en regel ut” konstaterar utskottet därtill att kommissionen antagit ett meddelande som innehåller förslag som rör denna princip och att principen ska genomföras i kommissionens arbetsprogram för 2022.

Därmed avstyrks motionsyrkandena.

Regelrådet och konsekvensutredningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om Regelrådets organisation, Regelrådets uppgifter, översyn av konsekvensutredningsförordningen, konsekvensutredningarnas kvalitet samt konsekvensutredningar och proportionalitetsprincipen. Utskottet hänvisar främst till aviserade insatser och pågående beredning av utredningsförslag.

Jämför reservation 37 (M), 38 (SD), 39 (C), 40 (M), 41 (SD), 42 (KD), 43 (L), 44 (M, C), 45 (C), 46 (KD) och 47 (SD).

Skrivelsen

Enligt regeringen behöver konsekvensutredningarna bl.a. bidra till att säkra en bedömning av proportionaliteten i regelgivningen samt konsekvenserna för tillväxt, konkurrenskraft och innovationsförmåga av föreslagna nya eller ändrade regler. Många regelverk behöver även utvärderas efter att de beslutats. Regeringen framhåller att sakliga och väl utformade konsekvensutredningar som beskriver relevanta effekter av ett förslag är en avgörande förutsättning för att uppnå målen för förenklingspolitiken. Väl utformade konsekvensutredningar kan enligt regeringen också vara viktiga för den regelgivning som följer av EU-rättsakter. Det gäller både i samband med förhandlingar om förslag till regelgivning på EU-nivå och för att avgöra hur regler beslutade på EU-nivå ska genomföras i svensk rätt på bästa sätt.

Regeringen konstaterar att förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning i dag inte föreskriver att en konsekvensutredning ska innehålla en redogörelse för hur den regel som föreslås kan påverka företagens innovations- och omställningsförmåga, bl.a. i relation till de strukturomvandlingar som pågår i samhället. Detta är dock något som ingår i kommissionens konsekvensutredningar och kommissionen har även riktlinjer för hur sådana analyser kan bedömas. Enligt regeringen skulle motsvarande analys om den genomfördes i svenska konsekvensutredningar kunna användas för att följa upp det första målet för förenklingspolitiken, i de delar som målet rör företagens innovationsförmåga. Regeringen anför att den därför överväger hur formerna för konsekvensutredningarna kan vidareutvecklas för att beakta innovations- och omställningsförmåga.

Regeringen anger vidare att det också finns anledning att överväga hur konsekvensutredningarna ska vidareutvecklas när det gäller bedömningarna av bl.a. proportionalitet, tillväxt och konkurrenskraft. Regeringen konstaterar att Regelrådets granskningar under flera år visat på bristande kvalitet i konsekvensutredningarna och regeringens sammantagna bedömning är att det innebär att det relativt ofta fattas beslut om regelgivning som inte föregåtts av en tillräcklig utredning av reglernas konsekvenser för företagen. Regeringen uppmärksammar även att Tillväxtverket påtalat behovet av att påbörja arbetet

med konsekvensutredningar och arbetet med att konsultera näringslivet och dem som förväntas följa reglerna tidigare i processen. Regeringens bedömning är därför att det kan finnas utrymme att ytterligare öka och förbättra både kvaliteten och användandet av konsekvensutredningar, också utifrån att bristerna kan göra det svårt att göra en tillfredsställande proportionalitetsbedömning.

Regeringen konstaterar vidare att även i de fall när det genomförs högkvalitativa konsekvensutredningar i samband med att nya regler beslutas kan reglerna behöva utvärderas i efterhand eftersom det finns en rad osäkerhetsfaktorer kring vilka de faktiska effekterna blir. Bedömningar av hur regler påverkar t.ex. företags kostnader, konkurrensförmåga och innovationskraft kan inte heller göras endast för enskilda regler betraktade som isolerade företeelser utan behöver göras med beaktande av de konsekvenser som de föreslagna reglerna ger upphov till givet den samlade regelgivningen. Regeringen konstaterar att detta är en aspekt som i dag inte helt omhändertas av bestämmelserna i förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning. Det behöver således klargöras hur den enskilda regel som föreslås adderar till och interagerar med andra regler. Regeringen anser att detta i den mån det bedöms vara möjligt bör göras i konsekvensutredningarna. Samtidigt uttalar regeringen en förståelse för att det ofta kan vara svårt att redan i förväg bedöma vilka interaktioner som kan uppstå mellan olika regelverk. Vidare kan regelgivningen påverkas av att externa effekter uppstår, t.ex. när en första aktör fattar ett ekonomiskt beslut som medför nyttor eller kostnader för en andra aktör. Sammantaget konstaterar regeringen att det kan finnas avsevärda osäkerhetsfaktorer när konsekvensutredningar genomförs och att det av dessa skäl kan finnas anledning att utvärdera regler en tid efter att de införts.

Motionerna

Regelrådets organisation

I kommittémotion 2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 7 förordas att Regelrådets roll på Tillväxtverket ska utvärderas och i det arbetet bör det övervägas åtgärder för att stärka rådets funktion. Översynen bör bl.a. överväga om arbetet med regelförenkling skulle stärkas om Regelrådet görs om till en egen myndighet.

I kommittémotion 2021/22:3791 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 3 förordas ett tillkännagivande om att regeringen ska låta utvärdera och stärka Regelrådet och det regelförenklande arbete som bedrivs av regeringen och myndigheterna.

I kommittémotion 2021/22:2429 yrkande 1 föreslår Tobias Andersson m.fl. (SD) ett tillkännagivande om att Regelrådet ska förstärkas och flytta från Tillväxtverket till Statsrådsberedningen.

I kommittémotion 2021/22:4230 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 1 förordas ett liknande tillkännagivande om att Regelrådet bör förstärkas.

Regelrådets uppgifter

I kommittémotion 2021/22:3690 framhåller Lars Hjalmered m.fl. (M) att Regelrådet måste involveras tidigare i lagstiftningsprocessen och att det ska vara möjligt att återremittera bristfälliga konsekvensbeskrivningar till rådet. I yrkande 8 begärs därför ett tillkännagivande med den innebörden. I yrkande 9 förordas vidare att Regelrådet ska få i uppdrag att bistå lagstiftare och utredare i utformningen av konsekvensbeskrivningar av god kvalitet. Regelrådet bör vidare enligt vad som anförs i yrkande 10 få möjligheten att föreslå att lagstiftning med bristfällig konsekvensutredning analyseras på nytt. Regelrådets mandat bör vara i form av en icke-bindande rekommendation och funktionen ska inte kunna stoppa lagförslag.

I kommittémotion 2021/22:4225 av Lars Hjalmered m.fl. (M) återfinns likalydande förslag som i motion 2021/22:3690 (M). I yrkande 3 förordas ett tillkännagivande om att Regelrådet ska involveras tidigare i lagstiftningsprocessen och i yrkande 4 att det ska vara möjligt att återremittera bristfälliga konsekvensbeskrivningar till Regelrådet.

I kommittémotion 2021/22:2429 yrkande 3 föreslår Tobias Andersson m.fl. (SD) att det ska införas en stoppfunktion för regler med bristfällig konsekvensutredning som innebär att Regelrådet har en möjlighet att under en viss tid stoppa införandet av en ny regel. Först efter att Regelrådet anser att konsekvensutredningen uppfyller kraven enligt konsekvensutredningsförordningen bör förslaget gå vidare i processen. Ett liknande förslag förordas i kommittémotion 2021/22:4226 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1. Motionärerna understryker behovet av ett systematiserat arbete med regelförenkling. Enligt en särskild arbetsordning bör därför Regelrådet ges ett utökat mandat och rätt att stoppa en regel, till dess att konsekvenserna av regelförslaget har utretts på ett godtagbart sätt.

I kommittémotionerna 2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 9 och 2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 4 föreslås likalydande tillkännagivanden om att Regelrådets uppgift och ställning ska stärkas. Motionärerna anser bl.a. att Regelrådet bör bli obligatoriskt remissorgan även för Regeringskansliets förslag samt att rådet ska komma in tidigare i lagstiftningsprocessen och kunna kräva kompletteringar av konsekvensutredningar innan processen fortskrider.

I kommittémotion 2021/22:3380 yrkande 7 föreslår Arman Teimouri m.fl. (L) ett tillkännagivande om att Regelrådet ska ges tillfälle att yttra sig över lagstiftning som påverkar företagets förutsättningar.

Markus Wiechel m.fl. (SD) förordar i motion 2021/22:340 yrkande 2 att Regelrådet får ett breddat mandat. Motionärerna föreslår bl.a. att Regelrådets yttranden ska beakta samtliga konsekvenser av regelgivning för företag och inte enbart företagets administrativa kostnader.

Niels Paarup-Petersen och Martin Ådahl (båda C) efterfrågar i motion 2021/22:3932 yrkande 2 en undersökning av möjligheterna att tillsätta en särskild digitaliseringsinstans i förhållande till Regelrådet. Instansen ska enligt vad som föreslås i yrkandet ha till uppgift att löpande granska lagstiftning och

myndighetsbeslut som blockerar och försvårar utvecklingen av digitala tjänster samt att rekommendera åtgärder för att göra dessa digitala tjänster tillgängliga.

Översyn av konsekvensutredningsförordningen

I kommittémotion 2021/22:3791 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om en oberoende översyn av konsekvensutredningsförordningen och hela processen med konsekvensutredningar.

I kommittémotion 2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 4 efterfrågas en översyn av systemet med ett regelverk för konsekvensbeskrivningar som infördes 2008.

Betty Malmberg (M) begär i motion 2021/22:4155 yrkande 2 ett tillkännagivande om att det svenska konsekvensutredningsarbetet ska ses över.

Konsekvensutredningarnas kvalitet

I kommittémotion 2021/22:3685 yrkande 19 begär Per Åsling m.fl. (C) ett tillkännagivande om att regeringen ska vidta åtgärder för att säkerställa kvaliteten i konsekvensanalyser.

I kommittémotionerna 2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 10 och 2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 7 föreslås likalydande tillkännagivanden om att förbättra konsekvensutredningarna. Motionärerna efterlyser bl.a. tidiga samrådsinsatser och motiveringar i de fall regeringen inte tillmötesgår synpunkter från näringslivet och vill att förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning kompletteras med tydligare krav på hur uppföljning och utvärdering ska genomföras.

Betty Malmberg (M) begär i motion 2021/22:4155 yrkande 1 ett tillkännagivande om att konsekvensutredningarnas kvalitet i fråga om lagförslag som har effekter för företag måste förbättras.

Konsekvensutredningar och proportionalitetsprincipen

I kommittémotion 2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 5 förordas ett tillkännagivande om att proportionalitetsprincipen tydligare ska vara vägledande vid konsekvensanalyser.

Bakgrund och pågående arbete

Regelrådet

Regelrådet är inordnat i Tillväxtverket som ett särskilt beslutsorgan. Rådets huvuduppgift är att granska de konsekvensutredningar som svenska regelgivare är skyldiga att göra. Rådets granskning görs utifrån de krav som ställs i konsekvensutredningsförordningen (se vidare nedan).

Regelrådet anger i sin årsredovisning för 2020 att rådet under 2020 yttrade sig över 147 ärenden som innehåller en konsekvensutredning av hur nya eller

ändrade regler påverkar företag. Av dessa bedömdes 78 uppfylla kraven i konsekvensutredningsförfordningen, vilket motsvarar en andel om 53 procent. Resultatet är en försämring i jämförelse med 2019 när rådet bedömde att 66 procent av konsekvensutredningarna uppfyllde kraven. Tillväxtverket ska årligen redovisa förslag och genomförda åtgärder för att konsekvensutredningarnas kvalitet ska höjas. I arbetet ska Tillväxtverket bl.a. ta med sig slutsatser från Regelrådets arbete och erfarenheter från arbetet med konsekvensutredningar på EU-nivå och i OECD. Tillväxtverket har även i uppgift att arbeta med metodutveckling samt erbjuda rådgivning och utbildning till myndigheter, kommittéer och Regeringskansliet i samband med konsekvensutredningar vid regelgivning. Tillväxtverket har bl.a. tagit fram en digital handledning för konsekvensutredning, som täcker in samtliga delar i förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådets granskning av konsekvensutredningar som upprättats på EU-nivå

Regelrådet lämnade tillsammans med Tillväxtverket i november 2019 in en hemställan till regeringen med förslag på en ändrad hantering av Regelrådets granskning av konsekvensutredningar som upprättats på EU-nivå. Av Regelrådets årsrapport för 2020 framgår att det under året inkom en remiss med förslag till konsekvensutredning upprättad på EU-nivå. Regelrådet anför att det utifrån sitt uppdrag inte är utformat på ett sätt som medför nytta för regelgivarna och sett i ljuset av de speciella förutsättningarna under det gångna året besvarade remissen med ett kanslisvar på grund av begränsade resurser. Regelrådet framhåller vidare att rådet har börjat yttra sig över remisser med exempelvis förslag till kompletterande svensk lagstiftning till EU-lagstiftning – även om den svenska regelgivaren inte har haft något handlingsutrymme att utforma regleringens innehåll. I linje med hemställan anser Regelrådet att den svenska regelgivaren har ansvaret för att utreda effekter som uppstår för svenska företag till följd av EU-lagstiftning. Regelrådet konstaterar att Regelrådet inte fått någon återkoppling på hemställan. Regelrådet uppger att rådet i avvaktan på beslut om ett ändrat uppdrag avser att besvara samtliga remisser med ett kanslisvar.

När det gäller effekter av redan beslutade EU-regler framgår det att Regelrådet under 2020 ställde krav på att effekter av dessa ska utredas av den svenska regelgivaren. I avvaktan på en förändrad hantering i linje med vad Regelrådet föreslog i hemställan anför rådet att det inte ser någon annan utväg än att verka för och kräva redovisning av konsekvenser i det skede i regelprocessen som det nuvarande svenska systemet tillåter.

Enligt uppgift från Regeringskansliet är hemställan fortfarande under beredning.

Konsekvensutredningsförordningen

Enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, konsekvensutredningsförordningen, ska konsekvensutredningarna innehålla en bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver Sveriges skyldighet gentemot EU. Vidare anges i förordningen att konsekvensutredningen ska innehålla bl.a. vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader, om den får effekter av betydelse för företagen. Innan en myndighet beslutar om en reglering ska myndigheten därför enligt förordningen utreda regleringarnas kostnadsmässiga och andra konsekvenser och dokumentera utredningen i en konsekvensutredning. Om den föreslagna regleringen kan få effekter för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt ska konsekvensutredningen innehålla en beskrivning av bl.a. vilka administrativa kostnader och andra kostnader regeln kan medföra för företagen, hur regeln kan påverka konkurrensförhållandena för företagen samt hur företagen kan påverkas i andra avseenden. Regelrådet granskar i vilken utsträckning konsekvensutredningarna motsvarar de krav som framgår av konsekvensutredningsförordningen.

Utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m.

I sitt slutbetänkande (SOU 2021:60) lämnar utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. ett antal förslag som rör Regelrådet och konsekvensutredningar. Utredningen föreslår att Regelrådets mandat och resurser stärks för att uppnå förbättringar av det befintliga systemet för ex-ante-utvärdering vid regelgivning, bl.a. genom att

- Regelrådets mandat och resurser stärks
- Regelrådet ges återremitteringsrätt i konsekvensutredningsförordningen,
- 5 § konsekvensutredningsförordningen stryks eller omformuleras.

Utredningen föreslår att Regeringskansliet utreder de närmare formerna för en återremitteringsrätt. Enligt utredningen behöver det även förtydligas att konsekvensutredningsförordningen omfattar förslag till regelgivning som kommer från Regeringskansliet, så att det säkras att de många viktiga förslag till regelgivning som har sitt ursprung inom Regeringskansliet åtföljs av en godtagbar konsekvensutredning.

En regelgivande myndighet kan enligt 5 § förordningen bedöma att det saknas skäl till att genomföra en konsekvensutredning inför beslut om föreskrifter eller allmänna råd. Det innebär att Regelrådet inte ges möjlighet att kvalitetssäkra utformningen av föreskrifter eller allmänna råd eftersom det inte finns några konsekvensanalyser att granska. Utredningen bedömer att när en regel medför konsekvenser bör dessa analyseras i en konsekvensutredning. Utredningen föreslår därför att Regeringskansliet även närmare utreder hur förordningen kan utformas i enlighet med detta och fattar beslut för att säkra att alla beslut om regelgivning åtföljs av en konsekvensutredning.

Utredningen föreslår vidare att Regelrådets arbete ska vägledas av en proportionalitetsprincip. En tumregel som är ekonomiskt försvarbar är att inte mer resurser än vad som är motiverat ska tas i anspråk, utifrån omfattningen på regleringen eller problemet som ska åtgärdas. De problem som har störst betydelse bör också ha en mer omfattande konsekvensanalys. Som ett exempel anger utredningen att arbetet med att skriva lagstiftning kan förutsätta mer omfattande analyser än när myndigheter tar fram allmänna råd.

När det gäller konsekvensutredningar föreslår utredningen att tillämpningen av 6 och 7 §§ konsekvensutredningsförordningen skärps och utvecklas så långt som möjligt till fullödig samhällesekonomiska konsekvensanalyser. Konsekvensanalyserna föreslås vidare innehålla

- en redogörelse för samrådsförfarande
- en redogörelse för påverkan på innovationsförmåga och möjligheterna att testa bestämmelserna i fråga genom att tillämpa s.k. regulatoriska sandlådor
- en redogörelse för hur och när regeln i fråga bör utvärderas.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat förslag om Regelrådet och konsekvensutredningar liknande de här aktuella. Våren 2021 (bet. 2020/21:NU17) avstyrkte utskottet motionsyrkanden om dels Regelrådet och dess uppdrag, dels olika åtgärder för att höja kvaliteten i regelgivarnas konsekvensutredningar. Utskottet motiverade detta främst med pågående arbete.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- Regelrådets organisation
- Regelrådets uppgifter
- Översyn av konsekvensutredningsförordningen
- Konsekvensutredningarnas kvalitet
- Konsekvensutredningar och proportionalitetsprincipen.

Regelrådets organisation

I ett antal motioner anförs att regeringen bör vidta olika åtgärder för att förändra Regelrådets organisatoriska placering för att stärka rådet. Utskottet kan inledningsvis konstatera att Regelrådet i dag fungerar som ett särskilt beslutsorgan som är inordnat i Tillväxtverkets organisation. Utskottet vill betona Regelrådets viktiga roll som remissinstans och dess uppdrag att granska kvaliteten i de konsekvensutredningar som regelgivarna upprättar i enlighet med konsekvensutredningsförordningen.

Utskottet konstaterar att utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. har lämnat flera förslag som berör Regelrådet, bl.a. att rådets mandat och resurser ska stärkas. Utskottet utesluter inte att det kan behövas åtgärder för att stärka Regelrådet men anser inte att riksdagen i nuläget bör rikta några tillkännagivanden till regeringen i enlighet med det som förordas i motionerna.

Därmed avstyrks motionsyrkandena.

Regelrådets uppgifter

I flera motioner förordas tillkännagivanden om Regelrådets uppgifter. Förslagen handlar bl.a. om att Regelrådet bör ges en återremitteringsrätt, fungera som en stödfunktion vid framtagandet av konsekvensanalyser och yttra sig över kompletterande nationella konsekvensutredningar av EU-förslag innan en svensk position tas fram inför förhandlingar i ministerrådet. Även i fråga om dessa förslag noterar utskottet att utredningen om förenklingar för mikro-företag m.m. i sitt slutbetänkande presenterat flera förslag om Regelrådet. Utredningen föreslår bl.a. att Regelrådet ska ges återremitteringsrätt och att Regeringskansliet närmare ska utreda formerna för en sådan. Med anledning av det som anförs i motionerna om att brister i konsekvensutredningar även gäller dem som kommer från Regeringskansliet noterar utskottet också att utredningen anser att det behöver förtydligas i konsekvensutredningsförordningen även omfattar förslag till regelgivning som kommer från Regeringskansliet så att det säkras att många viktiga förslag till regelgivning som har sitt ursprung inom Regeringskansliet åtföljs av en godtagbar konsekvensutredning. Vidare noterar utskottet att utredningen föreslår att Regelrådet ges i uppgift att löpande granska konsekvensutredningar på EU-nivå utan särskild begäran. Utredningen framhåller vikten av att Sveriges regering om nya rättsakter på EU-nivå tydligt vägleds av och för fram förenklingsperspektivet i förhandlingarna och bra konsekvensutredningar även i dessa sammanhang. Utskottet konstaterar att flera av utredningens förslag ligger i linje med det som förordas i motionerna och ser ingen anledning för riksdagen att föregripa den pågående beredningen. Utskottet vill samtidigt påminna om att regeringen bereder Regelrådets och Tillväxtverkets hemställan med förslag på ändrad hantering av Regelrådets granskning av konsekvensutredningar som upprättats på EU-nivå.

När det gäller frågan om stöd för utredare och lagstiftare att utforma konsekvensutredningar vill utskottet påminna om Tillväxtverkets arbete med metodutveckling, rådgivning och utbildning till myndigheter, kommittéer och Regeringskansliet i samband med konsekvensutredningar vid regelgivning. Utskottet vill understryka vikten av ett sådant stöd.

Därmed avstyrks motionsyrkandena.

Översyn av konsekvensutredningsförordningen

I ett par motioner förordas ett tillkännagivande om att regeringen ska se över konsekvensutredningsförordningen och hela processen med konsekvensutredningsarbetet i Sverige. Utskottet delar motionärernas uppfattning om konsekvensutredningarnas betydelse och vikten av att de håller en god kvalitet. Utskottet noterar att regeringen i skrivelsen anför att det finns anledning att överväga hur konsekvensutredningarna ska vidareutvecklas när det gäller bedömningarna av bl.a. proportionalitet, tillväxt och konkurrenskraft. Som tidigare framgått av betänkandet föreslår utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. förändringar av konsekvensutredningsförordningen i flera avseenden. Utskottet ser därför inte skäl för riksdagen att i nuläget förorda en översyn i enlighet med det som föreslås i motionerna.

Därmed avstyrks motionsyrkandena.

Konsekvensutredningarnas kvalitet

Att kvaliteten i konsekvensutredningarna behöver höjas framgår tydligt av den statistik som Regelrådet årligen rapporterar. Utskottet konstaterar också att regeringen i skrivelsen anför att det kan finnas utrymme för att ytterligare förbättra och öka både kvaliteten och användandet av konsekvensutredningar, också utifrån att bristerna kan göra det svårt att göra en tillfredsställande proportionalitetsbedömning. Utskottet vill understryka betydelsen av konsekvensutredningar för hela regelgivningsprocessen och vikten av att dessa håller en god kvalitet. Utskottet konstaterar att utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. föreslår att det ska genomföras ändringar i konsekvensutredningsförordningen för att åtgärda dagens brister. Bland annat föreslår utredningen att Regelrådet ska ha rätt att återremittera bristfälliga konsekvensutredningar och vidare föreslås konsekvensutredningarnas innehåll utvecklas till fullödiga samhällsekonomiska konsekvensanalyser. Utskottet kommer med intresse att följa den fortsatta beredningen av förslagen.

Utskottet vill även här framhålla vikten av stöd i form av metodutveckling, rådgivning och utbildning till myndigheter, kommittéer och Regeringskansliet i samband med konsekvensutredningar vid regelgivning som tillhandahålls av Tillväxtverket. Att myndighetens arbete fortskrider och utvecklas är också mycket betydelsefullt för att kvaliteten i konsekvensutredningarna ska höjas.

Sammantaget ser utskottet inte behov av att riksdagen i nuläget riktar något tillkännagivande till regeringen i enlighet med det som förordas i motionerna.

Därmed avstyrks motionsyrkandena.

Konsekvensutredningar och proportionalitetsprincipen

I motion 2021/22:2429 (SD) yrkande 5 förordas ett tillkännagivande om att proportionalitetsprincipen i högre utsträckning ska vara vägledande vid konsekvensanalyser och valet av vilka åtgärder som ska vidtas. Vidare framförs mot bakgrund av förekomsten av undermåliga konsekvensanalyser vikten av att regeringen, statliga utredningar och förvaltningsmyndigheterna konsekvent

följer konsekvensutredningsförordningen. Utskottet vill inledningsvis framhålla att det inte har någon annan uppfattning än motionärerna om att regelgivare ska följa konsekvensutredningsförordningen. Vidare delar utskottet uppfattningen att bristande konsekvensutredningar är högst bekymmersamt.

När det gäller frågan om att proportionalitetsprincipen i högre utsträckning ska vara vägledande konstaterar utskottet att utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. föreslår att tillämpningen av 6 och 7 §§ förordningen skärps och utvecklas så långt som möjligt till fullödiga samhällsekonomiska konsekvensanalyser och tar sin utgångspunkt i proportionalitetsprincipen. Utskottet noterar också att regeringen i skrivelsen anför att det kan finnas utrymme att ytterligare öka och förbättra både kvaliteten i och användandet av konsekvensutredningarna också utifrån att bristerna kan göra det svårt att göra en tillfredsställande proportionalitetsbedömning. I sammanhanget kan även påminnas om regeringens nya första mål för förenklingspolitiken, nämligen att de samlade regelverken ska utgå från proportionalitet och vara utformade så att de bidrar till att främja svenska företags tillväxt, konkurrenskraft samt innovations- och omställningsförmåga.

Utskottet ser inte någon anledning för riksdagen att förekomma den pågående beredningen av utredningen.

Därmed avstyrks motionsyrkandet.

Reservationer

1. Jämförelse med andra länder, punkt 2 (M, C)

av Carl-Oskar Bohlin (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Helena Lindahl (C), Lotta Olsson (M) och Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 13 och

2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 4.

Ställningstagande

Vi anser att Sverige bör lära av hur andra länder arbetar med regelförenkling. Internationella jämförelser, t.ex. att Sverige ska bli bättre och/eller få en högre ranking i OECD:s Regulatory Policy Outlook – kan göra det enklare för Sverige att driva igenom nödvändiga förändringar. Genom en internationell utblick kan vidare både goda och avskräckande exempel identifieras och Sverige kan lära av hur EU-regler genomförts i andra medlemsländer. Internationella jämförelser är också något som industrin och näringslivet för fram när det gäller att åstadkomma reformer på regelförenklingsområdet. Sammantaget anser vi att regeringen bör genomföra systematiska jämförelser av Sverige med andra länder för att identifiera utvecklingsområden. Sådana jämförelser bör genomföras när det gäller både regler som företag anser är särskilt problematiska och det övergripande regelförbättringsarbetet.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

2. Myndigheternas arbete med regelförenkling, punkt 3 (M)

av Carl-Oskar Bohlin (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) och Lotta Olsson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4225 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 6 och 7,
bifaller delvis motion
2021/22:2024 av Sten Bergheden (M) yrkande 2 och
avslår motionerna
2021/22:1925 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,
2021/22:2024 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,
2021/22:2701 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,
2021/22:3379 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 8,
2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 5 och
2021/22:4230 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 3.

Ställningstagande

Utöver den lagstiftande maktens påverkan på regelbördan är det myndigheternas uppgift att se till att reglerna efterföljs och inte obstruerar. Vi noterar att det framgår av skrivelsen att regeringen i linje med ett tidigare tillkännagivande från riksdagen avser att ge ett förnyat s.k. förenklingsuppdrag till ett strategiskt urval av myndigheter för att bl.a. följa upp och vidta åtgärder för att nå målet om handläggningstider. Vi anser att regeringen utöver ett sådant uppdrag i regleringsbrevet till myndigheterna bör fastställa krav på att redovisa dels hur de regelförbättringspolitiska målen uppfylls, dels hur aktuella regelverk följs.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

3. Myndigheternas arbete med regelförenkling, punkt 3 (C)

av Helena Lindahl (C) och Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4230 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 3 och
avslår motionerna
2021/22:1925 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,
2021/22:2024 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2,
2021/22:2701 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,
2021/22:3379 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 8,
2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 5 och
2021/22:4225 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 6 och 7.

Ställningstagande

Att minska regelbördan för det svenska näringslivet är en prioriterad fråga för oss. Servicekulturen hos svenska myndigheter är på många ställen god, men den kan utvecklas och förbättras. Skatteverket kan i sammanhanget ses som en förebild som bedrivit ett arbete inom området sedan många år tillbaka och därför åtnjuter ett stort förtroende hos allmänheten. Inställning, bemötande och kundfokus är lika viktigt som regelverk, processer och handlägningsrutiner. Vi menar att regelförenkling till stor del handlar om ledarskap, styrning och tillämpning. Lagar och föreskrifter bör tillämpas på ett sätt som minskar väntetider och med fokus på möjligheter i stället för problem i varje ärende.

Vi vill se en förstärkt rådgivning från myndigheternas sida och anser att regeringen bör genomföra en uppföljning av myndigheternas regelförenklande arbete. Uppföljningen bör innehålla en analys och sammanställning av de senaste 10–15 årens regelförenklingsreformer och en utvärdering av dessa. Uppdraget bör ges till en lämplig myndighet eller annan aktör.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

4. Myndigheternas arbete med regelförenkling, punkt 3 (L)

av Arman Teimouri (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3379 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 8 och

2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 5,

bifaller delvis motionerna

2021/22:1925 av Sten Bergheden (M) yrkande 1 och

2021/22:2024 av Sten Bergheden (M) yrkande 1 och

avslår motionerna

2021/22:2024 av Sten Bergheden (M) yrkande 2,

2021/22:2701 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,

2021/22:4225 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkandena 6 och 7 samt

2021/22:4230 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 3.

Ställningstagande

Sverige ska ha en politik som minskar regelkrånglet och sänker kostnaderna för företagande och arbete. Småföretagandet, som är så viktigt i synnerhet för landsbygden, hämmas ofta av statliga pekpinnar och en alltför stor fyrkantighet från myndigheternas sida. Jag menar att myndigheternas perspektiv måste

ändras. Regeringen behöver formulera fler främjandeuppdrag till statliga myndigheter för att gynna företagandet. Myndigheternas uppgifter ska inte enbart vara att kontrollera och stoppa felaktigheter utan också att hjälpa människor och företag att göra rätt. Jag anser att det behöver göras en översyn av regleringsbrev för förvaltningsmyndigheterna för att tydliggöra det ansvar som dessa har för att värna näringsklimatet i Sverige. Innan en myndighet beslutar om föreskrifter eller allmänna råd ska myndigheten göra en konsekvensutredning för att analysera förslagets följder och kostnadsmässiga effekter för företagen. När det gäller föreskrifter som kan påverka företagens förutsättningar anser jag att myndigheten dessutom ska ge Regelrådet en möjlighet att yttra sig över konsekvensutredningen.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

5. Utredningsförslag om förenklingar för mikroföretag m.m., punkt 4 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Alexander Christiansson (SD) och Josef Fransson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 9 och

2021/22:4226 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2 och

bifaller delvis motion

2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 9.

Ställningstagande

Vi välkomnar alla initiativ som syftar till att förenkla regelprocessen och motverka redan befintligt regelkrångel. Mot den bakgrunden gladdes vi åt tillsättandet av Utredningen om enklare regelverk för mikroföretagande och en modernare bokföringslag. Vi menar att utredarens slutbetänkande (SOU 2021:60) utgör ett manifest över processfrågor och förenklingsförslag som om de genomförs skulle gagna det svenska näringslivet. Flertalet av förslagen i utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. ligger i linje med den politik som vi sedan länge förespråkat. Det måste vara regeringens och departementens ansvar att samordnat sträva mot förenklingspolitikens mål. Att genomföra utredningens förslag blir därför mycket viktigt. Mot den bakgrunden anser vi att regeringen skyndsamt ska återkomma till riksdagen med förslag om en förbättrad regelprocess och enklare regelverk i linje med utredningens förslag.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

6. Utredningsförslag om förenklingar för mikroföretag m.m., punkt 4 (C)

av Helena Lindahl (C) och Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 9 och

bifaller delvis motionerna

2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 9 och

2021/22:4226 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

Utredningen om enklare regelverk för mikroföretagande och en modernare bokföringslag är klar. Vårt parti var drivande i processen med att tillsätta utredningen med syftet att belysa hur regelförenkling kan öka antalet företag i Sverige. Utredningen innehåller flera bra förslag som om de genomförs kan minska regelbördan för mindre företag. En betydande del av utredningen tar fasta på behovet av en mer transparent och sammanhållen regelprocess för att skapa förutsättningar för mer kostnadseffektiva regelverk och ett fungerande regelförenklingsarbete. Vi vill understryka att utredningens förslag måste om sättas i handling. Om företagens regelbörda ska minska är det viktigt att regeringen och riksdagen i samverkan med myndigheterna tar till sig utredningens förslag.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

7. Systematisk utvärdering, punkt 5 (M, C)

av Carl-Oskar Bohlin (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Helena Lindahl (C), Lotta Olsson (M) och Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 3 och

2021/22:4225 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 5.

Ställningstagande

Att minska regelbördan för företag handlar inte bara om konkreta förändringsförslag. Det är också viktigt att beslutade regelverk efter en tid utvärderas för att avgöra om önskad effekt har blivit uppnådd och följa upp vilka regler som fungerar och vilka som behöver ses över på nytt. Detta kräver överblick, samordning och resurser – och den politiska viljan, förstås. Vi anser att det behövs en mer systematisk utvärdering av nya regler och uppföljningar av regel-förenklingsåtgärder. Det går att tänka sig lite olika lösningar på hur en sådan systematisk utvärdering skulle utformas, men någon form av kontrollstation i statsapparaten eller liknande bör införas. Vi noterar att utredningen om förenklningar för mikroföretag m.m. ger exempel på tänkbara lösningar, men det viktiga är att en resursförstärkning tillsätts där den får mest nytta och att lösningen blir funktionell.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

8. En gemensam digital plattform för regelgivning, punkt 6 (M)

av Carl-Oskar Bohlin (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) och Lotta Olsson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3690 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 11 och bifaller delvis motionerna

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 13 och

2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 5.

Ställningstagande

Vi anser att förslag till nya regler, konsekvensutredningar, utvärderingar och expertyttranden från bl.a. Regelrådet bör samlas och publiceras på en gemensam webbplats. Detta skulle göra att olika intressenter i samhället lättare kan nå relevant material och få en bättre bild av nya förslag som kan komma att påverka deras företag och också ge dem en möjlighet att utöva inflytande över utformningen av ny lagstiftning.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

9. En gemensam digital plattform för regelgivning, punkt 6 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 13 och

2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 5 och
bifaller delvis motion

2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 11.

Ställningstagande

Regelgivning utförs av en rad offentliga aktörer, och jag vill påstå att samordningen är så pass dålig att företag har svårt att få en överblick över vilka regler som gäller och vilka instanser som finns och vilka regelförändringar som pågår och planeras framöver. I stället för att relevant information finns samlad på ett ställe tvingas företag söka på olika platser och det är många gånger svårt att bilda sig en uppfattning om vilka regler som gäller och hur man ska göra för att göra rätt. Jag vill därför framhålla att en central plattform för denna typ av information kan göra det mer transparent för företagen när olika regelarbeten börjar och slutar och hur man kan gå till väga för att lämna synpunkter. Jag tror att en sådan plattform även kan stärka företagarperspektivet i regelgivningen och motverka problem som att företag får kort tid på sig för att anpassa sig till nya regler. Regeringen bör därför införa en central plattform för regelgivning i enlighet med den rekommendation som OECD gav Sverige i sin granskning av regelförbättringsarbetet redan 2018.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

10. Övriga övergripande frågor om regelförenkling för företag, punkt 7 (M)

av Carl-Oskar Bohlin (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) och Lotta Olsson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:2841 av Betty Malmberg (M) yrkande 5,
2021/22:3689 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 4,
2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 1–3, 5 och 25,
2021/22:3753 av Maria Stockhaus m.fl. (M) yrkande 26,
2021/22:3791 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 9 och 10 samt
2021/22:4225 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1 och
avslår motionerna
2021/22:163 av Edward Riedl (M) yrkande 1,
2021/22:172 av Magdalena Schröder (M),
2021/22:340 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 3,
2021/22:600 av Jan Ericson (M),
2021/22:701 av Martina Johansson (C) yrkande 2,
2021/22:1111 av Ann-Britt Åsebol (M),
2021/22:1125 av Magnus Stuart (M),
2021/22:1645 av Rickard Nordin (C),
2021/22:1745 av Carl-Oskar Bohlin (M),
2021/22:1925 av Sten Bergheden (M) yrkande 2,
2021/22:1998 av Sten Bergheden (M),
2021/22:2391 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 14,
2021/22:2427 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 4 och 8,
2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2,
2021/22:2707 av Sten Bergheden (M),
2021/22:2841 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–4,
2021/22:3227 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 29,
2021/22:3511 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 30,
2021/22:3540 av Lars Beckman (M),
2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 2,
2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 7,
2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 1 och 6 samt
2021/22:4230 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 2.

Ställningstagande

Tungrodd byråkrati skapar stora kostnader och försvårar för företag runt om i landet, särskilt i uppstartsfasen och när de vill växa. En minskad byråkrati och en minskad regelbörda skulle enligt vår mening öka drivkrafterna till företagande och lägga grunden för fler växande företag, fler svenska jobb och ökade investeringar i hela Sverige. Vi menar att Sverige måste underlätta företagande genom att regler ska bli enklare att tillämpa och det måste bli lätt att göra rätt. För så är det inte i dag. Regelkrånglet är tidsödande. Företagare lägger i genomsnitt mellan en femtedel och en tredjedel av sin arbetstid på administration, beroende på hur stort företaget är. Det är tid som till stor del i stället skulle kunna läggas på att utveckla verksamheten, skapa jobb och generera skatteintäkter.

I betänkandet behandlas regeringens förenklingskrivelse. Det är visserligen välkommet att regeringen kommit med en sådan skrivelse, även om vi vill anmärka på att det tagit för lång tid. I skrivelsen presenterar regeringen sina fem nya förenklingspolitiska mål som handlar om att minska både kostnader och antalet regler för att stärka svensk konkurrenskraft. Vi delar målsättningen i regeringens skrivelse men vill lyfta avsaknaden av konkreta åtgärder för hur målen ska kunna nås. Vi anser därför att regeringen behöver utveckla sitt arbete på flera punkter för att målen ska kunna nås.

Vi ser ett behov av att genomföra genomgripande regelförenklningar. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med en omfattande samlad agenda för att förbättra Sveriges arbete med regelförenklningar. En sådan agenda bör innefatta såväl processinriktade åtgärder som konkreta förslag på regelförenklningar. Några exempel på vad som bör ingå är förslag som leder till ett minskat införande av regler som går utöver vad som krävs av EU-rätten – s.k. överimplementering – mer korrekta konsekvensutredningar och en översyn av systemet med personalliggare. Ett annat exempel på mer omfattande förenklning är de lättnader i revisionsplikten som den tidigare borgerliga regeringen drev igenom. Sådana förändringar kan i ett slag underlätta för företag.

När det gäller inriktningen för arbetet har vi redan nämnt att regeringen beslutat om nya mål. Vi anser att det är viktigt med en tydlig och långsiktig signal till företagen om en ny inriktning för förenklingspolitiken. Viktigare mål bör vidare beslutas av riksdagen. Regeringen bör därför skyndsamt återkomma till riksdagen med förslag på mål som riksdagen kan fatta beslut om. Målen bör vara tydliga och mätbara och syftet med minskat krångel och minskade kostnader bör också framgå. Målen bör vidare utformas i samverkan med relevanta aktörer från olika delar av samhället som t.ex. företagare, myndigheter och intresseorganisationer.

Vi menar att det är rimligt att regeringen strukturerat och återkommande ser över hur den samlade bördan av regler och byråkrati kan minska. Det har i andra länder visat sig vara helt avgörande för att nå framgång med regelförenklingsarbetet. För oss är det uppenbart att ett tydligt politiskt ledarskap är avgörande för att regelförenklingsarbetet ska lyckas. Hur regelförbättringsarbetet leds inom Regeringskansliet är därmed också av vikt. Vi menar att en väg till att få bättre styrning kan vara att införa en central samordningsfunktion inom Regeringskansliet. En sådan funktion kan då samla och leda arbetet med regelförenklningar. Förslag på hur en säkrare och mer sammanhållen process, i syfte att hålla ihop och driva regelförbättringsarbetet, skulle kunna utformas finns i det slutbetänkande (SOU 2021:60) som utredningen om förenklningar för mikroföretag m.m. presenterade i juni 2021. Det skulle innebära en bättre styrning och ledning från Regeringskansliet, bättre konsekvensutredningar och att systematiska utvärderingar görs av centrala regelverk och deras delar med förutbestämda tidsintervall. För att stärka ägarskapet för regelförbättringsarbetet anser vi således att regeringen bör inrätta en central samordningsfunktion inom Regeringskansliet.

Ett annat led i att vända den nu negativa utvecklingen och sätta fokus på att stärka regelförenklingsarbetet är att regeringen årligen genom en särskild skrivelse återrapporterar till riksdagen om hur arbetet med regelförenklningar och minskad byråkrati fortskrider.

OECD genomförde 2010 en utvärdering av Sveriges regelarbete och lämnade ett antal rekommendationer för att förbättra regelprocesserna. Vi kan dessvärre konstatera att vissa av dessa fortfarande inte är genomförda. Ett tydligt exempel som vi även lyft tidigare är konkreta mål för regelförenkling. Vi anser att regeringen ska genomföra OECD:s kvarvarande rekommendationer och ge organisationen i uppdrag att på nytt genomföra en utvärdering av Sveriges regelprocesser.

Ytterligare en konkret åtgärd som skulle kunna leda till regelförbättringar är införandet av s.k. regulatoriska växthus eller sandlådor. Dessa utgör en testmiljö för nya innovationer med försöksverksamhet som är begränsad i tid och rum. Syftet är att kunna utveckla teknik och regelverk parallellt för ett tryggare och snabbare lärande. Initialt har denna typ av testmiljö använts inom finansiell reglering, men flera länder har breddat konceptet till andra områden. Singapore, Sydkorea och Tyskland är exempel på länder som jobbar strategiskt med regulatoriska sandlådor. De problem som framför allt har identifierats när det gäller försöks- och testverksamheter är att innovationerna inte når ut till en bredare marknad utan stannar vid teststadiet. Det är inte alltid snåriga regler som sätter käppar i hjulen. Ofta är det oförutsägbart hur ansökningsprocesserna för att testa nya lösningar ser ut. Inom nya tekniska områden kan även kompetens och förståelse hos handläggande myndighet saknas. Det kan även vara oklart vilken myndighet som är ansvarig för frågan. Därtill saknas ofta resurser hos myndigheter att hantera nya typer av frågor. Ska Sverige stå sig i konkurrensen med omvärlden när det gäller nya tekniker krävs det ett regelverk som möjliggör testverksamhet som har potential att nå ut till en större andel av samhället än vad dagens avskalade testdemonstrationer gör. Regeringen bör därför arbeta för att införa regulatoriska sandlådor för att underlätta för innovationsutveckling inom näringsliv och i offentlig sektor. I detta arbete ser vi att regeringen gärna kan hämta inspiration från Storbritannien som arbetat länge med regulatoriska sandlådor framför allt när det gäller nya tekniker som t.ex. AI.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

11. Övriga övergripande frågor om regelförenkling för företag, punkt 7 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Alexander Christiansson (SD) och Josef Fransson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:2391 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 14,
 2021/22:2427 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 4 och 8 samt
 2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2 och
 avslår motionerna
 2021/22:163 av Edward Riedl (M) yrkande 1,
 2021/22:172 av Magdalena Schröder (M),
 2021/22:340 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 3,
 2021/22:600 av Jan Ericson (M),
 2021/22:701 av Martina Johansson (C) yrkande 2,
 2021/22:1111 av Ann-Britt Åsebol (M),
 2021/22:1125 av Magnus Stuart (M),
 2021/22:1645 av Rickard Nordin (C),
 2021/22:1745 av Carl-Oskar Bohlin (M),
 2021/22:1925 av Sten Bergheden (M) yrkande 2,
 2021/22:1998 av Sten Bergheden (M),
 2021/22:2707 av Sten Bergheden (M),
 2021/22:2841 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–5,
 2021/22:3227 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 29,
 2021/22:3511 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 30,
 2021/22:3540 av Lars Beckman (M),
 2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 2,
 2021/22:3689 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 4,
 2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 1–3, 5 och 25,
 2021/22:3753 av Maria Stockhaus m.fl. (M) yrkande 26,
 2021/22:3791 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 9 och 10,
 2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 7,
 2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 1 och 6,
 2021/22:4225 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1 och
 2021/22:4230 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 2.

Ställningstagande

Sverige är av tradition ett land med starka myndigheter och många detaljregleringar. Lagar och regler är nödvändiga för ett civiliserat samhälle men är också per definition begränsande. I en värld med global handel och hård konkurrens finns en uppenbar risk att allt för många eller fel utformade regler kan vara konkurrenshämmande. Vår uppfattning är att regelbördan för svenska företag är betydande och att det behövs förändringar för att företag ska kunna växa och i ökad omfattning bidra till det svenska samhället. Regelbördan innebär onödig administration och kostnader som tar fokus och resurser från företagens egentliga verksamhet. Dessa merkostnader drabbar i förlängningen hela samhället. Det är därför av största vikt att staten eftersträvar enklare och färre

regler. Till exempel bör onödiga regleringar där konsekvenserna inte motsvarar nyttan tas bort, och nya och förändrade regler ska alltid vara kostnads-effektiva – proportionalitetsprincipen ska råda genomgående. För att åstadkomma detta är det enligt vår mening nödvändigt med ett aktivt regelförenklingsarbete som utgår från en tydlig styrning från regeringens sida. I ett sådant arbete menar vi att det är nödvändigt att man ser till att regelgivare har tillgång till relevanta analysverktyg och beräkningsmodeller för att bra konsekvensutredningar ska kunna upprättas. Man bör även se till att tillgången till rätt kompetens säkras och att det finns möjligheter till ansvarsutkrävande. Arbetet bör också bedrivas i samarbete med näringslivsorganisationer, som ofta har sakkunskap.

Det är tydligt att regeringen och svenska förvaltningsmyndigheter behöver prioritera regelförenklingsarbetet och införa en grundläggande systematik i hur arbetet utförs. Vi menar att ett sådant systematiskt arbete bör ta utgångspunkt i följande:

- Svenska näringslivsorganisationer får möjlighet att, lämpligtvis med Näringslivets Regelnämnd NNR som samordnande instans, inkomma med skrivelser till regeringen där det redogörs för regler som man önskar förändra, förenkla eller ta bort samt hur de bör prioriteras.
- Regeringen hänvisar därefter förslagen till ansvarigt departement som i sin tur ger respektive myndighet i uppdrag att svara på hur den avser att gå vidare med de förslag som framförs i skrivelserna. I uppdragen ska respektive myndighet redogöra för om de föreslagna regelförändringarna kräver lagändringar och vad som i övrigt skulle krävas för att en regel ska kunna förändras i den riktning näringslivet efterfrågar.
- Regeringen sammanställer och tar ställning till myndigheternas svar på de inkomna skrivelserna från näringslivet. Regeringen redogör därefter för sin syn på myndigheternas svar i en skrivelse som lämnas till riksdagen en gång per år.

Utöver ett sådant systematiskt arbetssätt ser vi även ett behov av en bred översyn av regelverk och regeltillämpning som hämmar små företag. Detta är ett problem som inte minst drabbar företag inom besöksnäringen där det finns många exempel på regler och tillämpningar av dessa som är obsoleta eller rent av hindrar företagets tillväxt.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

12. Övriga övergripande frågor om regelförenkling för företag, punkt 7 (C)

av Helena Lindahl (C) och Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3227 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 29,

2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 30,

2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 2 och

2021/22:4230 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 2,

bifaller delvis motion

2021/22:600 av Jan Ericson (M) och

avslår motionerna

2021/22:163 av Edward Riedl (M) yrkande 1,

2021/22:172 av Magdalena Schröder (M),

2021/22:340 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 3,

2021/22:701 av Martina Johansson (C) yrkande 2,

2021/22:1111 av Ann-Britt Åsebol (M),

2021/22:1125 av Magnus Stuart (M),

2021/22:1645 av Rickard Nordin (C),

2021/22:1745 av Carl-Oskar Bohlin (M),

2021/22:1925 av Sten Bergheden (M) yrkande 2,

2021/22:1998 av Sten Bergheden (M),

2021/22:2391 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 14,

2021/22:2427 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 4 och 8,

2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2,

2021/22:2707 av Sten Bergheden (M),

2021/22:2841 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–5,

2021/22:3540 av Lars Beckman (M),

2021/22:3689 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 4,

2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 1–3, 5 och 25,

2021/22:3753 av Maria Stockhaus m.fl. (M) yrkande 26,

2021/22:3791 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 9 och 10,

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 7,

2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 1 och 6 samt

2021/22:4225 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1.

Ställningstagande

Det behövs en modern, effektiv och ändamålsenlig politik för regelförenkling i Sverige. Det är bra att regeringen har lagt fram sin uppdaterade politik på området för att skapa bättre förutsättningar för företag, myndigheter och entreprenörer att skapa tillväxt i samhället. För oss är regelförenklingen en helt central fråga. De fem nya mål som regeringen beslutat om är i sig bra, men det räcker inte. Vi vill se tydligare reformer som snabbt kan omsättas i handling. Vi har flera sådana förslag som också framgår av detta betänkande. I detta sammanhang vill vi lyfta följande.

Pandemin har inneburit att det uppstått nya rutiner och samverkansformer mellan enskilda näringsidkare respektive kommunen och andra myndigheter. Det som kan beskrivas som ”undantagstillstånd” som etablerades, inte minst mellan tillståndsenheter på lokal nivå mellan företag och kommun, har visat sig vara positivt och pragmatiskt för båda parter. Vi anser att det är viktigt att under en återställningsperiod utvärdera de rutiner som har effektiviserats och hålla kvar vid det som fungerat bra. Vi anser att de regellättnader som införts under pandemin ska vara kvar. I de fall detta kräver ny lagstiftning bör regeringen ta initiativ till en sådan översyn för att därefter återkomma till riksdagen med förslag.

Företag måste kunna starta och växa i hela Sverige, inte bara i städerna utan även på mindre orter. Fyra av fem nya arbetstillfällen har under de senaste decennierna skapats i små och medelstora företag. Det digitaliserade samhället går också mer och mer mot decentralisering där små företag och mikroföretag samverkar i nätverk. Mot bakgrund av den snabba tekniska utvecklingen och framväxten av ett allt mer digitaliserat samhälle är det också nödvändigt att den lagstiftning och de regelverk som rör företag och företagande går hand i hand med samhällsutvecklingen. Tyvärr kan vi konstatera att de nuvarande regelverken är dåligt anpassade för ett utspritt och småskaligt företagande som verkar i en allt mer digitaliserad värld. Vi kan exempelvis nämna vikten av att sänka trösklarna för att småskaliga företag ska växa och skapa jobb. Vi ser att många startup-företag lämnar Sverige eller köps upp. Det är viktigt för utvecklingen av den svenska digitala ekonomin att se över hur vi kan säkra att fler av de mest innovativa verksamheterna stannar kvar i Sverige. För att ta vara på den digitala ekonomins potential anser vi att regeringen ska verka för regelverk som främjar innovation och utveckling. Äldre regelverk bör ses över och anpassas till en digital verklighet och ny lagstiftning ska vara enkel, tydlig och digitaliseringsredo. Det skulle gynna både ekonomin och den teknologiska kunskapsutvecklingen i Sverige.

Avslutningsvis anser vi att regeringen ska införa en implementeringsfunktion på Regeringskansliet för att vässa och stärka arbetet med regelförenklingar samt ett regelråd för det offentliga i syfte att minska den offentliga byråkratin.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

13. Övriga övergripande frågor om regelförenkling för företag, punkt 7 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
 2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 7 och
 2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkandena 1 och 6 samt
 avslår motionerna
 2021/22:163 av Edward Riedl (M) yrkande 1,
 2021/22:172 av Magdalena Schröder (M),
 2021/22:340 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 3,
 2021/22:600 av Jan Ericson (M),
 2021/22:701 av Martina Johansson (C) yrkande 2,
 2021/22:1111 av Ann-Britt Åsebol (M),
 2021/22:1125 av Magnus Stuart (M),
 2021/22:1645 av Rickard Nordin (C),
 2021/22:1745 av Carl-Oskar Bohlin (M),
 2021/22:1925 av Sten Bergheden (M) yrkande 2,
 2021/22:1998 av Sten Bergheden (M),
 2021/22:2391 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 14,
 2021/22:2427 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 4 och 8,
 2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 2,
 2021/22:2707 av Sten Bergheden (M),
 2021/22:2841 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–5,
 2021/22:3227 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkande 29,
 2021/22:3511 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 30,
 2021/22:3540 av Lars Beckman (M),
 2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 2,
 2021/22:3689 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 4,
 2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 1–3, 5 och 25,
 2021/22:3753 av Maria Stockhaus m.fl. (M) yrkande 26,
 2021/22:3791 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 9 och 10,
 2021/22:4225 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1 och
 2021/22:4230 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 2.

Ställningstagande

Jag välkomnar att regeringen äntligen kommit med den sedan länge aviserade förenklingskrivelsen men noterar att det dröjde ungefär två år efter att näringsministern avslutade sin förenklingsresa. De nya förenklingsmål som regeringen beslutat om och presenterar i skrivelsen är på ett övergripande plan relevanta och funktionella. Särskilt välkommet är målet om proportionalitet. Med det sagt kan jag samtidigt konstatera att graden av konkretisering är väldigt låg. Läsningen av skrivelsen lämnar efter sig ett stort mått av osäkerhet när det gäller hur långt regeringen vill gå, hur snabbt arbetet ska bedrivas och på vilket sätt målen ska nås. Det finns med andra ord en hel del att efterlysa. Målen innehåller inte några delnivåer, riktmärken eller verktyg för att en konkret förenkling verkligen ska kunna nås. Erfarenheten säger att det man mäter, det förbättrar man. Det man inte mäter, det förfaller. Med denna insikt som

grund ser jag ett behov av att målen kompletteras och konkretiseras. Detta är något som regeringen bör göra i närtid. En god källa att hämta uppslag ifrån menar jag är utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. Utredningens slutbetänkande beskriver på ett bra sätt hur regelförbättringar kan genomföras i en sammanhållen process och förtjänar att inspirera det fortsatta arbetet. Ett övergripande systemfel som jag menar måste åtgärdas är att det saknas en samordnad och systematisk process med ett tydligt ansvar inom Regeringskansliet för att ta hand om hela regelförenklingsarbetet. Det behövs ett arbetssätt som håller över tid, oberoende av politisk prioritering och inriktning. Det måste finnas funktioner som har ansvar för att ta hand om, bemöta och fatta beslut om regelförbättringar och befintlig lagstiftning. Vidare behöver det finnas funktioner för att utreda och hantera konsekvenser och genomförande-frågor och ny förändrad lagstiftning och för att kontinuerligt samråda med näringslivet.

I snitt tvingas företagare lägga tio timmar i veckan på administration, och sex av tio företagare upplever regler som ett tillväxthinder. Näringslivets Regelnämnd NNR:s undersökningar visar att företagare upplever att bördan av att följa statliga regelverk har ökat över tid. Arbetet mot regelkrångel måste ges högre prioritet. Sammantaget anser jag att regeringen ska ta fram en sammanhållen handlingsplan med tydligt mätbara mål för hur regelbelastningen ska minska. Planen ska innehålla delmål och beskriva insatser som ska göras för att nå dessa. För att säkerställa att planen följs ska regeringen återkommande redovisa för riksdagen hur arbetet med planen fortlöper. Regeringen behöver vidare återkomma till riksdagen med konkreta förslag på hur de övergripande målen för förenklingspolitiken ska uppnås.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

14. Mål och strategier, punkt 8 (M, SD)

av Carl-Oskar Bohlin (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Mattias Bäckström Johansson (SD), Lotta Olsson (M), Alexander Christiansson (SD) och Josef Fransson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 6 och

2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 13.

Ställningstagande

När lagar och regler ska omsättas i praktiken krävs många gånger handläggning av myndigheterna. Den processen kan dra ut på tiden och begränsa företagens möjlighet att bedriva sin verksamhet. Riksdagen har tidigare beslutat om tillkännagivanden som rör tider för handläggning. Regeringen har ansett att flera av dessa är slutbehandlade. Vi kan dock konstatera att de grundläggande problemen med långa handläggningstider vid landets myndigheter kvarstår. Ett tydligt exempel på långa handläggningstider är olika typer av miljötillstånd. Att en del ansökningar kan ta både sex, åtta och tio år är inte rimligt. Det är inte heller rimligt att utgången av processerna är oklar och emellanåt oförutsägbar.

I april 2021 presenterade Tillväxtverket sin slutrapport Uppdrag att följa upp mål för förenklararbetet på centrala myndigheter. Av rapporten framgår att utvecklingen när det gäller handläggningstider och kundnöjdhet inte gått i den riktning som regeringen önskat. Vår slutsats är att detta sannolikt beror på för dålig politisk styrning och ett felaktigt uppdrag. Rapporten pekar också på att arbetet måste fortsätta och förbättras. För att underlätta för företagare anser vi därför att regeringen ska ge relevanta myndigheter i uppdrag att identifiera processer där det förekommer kostsamma och långa handläggningstider. Därefter ska regeringen sätta upp mål och ta fram strategier för myndigheterna som syftar till att lösa problemen och uppnå rimliga handläggningstider.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

15. Servicegaranti, punkt 9 (M, KD)

av Carl-Oskar Bohlin (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Lotta Olsson (M) och Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
 2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 12,
 2021/22:3880 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 12 och
 2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 14 och
 avslår motion
 2021/22:213 av Mikael Larsson (C).

Ställningstagande

Myndigheternas service till företagen kan vara helt avgörande för företagens utveckling. Förutsägbarhet är en viktig faktor i kontakten med myndigheter. I dag kan myndighetsutövning ibland ta kort tid och andra gånger ta väsentligt

längre tid. En företagare vet vanligtvis inte hur lång tid det tar att få ett beslut. Vi anser att myndigheter ska ha en kort, effektiv och rättssäker tillämpning och ser ett behov av en s.k. servicegaranti och menar att det kan vara en väg att effektivisera statsförvaltningen och underlätta för företag. I en sådan garanti ska det från myndighetens sida framgå vad en företagare kan förvänta sig när det gäller service och finnas tydligt definierade och tidssatta garantier när det gäller handläggning och beslut. Vidare bör det även framgå hur företagen ska kompenseras om myndigheten inte lever upp till garantin och dess maxtider för handläggning. För att bidra till snabbare, mer kvalitativ och mer förutsägbar myndighetsservice anser vi att regeringen ska införa en servicegaranti i enlighet med det vi har uttalat ovan.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

16. Vissa frågor om tillståndsprocesser och tillsyn, punkt 10 (M)

av Carl-Oskar Bohlin (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) och Lotta Olsson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkänner detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3791 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 5, 7 och 8 samt avslår motionerna

2021/22:701 av Martina Johansson (C) yrkandena 1, 3 och 4,

2021/22:2391 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 15,

2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 8,

2021/22:3511 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 5 i denna del och

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 28.

Ställningstagande

Ett område som medför välkända problem för företagare är landets olika tillståndsprocesser. Tillsyn och tillstånd är allt som oftast förenat med en avgift, men även om landets kommuner generellt har samma uppdrag skiljer sig avgiftsnivåerna mycket åt. En förklaring till detta kan vara att självkostnadsprincipen som offentliga avgifter ska utgå från inte tillämpas på ett enhetligt sätt. Det är exempelvis vanligt att det offentliga summerar totalkostnaden för all sin verksamhet för att sedan fördela dessa kostnader efter andra parametrar än själva kostnaden för tillsynens arbetsinsats. Företagens omsättning är exempel på en vanlig sådan parameter. Detta är inte i enlighet med tanken bakom självkostnadsprincipen men ett enklare sätt för det allmänna att säker-

ställa att verksamheten är avgiftsfinansierad och inte bekostas av skattebetalare. Konsekvensen kan dock tyvärr bli att skötsamma och framgångsrika företagare betalar mycket, men kostar lite, medan de som fuskar betalar lite men kostar mycket. Vi anser att systemet tvärtom bör gynna dem som gör rätt för sig, är skötsamma och underlättar för tillsynsverksamheten. Ett viktigt led i detta är därför att öka genomslaget för en riktig självkostnadsprincip där den enskilde betalar för den tillsyn han eller hon får snarare än ett snittpris.

I dag bedrivs tillsynsverksamhet av flera olika aktörer i Sverige – kommuner, länsstyrelser och statliga myndigheter. Vi menar att det finns skäl att se över hur statliga och kommunala myndigheter i större utsträckning än i dag kan samordna sin tillsyn med varandra för att höja såväl kvaliteten på tillsynen som servicen för företag och verksamheter. Inte minst i uppstartsfasen för ett företag inom t.ex. livsmedelsbranschen och restaurangnäringen krävs i dag fortfarande flera olika myndighetskontakter. Om tillsynen samordnas vid fysiska besök kan processen och tidsåtgången för den enskilda företagaren effektiviseras. Även i det fall då tillståndsgivning kräver en närmare intern utredning eller väcker misstanke om allvarlig brottslighet kan det finnas vinster med samordning mellan myndigheter.

Sammanfattningsvis anser vi att regeringen bör vidta åtgärder för att

- självkostnadsprincipen ska få ett ökat genomslag i statliga och kommunala avgifter så att dessa i större uträkning beräknas på individnivå eller ärendenivå
- statliga tillsynsmyndigheter i större utsträckning än i dag samordnar sin tillsyn med andra myndigheter.

Regeringen bör därutöver se över hur såväl statlig som kommunal och regional tillsyn kan samordnas i större utsträckning än i dag.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

17. Vissa frågor om tillståndprocesser och tillsyn, punkt 10 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Alexander Christiansson (SD) och Josef Fransson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:2391 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 15 och

2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 8,

bifaller delvis motionerna

2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 5 i denna del och

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 28 och avslår motionerna

2021/22:701 av Martina Johansson (C) yrkandena 1, 3 och 4 samt

2021/22:3791 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 5, 7 och 8.

Ställningstagande

Entreprenörer som söker olika tillstånd för att expandera eller öppna ny verksamhet kan ibland fastna i en administrativ loop där ärendet bollas mellan olika kommunala aktörer och myndigheter utan en tydlig borte tidsgräns. Dessa processer är kostsamma för både företagen och samhället. Sverige är ständigt i behov av investeringar från staten och näringslivet, inte minst för att klara omställningen mot en mer uthållig produktion och särskilt på landsbygden. Samtidigt vittnar många företagare om omfattande problem när miljöintresset ska balanseras mot investeringsbehoven. Ekonomiska intressen och andra samhällsintressen måste alltid kunna vägas mot ett aktuellt miljöintresse och det är nödvändigt att hitta en god balans. De krav som ställs av miljöskäl måste innebära en positiv inverkan på miljön, vilket vi menar inte alltid är fallet i dag. Av samma skäl anser vi att tillståndsprocesser för ny eller utökad verksamhet ska snabbas på. Vid utökad verksamhet bör endast utökningen och inte hela verksamheten tillståndsprövas. Vidare ser vi behov av en tydlig strävan mot lika behandling av tillståndshandlingen oavsett i vilken landsända eller myndighet prövningen görs.

Vi anser att det ska införas en borte tidsgräns för ärendehantering av tillståndsansökningar. Vidare behöver handeringen vid överklaganden förenklas. Sammantaget anser vi att regeringen ska se över hur tillståndsprövningen kan göras effektivare.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

18. Vissa frågor om tillståndsprocesser och tillsyn, punkt 10 (C)

av Helena Lindahl (C) och Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 5 i denna del, bifaller delvis motionerna

2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 8 och

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 28 och avslår motionerna

2021/22:701 av Martina Johansson (C) yrkandena 1, 3 och 4,

2021/22:2391 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 15 och
2021/22:3791 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 5, 7 och 8.

Ställningstagande

Vi vill understryka betydelsen av snabba, effektiva och transparenta tillståndsprocesser. Såväl kostnad som tidsåtgång för företag som söker tillstånd hos kommuner och myndigheter måste minska. I dag ser vi exempel på alltför långa tillståndsprocesser. Vi vill därför att regeringen ska se över möjligheten att påskynda hanteringen av tillstånd. En fråga som bör ingå i en sådan översyn är möjligheten att reducera handlägningsavgiften för tillståndsprocesser när handläggningen för en komplett ansökan drar ut på tiden. På så sätt menar vi att det skulle skapas ett tryck på politiken att skapa snabbare processer.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

19. Vissa frågor om tillståndsprocesser och tillsyn, punkt 10 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 28,
bifaller delvis motionerna

2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 8 och

2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 5 i denna del och
avslår motionerna

2021/22:701 av Martina Johansson (C) yrkandena 1, 3 och 4,

2021/22:2391 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 15 och

2021/22:3791 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 5, 7 och 8.

Ställningstagande

Svensk industri hade under hela 2010-talet en negativ utveckling i förhållande till länder som liknar Sverige, vilket delvis kan härledas till myndigheternas långa tillståndsprocesser. Det är inte bara strategiska miljöprojekt, utan hela innovations- och utvecklingskedjan hos svenska industrier hämmas av de svenska tillståndsprocesserna som på många sätt har sitt ursprung i en miljö- och klimatpolitik som motverkar svensk industriproduktion. Förutom att det är en konkurrenskraftsfråga är det även en fråga som rör klimatet. I takt med att industrier flyttar från Sverige ökar också utsläppen globalt. Det finns därför anledning att göra en större översyn av den prövningsorganisation som står i

vägen för att reducera omfattningen av tillståndsprocesserna och på så vis förkorta dem.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

20. En dörr in, punkt 11 (M, L)

av Carl-Oskar Bohlin (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Lotta Olsson (M) och Arman Teimouri (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 4 och
2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 14 och
bifaller delvis motionerna
2021/22:115 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
2021/22:1655 av Rickard Nordin (C) yrkande 2,
2021/22:3134 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 7,
2021/22:3879 av Magnus Jacobsson m.fl. (KD) yrkande 41,
2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 6 och
2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 2.

Ställningstagande

Varje år lämnar svenska företag in ca 96 miljoner blanketter till 90 olika myndigheter, bl.a. Statistiska centralbyrån, Skatteverket och Bolagsverket. Vidare utövas tillsyn av länsstyrelserna och olika specialmyndigheter. Alla dessa myndighetskontakter genererar en orimlig regelbörda för företagen. Reformen ”En dörr in”, en plattform där företagare bara lämnar in samma uppgifter en gång och till en mottagare, menar vi är ett steg i rätt riktning. Vi anser att regeringen ska vidta åtgärder för att underlätta företagens kontakter med myndigheter genom att utveckla konceptet ”En dörr in” så att det gäller för fler myndighetskontakter, t.ex. inom företagsrådgivning.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

21. En dörr in, punkt 11 (C)

av Helena Lindahl (C) och Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 7 och
bifaller delvis motionerna

2021/22:115 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2021/22:1655 av Rickard Nordin (C) yrkande 2,

2021/22:3134 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 4,

2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 14,

2021/22:3879 av Magnus Jacobsson m.fl. (KD) yrkande 41,

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 6 och

2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 2.

Ställningstagande

Att driva företag medför återkommande kontakter med många olika myndigheter och innebär ett omfattande uppgiftslämnande. Att behöva lämna samma uppgifter flera gånger är betungande för företagen. Det tar tid och kostar pengar som i stället skulle kunna läggas på verksamheten. Vi anser att lagar, regler och myndigheternas verksamheter ska utformas och tillämpas på ett sätt som minimerar företagens administrativa börda och gör det enkelt. Företag ska inte behöva lämna samma uppgifter till myndigheter flera gånger och till flera olika ställen. Regeringen bör därför vidta åtgärder för att förenkla och minimera företagens uppgiftslämnande.

Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen.

22. En dörr in, punkt 11 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3879 av Magnus Jacobsson m.fl. (KD) yrkande 41,

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 6 och
2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 2 och
bifaller delvis motionerna
2021/22:115 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
2021/22:1655 av Rickard Nordin (C) yrkande 2,
2021/22:3134 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),
2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 4,
2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 7 och
2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 14.

Ställningstagande

Företag behöver i dag vända sig till en rad olika myndigheter – kontakter som alltför ofta är byråkratiska och genererar en tung administrativ börda. Ett system där företagen bara skulle behöva lämna en uppgift en gång till myndigheterna genom konceptet ”En dörr in”, där uppgifterna slussas vidare till aktuell myndighet, menar jag påtagligt skulle minska tiden som företag behöver lägga på administration. Det innebär i förlängningen att de får mer tid att lägga på sin kärnverksamhet – att skapa värde och jobb. Regeringen bör därför införa en garanti som innebär att företag bara behöver lämna en uppgift en gång till myndigheterna.

Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen.

23. Övrigt om företagens uppgiftslämnande, punkt 12 (M)

av Carl-Oskar Bohlin (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) och
Lotta Olsson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 23 och
avslår motionerna
2021/22:1655 av Rickard Nordin (C) yrkande 3 och
2021/22:2709 av Sten Bergheden (M).

Ställningstagande

Digitaliseringen medför stora möjligheter att underlätta för medborgare och företag liksom att minska den offentliga byråkratin. Exempelvis har Skatteverket med digitala hjälpmedel inom områden som deklARATIONER bidragit med stor nytta, vilket är bra. Vi kan dock konstatera att andra länder kommit längre

än Sverige i digitaliseringen. Det svenska digitaliseringsarbetet har dessutom försvårats av regeringens haverier när det gäller att hantera allvarliga brister i datasystemen hos samhällsviktiga aktörer som Transportstyrelsen och Affärsverket svenska kraftnät. Dessa skandaler sätter emellertid fingret på att utveckling och användning av datasystem kräver förstklassigt säkerhetsarbete. Andra länder har kommit betydligt längre än Sverige även i detta hänseende och vi menar att det är nödvändigt att växla upp. I arbetet bör man ta lärdom av andra länder som t.ex. Danmark och Estland. I Danmark sköts i princip all kommunikation mellan företag och myndigheter digitalt. Estland är enligt vår uppfattning en tydlig förebild när det gäller digitalisering och regelförenkling som Sverige bör ha som referens för kommande reformer. Sammantaget anser vi att regeringen både kan och bör göra väsentligt mer på området. Regeringen bör således överväga att utveckla och införa fler digitala verktyg för att bidra till regelförenklingar för företagare.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

24. Implementeringsråd, punkt 13 (M)

av Carl-Oskar Bohlin (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) och Lotta Olsson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3690 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 6,

2021/22:3791 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 11 och

2021/22:4225 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkandena 8 och 9 samt bifaller delvis motionerna

2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 7,

2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 8,

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 12 och

2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 9.

Ställningstagande

Vi anser att ett steg för arbetet att motverka överimplementering av EU-lagstiftning är att regeringen bör inrätta ett implementeringsråd inom Regeringskansliet med inspiration från bl.a. Danmark och förslag från Tillväxtverket.

Det danska rådet, som i dag är en del av Erhvervslivets EU- og regelforum, fungerar som ett oberoende rådgivande organ för att göra det lättare att driva företag i Danmark. Uppgiften är att ge råd om nya EU-bestämmelser så att

införandet innebär minsta möjliga kostnad för företagen och också att identifiera och prioritera områden där befintlig nationell tillämpning eller tolkning av EU-bestämmelser kan förenklas.

Ett svenskt implementeringsråd bör i första hand ha till uppgift att granska och brett bedöma konsekvenserna av genomförande av EU-lagstiftning och bevaka att den inte lägger nya tunga regelbördor på företagen. Implementeringsrådet, eller motsvarande funktion, ska även ha i särskilt uppdrag att säkerställa att genomförandet av EU-regler innebär minimala kostnader för företagen.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

25. Implementeringsråd, punkt 13 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Alexander Christiansson (SD) och Josef Fransson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkänner detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 7 och bifaller delvis motionerna

2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 8,

2021/22:3690 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 6,

2021/22:3791 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 11,

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 12,

2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 9 och

2021/22:4225 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkandena 8 och 9.

Ställningstagande

Vi kan konstatera att Danmark ligger i framkant när det gäller regelförenklingsarbete, och en av anledningarna till det är sannolikt det danska implementeringsrådet som inrättades 2015 och numera benämns Erhvervslivets EU- og regelforum. Syftet med forumet är att stärka insatserna för att göra det enklare att driva företag i Danmark samt värna om Danmarks konkurrenskraft. Forumets uppgift är bl.a. att granska och ge råd vid genomförandet av EU-lagstiftning i Danmark. I sitt arbete utgår rådet från följande fem principer:

- inte överskrida minimikraven i EU:s regelverk
- lagstiftningen ska inte missgynna danska företag
- flexibilitet och nyttja undantag då det är möjligt
- försöka nyttja andra alternativ än regelverk då det går

- inte införa nya regelverk före deadline.

Det är vår mening att ett liknande råd som verkar utifrån motsvarande principer behövs även här i Sverige. Regeringen bör därför utreda inrättandet av ett implementeringsråd eller motsvarande.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

26. Implementeringsråd, punkt 13 (C)

av Helena Lindahl (C) och Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 8 och
bifaller delvis motionerna

2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 7,

2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 6,

2021/22:3791 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 11,

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 12,

2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 9 och

2021/22:4225 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 8 och 9.

Ställningstagande

Genomförandet av EU-direktiv i Sverige är ett problem för svenska företag, i synnerhet för små företag med begränsade förutsättningar att hantera invecklad byråkrati. Sverige utmärker sig ofta genom att överimplementera EU:s regelverk. Vi kan konstatera att Danmark har infört ett implementeringsråd för att hantera denna problematik. Vi anser att det finns skäl för Sverige att inspireras av den danska modellen, t.ex. genom att utveckla Regelrådet som sedan 2008 arbetat med just regelförenkling. Vi anser att regeringen ska se över hur Regelrådet kan förstärkas och ges ökade befogenheter i linje med det vi här har anfört i syfte att minska den offentliga byråkratin.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

27. Implementeringsråd, punkt 13 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 12 och

2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 9 och

bifaller delvis motionerna

2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 7,

2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 8,

2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 6,

2021/22:3791 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 11 och

2021/22:4225 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 8 och 9.

Ställningstagande

I Danmark inrättades 2015 ett särskilt implementeringsråd med uppgift att bidra i arbetet mot överimplementering av EU-direktiv i dansk lagstiftning. I rådet fanns representanter från näringsliv, arbetstagarorganisationer och brukarorganisationer samt sakkunnig expertis. Rådet gav regeringen förslag med anledning av kommande EU-rättsakter och genomförandet av nya och förändrade direktiv. Även existerande lagstiftning granskades av rådet. Genom s.k. grannkontroller jämfördes regeltillämpning och genomförande i Danmark med hur andra medlemsländer hade gjort för att på så vis värna de egna företagens konkurrensvillkor. Rådet uppmärksammade även i ett tidigt skede kommande EU-initiativ där det fanns anledning för regeringen att göra en särskild insats för danska intressen. Jag kan konstatera att implementeringsrådets arbete bar frukt och under de tre första åren genomfördes över 100 av rådets förslag för konkurrenskraftigare regler.

Rådet bytte 2019 namn till Erhvervslivets EU- og regelforum och fick ett bredare uppdrag. Utöver de uppgifter jag nämnt ovan föreslår rådet numera även förenklingar av regler som följer av nationell rätt. Jag anser att Sverige bör dra lärdom av Danmarks arbete, och regeringen bör därför inrätta en fast struktur med ett förenklingsforum likt det danska. Det är väsentligt att förenklingsforumet får mandat att lämna förslag som hanteras enligt principen ”Följ eller förklara”, dvs. att regeringen offentligt måste motivera förslag från forumet som regeringen inte följer. Förenklingsforumet ska ha en centralt placerad roll i regelprocessen och processen bör utvecklas i linje med de förslag som har lämnats av Tillväxtverket i fråga om en ny regelprocess.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

28. Genomförande på miniminivå, punkt 14 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Alexander Christiansson (SD) och Josef Fransson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2388 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 9 och
bifaller delvis motion

2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 11.

Ställningstagande

I Sverige har politiken ägnat sig åt s.k. gold-plating och överimplementerat EU-regler på ett sätt som verkar hämmande för landets industriella utveckling. Som framgår av betänkandet tillkännagav riksdagen våren 2019 för regeringen att den bör verka för att EU-direktiv genomförs i nationell rätt på ett sätt som inte missgynnar företagets konkurrenskraft (bet. 2018/19:NU7, rskr. 2018/19:166). Utskottet anförde bl.a. att utgångspunkten bör vara att EU-direktiv ska införas på miniminivå i nationell lagstiftning. Vi tycker att regeringen agerat för saktfärdigt på den här punkten. Det har snart gått tre år sedan tillkännagivandet. I mars förra året var regeringens bedömning att tillkännagivandet kunde behandlas först när de nya målen för förenklingspolitiken har fastställts och att den därför inte hade vidtagit några åtgärder under 2020. Regeringen har nu beslutat om nya mål, men av skrivelsen framgår det att regeringen fortfarande överväger vilka ytterligare åtgärder som bör vidtas mot bakgrund av riksdagens tillkännagivande för att genomförandet av EU-rätt i nationell rätt ska ske på ett sätt som skyddar företagets konkurrenskraft.

Vi menar att det är fullt möjligt att inom ramarna för befintliga EU-regler öppna för fler undantag i Sverige än vad som nu görs. Vi anser därför att det finns skäl att understryka detta för regeringen. Praxis bör vara att Sverige, om det inte finns synnerligen goda skäl, genomför EU-direktiv på en miniminivå.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

29. Genomförande på miniminivå, punkt 14 (C)

av Helena Lindahl (C) och Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 11 och
bifaller delvis motion

2021/22:2388 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 9.

Ställningstagande

Genomförandet av EU-direktiv i svensk rätt har blivit ett återkommande gissel för svenska företag genom att Sverige ofta överimplementerar EU:s regelverk. Det är inte rimligt att svenska företag får bära onödiga kostnader för att genomförandet av EU-regler i svensk rätt i många fall går utöver vad som krävs av det bakomliggande direktivet. Detta är kännbart för hela det svenska näringslivet i allmänhet och för små företag med begränsade resurser i synnerhet. Överimplementeringen är ett konkurrenskraftsproblem för hela Sverige. Detta problem är något som riksdagen genom ett tillkännagivande underströk betydelsen av att komma till rätta med redan våren 2019 (bet. 2018/19:NU7, rskr. 2018/19:166). Dessvärre är det fortfarande ett problem och det är därför både bekymmersamt och anmärkningsvärt att regeringen trots att den beslutat om nya mål för förenklingspolitiken fortfarande överväger vilka ytterligare åtgärder som bör vidtas mot bakgrund av riksdagens tillkännagivande för att genomförandet av EU-rätt i nationell rätt ska ske på ett sätt som skyddar företagens konkurrenskraft.

För att komma till rätta med problemet anser vi att Sverige bör övergå till direktimplementering av EU-direktiv med EU:s miniminivå som standard. Endast när det finns tungt vägande skäl bör EU-direktiv uttryckas i särskild lagstiftning.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

30. Övrigt om genomförande av EU-lagstiftning, punkt 15 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Alexander Christiansson (SD)
och Josef Fransson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:2388 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 8,
 2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4 och
 2021/22:4226 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 3 och
 avslår motionerna
 2021/22:3470 av Betty Malmberg (M) yrkande 2,
 2021/22:3880 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 11,
 2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 11 och
 2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 8.

Ställningstagande

Nationella regler som går utöver EU:s minimilagstiftning leder till högre kostnader nationellt och en snedvriden konkurrens inom unionen. Vi anser att regeringen bör överväga att införa ett eget mål för förenklingspolitiken som gäller EU-lagstiftning. Ett exempel på ett sådant mål skulle kunna vara: ”Vid genomförandet av EU-direktiv ska de genomföras i nationell rätt på ett sätt som inte missgynnar svenska företags konkurrenskraft.”

Mål är viktiga, men det krävs också konkreta åtgärder för att komma åt problemet med överimplementering av EU-rätt. I förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning regleras hur förvaltningsmyndigheter under regeringen ska arbeta med konsekvensutredningar vid införandet av nya föreskrifter. I förordningen anges bl.a. att det ska göras ”en bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen”. Regeringen bör skärpa denna skrivning och revidera förordningen så att det framgår att regelgivaren ska beskriva effekterna när svenska regler föreslås gå utöver vad som krävs av EU:s lagstiftning.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

31. Övrigt om genomförande av EU-lagstiftning, punkt 15 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3880 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 11,
 2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 11 och
 2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 8 och

avslår motionerna
2021/22:2388 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 8,
2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 4,
2021/22:3470 av Betty Malmberg (M) yrkande 2 och
2021/22:4226 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 3.

Ställningstagande

Riksdagen tillkännagav 2019 att regeringen bör verka för att EU-direktiven ska genomföras i nationell rätt på ett sätt som inte missgynnar företagens konkurrenskraft. Jag vill understryka att riksdagen i tillkännagivandet angav att utgångspunkten i detta arbete bör vara att EU-direktiv ska införas på miniminivå i nationell lagstiftning. Dessvärre har regeringen inte gjort tillräckligt på detta område, och tillkännagivandet är fortfarande under beredning.

I anslutning till det tillkännagivande som riksdagen redan beslutat om vill jag framföra att det även finns utrymme för myndigheterna att spela en mer aktiv roll när det gäller att motverka överimplementering av EU-rätt. Regeringen bör därför ge relevanta myndigheter i uppdrag att återkommande kartlägga sina respektive områden för att synliggöra på vilket sätt Sverige överimplementerar EU-regler. En sådan transparens menar jag kan främja medvetenheten och bidra till diskussioner om nödvändiga lättnader. Som en del av denna process bör myndigheterna därför även lämna eventuella förslag om hur överimplementerade regler kan göras om. Detta räcker dock inte; regeringen måste göra mer för att försäkra sig om att existerande regler är konkurrenskraftiga.

I Danmark genomförs på ett strukturerat sätt s.k. grannkontroller (nabotjek) där det danska genomförandet av EU-lagstiftning jämförs med hur grannländer eller andra relevanta länder har genomfört motsvarande lagstiftning för att se om danska företag missgynnas. Om så är fallet ska förändringar föreslås. Näringslivet är involverat i denna process. Min uppfattning är att regeringen ska utreda hur Sverige skulle kunna arbeta med strukturerade grannkontroller.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

32. Solnedgångsklausuler, punkt 16 (S, V, MP)

av Jennie Nilsson (S), Mattias Jonsson (S), Mathias Tegnér (S), Åsa Eriksson (S), Amanda Palmstierna (MP), Anders Frimert (S) och Lorena Delgado Varas (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motion
2021/22:2107 av Lars Püss (M).

Ställningstagande

Regeringen har i skrivelsen redovisat riksdagens tillkännagivande om solnedgångsklausuler från våren 2019 som slutbehandlat. Vi delar denna bedömning. Vi delar även den slutsats som regeringen landar i när den prövar riksdagens förslag i ett teoretiskt resonemang. Att införa generella och automatiska solnedgångsklausuler vore olämpligt inte minst eftersom det skulle medföra betydande administration och kostnader för staten, vilket är tid och pengar som i stället kan läggas på att genomföra andra mer riktade åtgärder för regel-förenklingar. Enligt regeringens bedömning är det mer lämpligt att hantera utvärderingen av regler på ett sätt som möter de grundläggande behoven av en mer systematisk ex-post-utvärdering av relevanta regler. Vi konstaterar att regeringen överväger vilka ytterligare åtgärder som bör vidtas t.ex. genom en vidareutveckling av konsekvensutredningarna. Vi noterar att utredningen om förenklingar för mikroföretag m.m. har lämnat ett flertal förslag när det gäller en mer systematisk utvärdering av befintliga regelverk. Utredningen har remissbehandlats och bereds för närvarande tillsammans med remissvaren inom Regeringskansliet. Vi anser inte att det finns behov av ett förnyat tillkännagivande till regeringen om solnedgångsklausuler.

Därmed avstyrks motionsyrkandet.

33. Övrigt om företagens regelbörda, punkt 17 (M)

av Carl-Oskar Bohlin (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) och Lotta Olsson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3707 av Carl-Oskar Bohlin m.fl. (M) yrkande 7 och

2021/22:4225 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 2 och

avslår motionerna

2021/22:2445 av Ida Drougge (M),

2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 3,

2021/22:3511 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 5 i denna del,

2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 12,

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 8 och

2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 3.

Ställningstagande

Sverige behöver fler jobb och fler entreprenörer. Företagsamhet är grunden för landets välstånd och det som driver samhället framåt. Vi kan konstatera att

fyra av fem jobb skapas hos småföretagare, och då behövs en politik som underlättar för företagen och inte regelverk som skapar onödigt höga trösklar för nyföretagande. Företagens administrativa kostnader till följd av regler ökade med ca 600 miljoner kronor under 2018 enligt Tillväxtverkets rapport Regler som påverkar företagens kostnader och konkurrenskraft 2018. Företagens årliga administrativa kostnader till följd av regler har i genomsnitt ökat med 1,2 miljarder kronor per år sedan 2013 enligt rapporten och regeländringarna gäller vitt skilda områden och berör många och olika typer av företag. Enligt en opinionsundersökning från Näringslivets Regelnämnd NNR som publicerades 2018 tyckte 37 procent av landets företagare att reglerna blivit krångligare det senaste året. Det är fler än i någon tidigare undersökning. Endast 3 procent ansåg att reglerna var enklare än för ett år sedan. Vi menar att en viktig del av regelbördan är regler kopplade till företagens associationsform. Regeringen bör därför genomföra ett omfattande arbete i syfte att minska regelbördan för företag. Arbetet bör fokusera på att genomföra genomgripande regelförenklingar för att underlätta för företagande.

Vi tycker att regeringens ambition är god när det gäller målsättningen om att kostnaderna för svenska företag som följer av regler över tid ska minska som andel av BNP samt att kostnadsutvecklingen ska vara lägre än i omvärlden. För att nå dit anser vi dock att det kommer att krävas en högre grad av konkretion i åtgärderna som föreslås än vad som framgår av regeringens skrivelse. Vi anser att ett kvantitativt mått är rätt väg att gå. Vi anser därför att det bör införas ett konkret mål om att minska regelbördan som innebär att företagens administrativa kostnader netto ska minska med minst 30 procent i jämförelse med i dag.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

34. Övrigt om företagens regelbörda, punkt 17 (C)

av Helena Lindahl (C) och Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 5 i denna del och

2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 12 och

avslår motionerna

2021/22:2445 av Ida Drougge (M),

2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 3,

2021/22:3707 av Carl-Oskar Bohlin m.fl. (M) yrkande 7,

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 8,

2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 3 och

2021/22:4225 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 2.

Ställningstagande

För att Sverige ska kunna nystarta efter coronakrisen krävs ett företagsklimat som gör det möjligt för företag att växa, anställa och stärka sin internationella konkurrenskraft. Vi vill i det sammanhanget framhålla vikten av att politiken inte i onödan reglerar eller överreglerar teknik i utvecklingsskedet utan tvärtom uppmuntrar företag och människor att ta fram och nyttja ny teknik och utveckla nya affärsformer. Regeringen bör därför se över möjligheten att avskaffa fler regler för företagare.

Utskottet har tidigare i betänkandet föreslagit att riksdagen riktar ett förnyat tillkännagivande till regeringen om solnedgångsklausuler eftersom utskottet inte delar regeringens bedömning att riksdagens tidigare tillkännagivande är slutbehandlat. Det är bra. Vi anser dock att riksdagen därutöver bör förtydliga att sådana klausuler kan ha ett brett tillämpningsområde. Ett tydligt exempel på detta är de s.k. riksintressena. Ungefär halva Sverige är i dag klassat som statligt riksintresse, något som försvårar t.ex. både kommersiellt och samhällsnyttigt byggande. De myndigheter som identifierar var riksintressen finns tenderar allt som oftast att vara oprecisa när dessa områden pekas ut, vilket innebär att en död hand läggs över stora områden. I dessa fall kan en solnedgångsklausul i regelverket göra att riksintressen avskrivs om de inte aktualiserats eller tagits i anspråk inom en viss tid, eller att frågan åtminstone lyfts med den myndighet som fortfarande anser att området ska vara ett riksintresse, t.ex. Försvarsmakten.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

35. Övrigt om företagens regelbörda, punkt 17 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 8 och

2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 3 och

avslår motionerna

2021/22:2445 av Ida Drougge (M),

2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 3,

2021/22:3511 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 5 i denna del,

2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 12,

2021/22:3707 av Carl-Oskar Bohlin m.fl. (M) yrkande 7 och
2021/22:4225 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 2.

Ställningstagande

Jag anser att nya modeller för att skydda företag mot ständigt växande pålagor bör användas för att på så sätt minska företagets regelkrångel. I Tyskland använder man principen ”En regel in, en regel ut”. Principen innebär att när nya regler införs ska regellättnader för företag genomföras i minst motsvarande omfattning. Jag anser att denna princip ska tillämpas i Sverige men att den dessutom bör kunna skalas upp. Regeringen bör således införa principen ”En regel in, två regler ut”.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

36. Övrigt om företagets regelbörda, punkt 17 (L)

av Arman Teimouri (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 3 och
avslår motionerna

2021/22:2445 av Ida Drougge (M),

2021/22:3511 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 5 i denna del,

2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 12,

2021/22:3707 av Carl-Oskar Bohlin m.fl. (M) yrkande 7,

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 8,

2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 3 och

2021/22:4225 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 2.

Ställningstagande

Jag vill att det ska bli enklare att starta och driva företag. Det ska vara lätt. För att förhindra en ökad regelbörda och ökade administrativa kostnader förespråkar jag därför att principen ”En regel in, en regel ut” införs vid lagstiftning som påverkar företagande. Principen innebär att staten när den inför nya regler som innebär en betungande administrativ börda för företagen också tar bort regler som innebär motsvarande börda. Det bör garantera att den samlade regelbördan för den som berörs av en ny regel i vart fall inte ökar. Regeringen bör därför pröva principen ”En regel in, en regel ut” när det gäller lagstiftning som påverkar företagande.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

37. Regelrådets organisation, punkt 18 (M)

av Carl-Oskar Bohlin (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) och Lotta Olsson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 7 och
2021/22:3791 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 3 och
bifaller delvis motionerna
2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1 och
2021/22:4230 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi vill att Regelrådet och det regelförenklande arbete som bedrivs av regeringen och myndigheterna ska utvärderas och stärkas. Regelrådet är sedan 2014 en del av Tillväxtverket. Vi menar att denna organisatoriska lösning behöver utvärderas och det bör övervägas om arbetet med regelförenkling skulle stärkas om Regelrådet gjordes om till en egen myndighet. Fram till dess att utvärderingen är klar anser vi att Regelrådet måste ges tillräckliga, oberoende och egna resurser inom myndigheten för att kunna utveckla och kvalitetssäkra sin granskningsfunktion. Regelrådet bör därtill få ett breddat mandat så att rådet i sina yttranden beaktar samtliga samhällsekonomiska konsekvenser av regelgivning, inte enbart juridiska personers administrativa kostnader.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

38. Regelrådets organisation, punkt 18 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Alexander Christiansson (SD) och Josef Fransson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1 och

bifaller delvis motionerna

2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 7,

2021/22:3791 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 3 och

2021/22:4230 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 1.

Ställningstagande

Regelrådet inrättades av regeringen 2008 för att verka för regelförenklingar för företag. Sedan januari 2015 är Regelrådet en organisation inom Tillväxtverket. Vi anser att Regelrådets kompetens och mandat behöver stärkas. Rådet bör vara ett oberoende organ med placering under Statsrådsberedningen. Detta skulle ge rådet större tyngd och inflytande med möjligheten att påverka så tidigt som möjligt i processen när nya regler tas fram. Rådet skulle även få en möjlighet att attrahera medarbetare med hög kompetens, bl.a. inom Regeringskansliet.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

39. Regelrådets organisation, punkt 18 (C)

av Helena Lindahl (C) och Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4230 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 1 och

bifaller delvis motionerna

2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1,

2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 7 och

2021/22:3791 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 3.

Ställningstagande

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådets uppgift är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag. Vi anser att det ska finnas pengar för att driva en offensiv regelförenklingspolitik, och i detta arbete har Regelrådet en viktig roll. Vi vill se en förstärkning av Regelrådet och anser därför att rådet bör få bättre resurser.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

40. Regelrådets uppgifter, punkt 19 (M)

av Carl-Oskar Bohlin (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) och Lotta Olsson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 8–10 och

2021/22:4225 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 3 och 4 samt

avslår motionerna

2021/22:340 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2,

2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 3,

2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 7,

2021/22:3932 av Niels Paarup-Petersen och Martin Ådahl (båda C) yrkande 2,

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 9,

2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 4 och

2021/22:4226 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Utformningen av nya lagförslag och bristfälliga konsekvensbeskrivningar är områden inom regelprocessen som fått tung kritik, bl.a. av Näringslivets Regelnämnd, NNR. Vi har länge påpekat bristfälligheter på dessa områden och menar för det första att Regelrådet måste involveras tidigare i lagstiftningsprocessen. Det skulle t.ex. kunna handla om att Regelrådet i ett tidigt skede yttrar sig över utkast till konsekvensutredningar. Vi menar att det skulle göra det möjligt att avvärja brister i ett tidigt stadium av lagstiftningsprocessen, vilket också skulle kunna leda till en mer komplett konsekvensutredning. Vidare bör det även vara möjligt att återremittera bristfälliga konsekvensbeskrivningar till Regelrådet för komplettering och ny bedömning av utredningen. På så sätt skulle det vara möjligt att säkerställa konsekvensutredningar av god kvalitet. Regelrådet bör också få ett förstärkt uppdrag att löpande hjälpa lagstiftare och utredare med kompetens- och utbildningsinsatser. I årsrapporten för 2019 bedömer Regelrådet att det saknas tillräckligt stöd för utredare och lagstiftare när det gäller att utforma konsekvensbeskrivningar. Regelrådet uttrycker särskilt att det saknas tillgång till statistiker och ekonomer som kan utföra nödvändiga beräkningar av de kostnader som uppstår till följd av förslagen. Det bör därför även övervägas att införa en särskild funktion vid Regelrådet som har till uppgift att bistå med relevant stöd i processen med att ta fram fullständiga konsekvensanalyser. En sådan funktion bör bistå kommittén eller

utredaren i en tidig fas av arbetet. Tillväxtverket bör även få i uppdrag att intensifiera utbildningar för regelgivare i syfte att förbättra de kunskapsmässiga förutsättningarna att upprätta konsekvensutredningar som håller god kvalitet.

När det gäller bristfälliga konsekvensutredningar, som vi tyvärr kan konstatera är vanligt förekommande i lagstiftningsarbetet, anser vi därtill att Regelrådet bör ha en möjlighet att, i en icke-bindande rekommendation, föreslå att lagförslaget analyseras på nytt. En sådan funktion ska inte kunna stoppa lagförslag. Däremot bör det analyseras om en sådan funktion kan peka på brister i beslutsunderlag och möjliggöra nödvändiga kompletteringar utan att förhala lagstiftningsprocessen. Vi anser att en regering ska ha möjligheten att lägga fram de förslag den vill av politiska skäl, tidsskäl eller andra skäl även om konsekvenserna kan ses som oönskade av vissa. Däremot är det inte rimligt att fatta beslut baserat på tveksamma underlag. Beslutsfattare måste sträva efter att så långt det är möjligt ha klart för sig vilka konsekvenser en ny lag eller regel kan få. Konsekvenser för företagare måste belysas tydligare i statliga utredningar, departementspromemorior och liknande dokument.

Sammantaget anser vi att

- Regelrådet ska involveras tidigare i lagstiftningen
- det ska vara möjligt att återremittera bristfälliga konsekvensbeskrivningar till Regelrådet
- Regelrådet ska få ett uppdrag att bistå lagstiftare och utredare i att utforma konsekvensbeskrivningar av god kvalitet
- Regelrådet ska ha möjlighet att föreslå att lagstiftning med bristfälliga konsekvensutredning analyseras på nytt.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

41. Regelrådets uppgifter, punkt 19 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Alexander Christiansson (SD) och Josef Fransson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 3 och

2021/22:4226 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1 och

avslår motionerna

2021/22:340 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2,

2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 7,

2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 8–10,

2021/22:3932 av Niels Paarup-Petersen och Martin Ådahl (båda C) yrkande 2,

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 9,

2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 4 och

2021/22:4225 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 3 och 4.

Ställningstagande

Som ett led i ett systematiserat regelförenklingsarbete anser vi att Regelrådet bör få ett utökat mandat genom en s.k. stoppfunktion. Frågan om en stoppfunktion för Regelrådet har framförts i olika sammanhang och även av rådet. En stoppfunktion skulle innebära att en regel inte får införas förrän konsekvenserna av regelförslaget har utretts på ett godtagbart sätt. Först när Regelrådet anser att konsekvensutredningen uppfyller kraven i konsekvensutredningsförordningen bör förslaget gå vidare i processen. Regelrådet ska dock endast kunna stoppa införandet av en ny regel under en viss tid. På så vis skapas det en press på politiken och förvaltningsmyndigheterna att återkomma med ett bättre underlag, samtidigt som det öppnar för debatt och diskussion. Vi kan konstatera att regeringen i skrivelsen pekar på att konsekvensutredningarna behöver vidareutvecklas för att målen för förenklingspolitiken ska nås. Regeringen anger dock inte på vilket sätt konsekvensutredningarnas kvalitet ska förbättras och hur det ska uppnås. Vi menar att det är angeläget med krav från regeringen och myndigheterna om att konsekvensutredningar ska vara till fyllest för att regelförslag ska behandlas i den vidare processen. I detta sammanhang menar vi att det är fullt rimligt och i linje med ett systematiserat regelförenklingsarbete att Regelrådets roll stärks på detta sätt.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

42. Regelrådets uppgifter, punkt 19 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 9 och

2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 4 och

avslår motionerna

2021/22:340 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2,

2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 3,

2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 7,

2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 8–10,

2021/22:3932 av Niels Paarup-Petersen och Martin Ådahl (båda C) yrkande 2,
2021/22:4225 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 3 och 4 samt
2021/22:4226 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Regelrådet inrättades 2008 med fokus på att arbeta med regelförenklingar för företag. Erfarenheter från andra länder visade att en oberoende granskning av tillkommande regler minskar onödigt regelkrångel. Regelrådets uppgift är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter som är av betydelse för företag. Jag beklagar att regeringen 2015 ändrade Regelrådets direktiv och sammansättning från att vara en statlig kommitté till ett beslutsorgan inom Tillväxtverket. Regelrådet yttrar sig numera endast över konsekvensutredningarnas kvalitet.

Jag kan konstatera att Regelrådets granskning av konsekvensutredningar av föreslagna lagar och regler visar på brister i analysen av påverkan på företagens kostnader och konkurrensförhållanden. Detta gäller även de konsekvensutredningar som kommer från Regeringskansliet. Regelrådet har konstaterat att just kostnader och konkurrensförhållanden är aspekter som är av stor betydelse för företagens förutsättningar att arbeta och växa. Jag anser därför att Regelrådets uppgift och ställning ska stärkas genom att rådet blir ett obligatoriskt remissorgan för Regeringskansliets förslag. På så sätt skapas bättre möjligheter för såväl nya som ändrade lagar och regler att bli så ändamålsenliga som möjligt. Regelrådet bör vidare yttra sig över kompletterande nationella konsekvensutredningar av EU-förslag innan en svensk position tas fram inför ministerrådet. Vidare vill jag framhålla att Regelrådet behöver komma in tidigare i processen för att motverka risken att bristfälliga konsekvensutredningar kommer att ligga till grund för nya lagar och regler. Jag menar att Regelrådet även i fortsättningen ska yttra sig över färdiga konsekvensutredningar, men rådet bör samtidigt få ett mandat att på utkaststadiet kräva kompletteringar av konsekvensutredningar innan regelgivningsprocessen fortskrider.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

43. Regelrådets uppgifter, punkt 19 (L)

av Arman Teimouri (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 7 och avslår motionerna
 2021/22:340 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2,
 2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 3,
 2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 8–10,
 2021/22:3932 av Niels Paarup-Petersen och Martin Ådahl (båda C) yrkande 2,
 2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 9,
 2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 4,
 2021/22:4225 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 3 och 4 samt
 2021/22:4226 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Innan en myndighet beslutar om föreskrifter eller allmänna råd ska den göra en konsekvensutredning för att analysera förslaget följder och kostnads- mässiga effekter för företagen. När det gäller föreskrifter som kan påverka företags förutsättningar anser jag att myndigheten dessutom ska ge Regelrådet tillfälle att yttra sig över konsekvensutredningen.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

44. Översyn av konsekvensutredningsförfordningen, punkt 20 (M, C)

av Carl-Oskar Bohlin (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Helena Lindahl (C), Lotta Olsson (M) och Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C) yrkande 4 och

2021/22:3791 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 4 och bifaller delvis motion

2021/22:4155 av Betty Malmberg (M) yrkande 2.

Ställningstagande

Konsekvensutredning är ett viktigt verktyg för att bedöma hur och i vilken omfattning ett förslag påverkar olika aktörer, hälsan, miljön, ekonomin och samhället i stort. Av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning framgår att lagstiftaren vill att t.ex. myndigheter konsekvens-

prövar beslut som innebär nya regler. Innan en myndighet beslutar om föreskrifter eller allmänna råd ska den så tidigt som möjligt utreda föreskrifternas eller de allmänna rådens kostnadsmässiga och andra konsekvenser i den omfattning som behövs i det enskilda fallet och dokumentera utredningen i en konsekvensutredning. Myndigheten ska vidare ge statliga myndigheter, kommuner, regioner, näringslivet och andra som kostnadsmässigt eller på något betydande sätt berörs tillfälle att yttra sig dels i frågan, dels om konsekvensutredningen. Vi kan tyvärr konstatera att många konsekvensutredningar innehåller brister.

Att vilja förbättra konsekvensanalyserna i statens offentliga utredningar är ingenting nytt, men det har visat sig att det inte är särskilt enkelt. Studien Ekonomisk metodkvalitet inom statens offentliga utredningar som genomfördes av Ramböll Management Consulting 2014 visar att konsekvensanalyserna i statens offentliga utredningar inte förbättrades under perioden 2002–2012, trots krav på detta. Vi menar att det behövs en oberoende översyn av konsekvensutredningsförordningen och hela processen med konsekvensutredningsarbetet i Sverige.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

45. Konsekvensutredningarnas kvalitet, punkt 21 (C)

av Helena Lindahl (C) och Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3685 av Per Åsling m.fl. (C) yrkande 19 och

bifaller delvis motionerna

2021/22:4155 av Betty Malmberg (M) yrkande 1,

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 10 och

2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 7.

Ställningstagande

En företagare i Sverige har ett mycket stort antal regelverk att ta hänsyn till och en uppsjö av myndighetskontakter att sköta. Varje missad kontakt och felaktigt blankett kan få stora konsekvenser. Handläggningstider och pappersarbete innebär tid som inte kan användas till att realisera den affärsidé som ligger till grund för företaget. Detta är både ett konkurrenskraftsproblem och en tröskel för att starta, driva och expandera företag. En politik för jobb och tillväxt anser vi går hand i hand med en politik för företagande och entreprenörskap.

Mellan 2006 och 2014 minskade regelkrånglet enligt Tillväxtverket. De administrativa kostnaderna för företagen sänktes med 7 miljarder kronor och närmare 600 förenklingsförslag genomfördes för att göra vardagen lättare för företagen. Vi menar att detta visar att handlingskraft kan göra skillnad.

Det är viktigt att säkerställa att i synnerhet mindre företag inte drabbas oproportionerligt av lagstiftningen eller tolkningen av denna. Ett viktigt led i denna strävan menar vi är konsekvensanalyserna. Regeringen bör därför vidta åtgärder för att säkerställa kvaliteten i konsekvensanalyser.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

46. Konsekvensutredningarnas kvalitet, punkt 21 (KD)

av Camilla Brodin (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkänner detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 10 och

2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 7 och

bifaller delvis motionerna

2021/22:3685 av Per Åsling m.fl. (C) yrkande 19 och

2021/22:4155 av Betty Malmberg (M) yrkande 1.

Ställningstagande

Konsekvensutredningarna är centrala underlag för att i rätt skede av regel-givningsprocessen motverka regler som kan leda till onödiga administrativa kostnader för företag. Att höja konsekvensutredningarnas kvalitet har sedan flera år tillbaka varit ett av regeringens uttalade förenklingsmål. Regelrådets senaste årsrapport visar dock att konsekvensutredningarna påfallande ofta har brister som gör att de inte uppfyller kraven i konsekvensutredningsförordningen. Det behövs således fler och tydligare insatser för att konsekvensutredningarna ska hålla en god kvalitet och fylla sitt syfte. Jag menar exempelvis att arbetet med en konsekvensutredning bör innefatta att tidiga samrådsinsatser och resultaten av dessa alltid bör redovisas i utredningen. När synpunkter från näringslivet inte tillmötesgås ska skälen för det beskrivas. Regeringen behöver även utveckla stödet till regelgivare när det gäller metoder som borgar för godtagbara konsekvensutredningar. Konsekvensutredningsförordningen bör vidare kompletteras med tydliga krav på uppföljning och utvärdering, detta för att kontrollera om konsekvenserna blev de avsedda. Om så inte är fallet ska justeringar genomföras. Sammantaget anser jag att regeringen bör vidta åtgärder i linje med det jag har anfört för att förbättra konsekvensutredningarna.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

47. Konsekvensutredningar och proportionalitetsprincipen, punkt 22 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Alexander Christiansson (SD) och Josef Fransson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 5.

Ställningstagande

När nya regler tas fram är det vår mening att de måste stå i proportion till de mål och problem som reglerna är tänkta att lösa. Detta är tyvärr inte alltid fallet i dag. I förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning regleras hur förvaltningsmyndigheter under regeringen ska arbeta med konsekvensanalyser vid införandet av nya föreskrifter. I förordningen beskrivs hur arbetet med konsekvensanalyser ska utföras och att dessa ska innehålla en redogörelse för t.ex. vilken administration och vilka kostnader som förväntas uppstå. Vidare ska det beskrivas vilka det är som drabbas och hur det påverkar konkurrensförmågan hos företag.

Regelrådets granskningar har visat på undermåliga konsekvensanalyser av förslag från regeringen och statliga myndigheter, vilket är en brist som får stor negativ påverkan. Vi vill därför framhålla vikten av att regeringen, statliga utredningar och förvaltningsmyndigheterna konsekvent följer förordningen. Vi anser vidare att proportionalitetsprincipen i högre utsträckning än i dag ska vara vägledande vid konsekvensanalyser och valet av vilka åtgärder som ska vidtas.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2021/22:3 En förenklingspolitik för stärkt konkurrenskraft, tillväxt och innovationsförmåga.

Följdmotionerna

2021/22:4223 av Camilla Brodin m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med konkreta förslag på hur de övergripande målen för förenklingspolitiken ska uppnås och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en garanti att företag bara behöver lämna en uppgift en gång till myndigheterna och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa principen ”en regel in, två regler ut” och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Regelrådets uppgift och ställning ska stärkas och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en central plattform för regelgivning och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en sammanhållen handlingsplan med tydliga, mätbara mål om hur regelbelastningen för företag ska minska och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra konsekvensutredningarna och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge relevanta myndigheter i uppdrag att kartlägga och synliggöra överimplementeringar av EU-regler inom sina områden och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett förenklingsforum och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4225 av Lars Hjalmered m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Regeringskansliet bör stärka ägarskapet för regelförbättringsarbetet

- genom att införa en central samordningsfunktion och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska regelbördan för att minska företagets kostnader netto för administration med minst 30 procent och tillkännager detta för regeringen.
 3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att involvera Regelrådet tidigare i lagstiftningsprocessen och tillkännager detta för regeringen.
 4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska vara möjligt att återremittera bristfälliga konsekvensbeskrivningar till Regelrådet och tillkännager detta för regeringen.
 5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att mer systematiskt börja utvärdera implementerade regler och tillkännager detta för regeringen.
 6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska införas redovisningskrav i regleringsbrevet till myndigheter på hur man uppfyller de regelförbättringspolitiska målen och tillkännager detta för regeringen.
 7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska införas krav i regleringsbrevet till myndigheter på att redovisa hur tillämpning av aktuella regelverk efterföljs och tillkännager detta för regeringen.
 8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett implementeringsråd i Regeringskansliet för att granska och bedöma konsekvenser av EU-lagstiftning och tillkännager detta för regeringen.
 9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att implementeringsrådet eller en motsvarande funktion ska ha i särskilt uppdrag att säkerställa att implementeringen av EU-regler innebär minimala kostnader för företagen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4226 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av ett systematiskt arbete gällande regelförenklingsarbetet med en särskild arbetsordning där Regelrådet ges utökade mandat och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen även i handling skyndsamt bör ta fram förslag på regellättnader för företag i linje med SOU 2021:60 och återkomma till riksdagen med förslag på detta och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att införa för svenska företag konkurrens gynnande EU-implementering som eget mål för förenklingspolitiken och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4230 av Per Schöldberg m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Regelrådet ska förstärkas och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en implementeringsfunktion på Regeringskansliet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka rådgivning och uppföljning kring myndigheters regelförenkling och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2021/22

2021/22:115 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur de uppgifter företag lämnar till staten kan användas gemensamt för att företag ska slippa dubbelarbete med uppgiftslämning till flera myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:163 av Edward Riedl (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att förbättra regelverken för småföretag och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:172 av Magdalena Schröder (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av minskat regelkrångel för företag och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:213 av Mikael Larsson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om beslut inom sex månader för småföretagare och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:340 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bredda Regelrådets mandat och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om processen i samband med att nya regler som påverkar småföretagare antas och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:600 av Jan Ericson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att permanenta pandemins regelförenklingar för företagen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:701 av Martina Johansson (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndigheter bör ges i uppdrag att gå igenom samtliga tillstånd som krävs för företag och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att utse en samordnare som tillsammans med företag granskar lagstiftningens krav med syftet att förenkla och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda om det går att ha olika krav på tillstånd för företagen beroende på storlek och hur länge de bedrivit verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa krav på myndigheter att även bistå med råd och stöd till företag i samband med tillståndsansökningar och tillsyn och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1111 av Ann-Britt Åsebol (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn så att regelförenklingar kommer till stånd för ett bättre företagsklimat i Västerbotten och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1125 av Magnus Stuart (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge regeringen i uppdrag att minska byråkrati och krångel för våra företag och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1645 av Rickard Nordin (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en förenklingskommission och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1655 av Rickard Nordin (C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en regel om att myndigheter inte får begära in uppgifter från företag om samma uppgifter finns hos annan myndighet och tillkännager detta för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndigheter inte bör få begära in uppgifter under sommarsemestrarna om det inte finns tydliga skäl för det och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1745 av Carl-Oskar Bohlin (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ny ordning för utfärdande av myndighetsföreskrifter som innebär ökade kostnader för att driva näringsverksamhet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1925 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndigheter och deras kontrollanter även ska ha ett tydligt uppdrag att hjälpa företaget med goda förslag och råd och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndigheterna ska ha ett tydligt uppdrag att samordna sina kontroller av företagen och verksamheten och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1998 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en tydlig plan och strategi på hur Sverige ska minska regelkrånglet och byråkratin för Sveriges företag och ta fram mätbara mål på hur regelbelastningen ska minska och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2024 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över uppdragen och regleringsbrev till Sveriges myndigheter och verk så att de också ska ha ett tydligt uppdrag att hjälpa företagen att göra rätt och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges myndigheter och verk också bör ha ett tydligt uppdrag att redovisa hur de har jobbat för att ge råd och hjälp till företagen för att underlätta för dem att göra rätt och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2107 av Lars Püß (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga införande av solnedgångsparagrafer och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2388 av Eric Palmqvist m.fl. (SD):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska utnyttja relevanta undantag i EU-regelverken och inte överimplementera regelverk som verkar hämmande för vår industriella utveckling, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:2391 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om regelförenkling och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en bortre tidsgräns för tillståndsansökningar och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2427 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av ett systematiserat regelförenklingsarbete och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av regelverk och regeltillämpning som hämmar små företag och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka och flytta Regelrådet från Tillväxtverket till Statsrådsberedningen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att systematisera regeringens och förvaltningsmyndigheternas arbete med regelförbättring och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en stoppfunktion för regler med bristfällig konsekvensutredning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att proportionalitetsprincipen tydligare ska vara vägledande vid konsekvensanalyser och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statens myndigheter ska identifiera samt upprätta mål och strategier för de

mest kostsamma handläggningstiderna för företag och tillkännager detta för regeringen.

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda inrättandet av ett implementeringsråd eller motsvarande och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt återkomma till riksdagen med förslagen rörande en förbättrad regelprocess och enklare regelverk från SOU 2021:60 och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2445 av Ida Drougge (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en regleringsgiljotinsprocess och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om effektivare tillståndsprovning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2701 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en tydlig strategi för hur man ska göra myndigheter och statliga verk mer företagsvänliga och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2707 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ge fler dispenser vid uppstart av företag och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2709 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av vilka uppgifter ett företag ska behöva lämna in i syfte att minska arbetsbördan och byråkratin för företagaren och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2841 av Betty Malmberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att företagens regelkrångel måste minska och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelförenklaringsarbetet ska bli mer systematiskt och tillkännager detta för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Tillväxtverket ska ges fortsatt uppdrag att mäta företagens regelkostnader och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att företagens regelkostnader ska minska och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att riksdagen årligen ska få en åiterrapportering om hur arbetet med regelförenklningar fortskrider och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3134 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett gemensamt system för olika myndigheters inhämtande av uppgifter från företag som förenklar så att företag bara behöver lämna en uppgift en gång och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3227 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C):

29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för regelverk som främjar innovation och utveckling och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3379 av Arman Teimouri m.fl. (L):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge främjandeuppdrag till statliga myndigheter för att tydliggöra det ansvar dessa har för att värna näringsklimatet i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge regeringen i uppdrag att tillse att principen en regel in, en regel ut när det gäller lagstiftning som påverkar företagande prövas och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om principen att samma information endast behöver lämnas en gång till myndigheterna och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör få i uppdrag att göra en översyn av regleringsbrev för förvaltningsmyndigheterna för att tydliggöra det ansvar som dessa har för att värna näringsklimatet i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Regelrådet ska ges tillfälle att yttra sig över lagstiftning som påverkar företagens förutsättningar och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3470 av Betty Malmberg (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge berörda myndigheter i uppdrag att utvärdera huruvida Tillväxtverkets utbildning om s.k. gold-plating har haft effekt på verksamheten och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att avskaffa fler regler för företagare samt påskynda hanteringen av tillstånd och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett regelråd för det offentliga med syfte att minska den offentliga byråkratin och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3540 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast sätta upp konkreta mål för att regelkrånglet ska minska betydligt varje år och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3580 av Per Schöldberg m.fl. (C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fungerande regellättnader som införts under coronapandemin bör permanentas och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att det finns kontrollstationer i statsapparaten eller liknande så att systematiska utvärderingar och uppföljningar görs och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en översyn av systemet med regelverket kring konsekvensbeskrivningar som infördes år 2008 bör göras och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla och minimera företagens uppgiftslämnande och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över att Regelrådet förstärks och ges ökade befogenheter i syfte att minska den offentliga byråkratin och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelbördan för småföretag och mikroföretag bör minskas kraftigt och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör övergå till direktimplementering av EU-direktiv med EU:s miniminivå som standard och tillkännager detta för regeringen.

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en solnedgångsklausul som syftar till att fasa ut regler om de inte har använts under en viss tidsperiod och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att jämföra Sverige med andra länder avseende regelförenklaringsarbetet i syfte att identifiera utvecklingsområden och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3685 av Per Åsling m.fl. (C):

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för att säkerställa kvaliteten i konsekvensanalyser och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3689 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det enklare att driva företag och genomföra genomgripande regelförenklningar och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3690 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det enklare att driva företag och genomföra genomgripande regelförenklningar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slå fast förenklingspolitiska mål som är mätbara och innebär minskat krångel och minskade kostnader för företagen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Regeringskansliet bör stärka ägarskapet för regelförbättringsarbetet genom att införa en central samordningsfunktion och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att jämföra Sverige med andra länder avseende regler som företag anser särskilt problematiska samt det övergripande regelförbättringsarbetet i syfte att identifiera utvecklingsområden och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra de rekommendationer som fortfarande är aktuella från OECD:s senaste granskning samt ge OECD i uppdrag att genomföra en ny granskning och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett implementeringsråd, som har till uppgift att granska och bedöma konsekvenserna av implementering av EU-lagstiftning för företagare, och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera Regelrådets roll på Tillväxtverket samt överväga åtgärder för att stärka dess funktion och tillkännager detta för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Regelrådet måste involveras tidigare i lagstiftningsprocessen samt att det ska vara möjligt att återremittera bristfälliga konsekvensbeskrivningar till Regelrådet och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Regelrådet bör få ett uppdrag att bistå lagstiftare och utredare i att utforma konsekvensbeskrivningar av god kvalitet och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en möjlighet för Regelrådet att föreslå att en lagstiftning med bristfällig konsekvensutredning analyseras på nytt och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förslag till nya regler, konsekvensutredningar, utvärderingar samt expertyttranden bör publiceras på en gemensam webbplats och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa servicegarantier för företagen i syfte att bidra till snabbare, kvalitativare och mer förutsägbar myndighetservice och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge myndigheter i uppdrag att identifiera kostsamma och långa handläggningstider samt sätta upp mål och strategier för att förkorta dessa och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta företagets kontakter med myndigheter genom att utveckla konceptet ”En dörr in” och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa fler digitala verktyg för företagare för att minska regelkrångel och få till en billigare och mer effektiv administration och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öppna för regulatoriska växthus, att det görs försöksverksamhet för regler och reglering, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:3707 av Carl-Oskar Bohlin m.fl. (M):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra ett genomgripande arbete i syfte att minska regelbördan för företag och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3753 av Maria Stockhaus m.fl. (M):

26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka möjligheterna till testverksamheter genom regulatoriska sandlådor inom AI och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3791 av Karin Enström m.fl. (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera och stärka Regelrådet och det regelförenklande arbete som bedrivs av regeringen och myndigheterna och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det behövs en oberoende översyn av konsekvensutredningsförordningen och hela processen med konsekvensutredningsarbetet i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att självkostnadsprincipen bör få ett ökat genomslag i statliga och kommunala avgifter så att dessa i större utsträckning beräknas på individnivå eller ärendenivå och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statliga tillsynsmyndigheter i större utsträckning än i dag bör samordna sin tillsyn med andra tillsynsmyndigheter i syfte att både höja kvaliteten på tillsynen och underlätta för de företag och verksamheter som tillsyn utövas på, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur såväl statlig som kommunal och regional tillsyn kan samordnas i större utsträckning än i dag och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa en sammanhållen process som drivs av regeringen för att hålla ihop och driva regelförenklingsarbetet och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen årligen genom en särskild skrivelse bör återrapportera till riksdagen om hur arbetet med regelförenklingar fortskrider och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett implementeringsråd, som har till uppgift att granska och bedöma de samhällsekonomiska konsekvenserna av implementering av EU-lagstiftning, och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3879 av Magnus Jacobsson m.fl. (KD):

41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ”en dörr in” och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3880 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om strukturerade grannkontroller och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa servicegarantier för företagen i syfte att bidra till snabbare, kvalitativare och mer förutsägbar myndighetsservice och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3932 av Niels Paarup-Petersen och Martin Ådahl (båda C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utforska möjligheten att tillsätta en särskild digitaliseringsinstans i förhållande till Regelrådet, som får till uppgift att löpande granska lagstiftning och myndighetsbeslut som blockerar och försvårar utvecklingen av digitala tjänster samt att rekommendera åtgärder för att göra dessa digitala tjänster tillgängliga, och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4155 av Betty Malmberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att konsekvensutredningars kvalitet i fråga om lagförslag med effekt för företag måste förbättras och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över det svenska konsekvensutredningsarbetet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en garanti att företag bara behöver lämna en uppgift en gång till myndigheterna och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en sammanhållen handlingsplan med tydligt mätbara mål om hur regelbelastningen för företag ska minska och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa principen ”en regel in, två regler ut” och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Regelrådets uppgift och ställning ska stärkas och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra konsekvensutredningarna och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge relevanta myndigheter i uppdrag att kartlägga och synliggöra

- överimplementering av EU-regler inom deras områden och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta ett förenklingsforum och tillkännager detta för regeringen.
 13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en central plattform för regelgivning och tillkännager detta för regeringen.
 14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda servicegarantier med maxtider för myndighetshandläggning och tillkännager detta för regeringen.
 28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förkorta industrins tillståndsprocesser och tillkännager detta för regeringen.